

שירי אור

339

פרשת

ויגש

תשפ"ד

אני יוסה

תוכן

שיעורים

- 3 שיעור שְׁנַמְסֵר אַחַר סְעוּדָה שְׁלִישִׁית [מוֹצָאִי] שַׁבַּת קֹדֶשׁ פְּרַשְׁת מִקֶּץ
 - 10 שיעור שְׁנַמְסֵר בְּכִלְוָה מְלֶכְהָ מוֹצָאִי שַׁבַּת קֹדֶשׁ פְּרַשְׁת מִקֶּץ
 - 17 שיעורי שב"ק פרשת מקץ תשפ"ד
- שיעורים נוראים בביאור תוכחת יוסף באומרו: אני יוסף, העוד אבי חי

- 21 א
- 39 ב

תפילות

- 20 יום שְׁחֵרוּר הָרֶבֶב
 - 20 תְּפִלָּה לְעֶזְרָא הַסּוֹפֵר
- ♦ ♦ ♦
- 47 **זהתקדשתם:** האבא לא מבין מדוע הילד בורח מהחיידר?!
 - 48 **הפרשה:** גבורתו של יהודה - מהתורה הקדושה

בשער: מורינו הרב
במפלי ווקטוריה,
זמבבואה, חורף
תשע"ד

נכתב ונערך

על ידי

בורח

שעל ידי

קרו

בזמנים של אגף קונטרסים וספרים יוצאים בדיחוי
במחיר נמוך וזיהוי זהיר ונכונות ספקנות
באמצעים הנפילית ומבית שיש עממית
המחיר
בזל המצויין להמחירך במחיר נמוך למצאת
058-3239-318

השיעורים באדיבות
קו בית המדרש של
מורנו הרב שליט"א
02-5825820

שְׁעוֹדִים

שְׁעוֹר שְׁנַמְסֵר אַחַד סְעוּדָה שְׁלִישִׁית [מוֹצָאֵי] שַׁבַּת קֹדֶשׁ פְּרֻשֶׁת מִקֶּץ

יְכַל לַעֲשׂוֹת? אִז הוּא אָמַר: אֵת
יֹדְעַת מָה, בֹּא נַעֲשֶׂה מִשְׁתָּה, נִרְאֶה
מִי יִתְּלֶה אֶת מִי.

כִּי הַגּוֹיִם כְּשֶׁהֵם עוֹשִׂים מִשְׁתָּה,
כְּבָר כָּלֶם שְׂכוּרִים, אִז הֵם דּוֹקְרִים
אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי. אִז כְּשֶׁעָשׂוּ אֶת
הַמִּשְׁתָּה, הַתְּכַנִּית הִיתָה שְׂמִינֹת גַּם
אֶחָשׁוּרוֹשׁ וְגַם הַמֶּן. כִּי בְּחַג
הַמּוֹלָד [הוֹרֵגִים אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי], אִז
קִרְאֲתִי אֶתְמוֹל עוֹד סְפוֹר עַל חַג
הַמּוֹלָד, שְׂאֶחָד שָׁם אֶת הַפְּעַקְאֲלֵעַ
בְּנַעַל שֶׁל הַיְלָד, כִּי יֵשׁ עֲשָׂרָה
יְלָדִים אִז מִי יִקְבַּל פְּעַקְאֲלֵעַ, אִין
מִסְפִּיק לְכָלֶם, אִז צְרִיכִים לְחַלֵּק
אֶת זֶה, אִז צְרִיכִים לְהַחְלִיט; לְפִיגִי
/ לְאֲדָל / לְנַחְמֵן / לְנַפְתְּלִי. לְמִי
לְתַת אֶת הַפְּעַקְאֲלֵעַ. אִז תְּמִיד אֶת
הַפְּעַקְאֲלֵעַ מִחֲבִיאִים בְּנַעַל שֶׁל

שְׁמַחַת תּוֹרָה כָּלֶם בָּאוּ לְכַתְּל,
לְהַקְפּוֹת. אִז [הַחִילוּנִים] אָמְרוּ:
נַעֲשֶׂה מִשְׁהוּ, נַעֲשֶׂה מִשְׁהוּ עִם
שְׁמִפְנִיָּה, כְּמוֹ שֶׁהִיָּה אֲצֵל
אֶחָשׁוּרוֹשׁ בְּמִשְׁתָּה שֶׁל וְשִׁתִּי, כָּלֶם
שְׁתוּ שְׁמִפְנִיָּה. כִּי וְשִׁתִּי הִיתָה
מִהַחֲטוּפוֹת, חֲטָפוֹ אוֹתָהּ, חֲטָפוֹ
אוֹתָהּ, הַחֲמָאֵס חֲטָף אוֹתָהּ, אֲבָל
לֹא לַעֲזָה, לְשׁוֹשֵׁן הַבִּירָה הוּא חֲטָף
אוֹתָהּ¹, בְּסוּף הִיא נְהִיתָה מְלַכָּה עַל
כָּל הָעוֹלָם, עַל 127 מְדִינוֹת. וְהִיָּה
לָהּ בַּעַל מִפְּגָר, (הוּא הָיָה שׁוֹבוֹ בְּנִים...) כְּזֶה
מִפְּגָר כְּזֶה, כְּזֶה לִימֵךְ כְּזֶה, הִיא לֹא
יְכָלָה לְסַבֵּל אוֹתוֹ, כָּל הַיּוֹם הִיא
הִיתָה צוֹעֶקֶת עָלָיו, הִיָּה לָהּ פֶּה
מְדַאֵי גְדוֹל... אֲסוֹר שְׁלֹאֲשֶׁה יְהִיָּה
פֶּה גְדוֹל, אֲסוֹר, אֲשֶׁתוֹ כָּל הַזְּמַן
צוֹעֶקֶת עָלָיו, וְהוּא מְסַכֵּן, מָה הוּא

מִרְאֵי מְקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

וְחִיתָנוּ אוֹתָהּ עִם אַחְשׁוּרוֹשׁ].

¹ [הַכוּוֹנָה כֹּאן לְכֹאוֹרָה שְׂכַשְׂאֲבִיָּה בְּלִשְׂאֲצֵר מֵת, כִּפִּי
שְׁמַסְפֵּר בְּהַמְשָׁךְ הַשְּׁעוֹר, לְקַחוּ אוֹתָהּ עַל כּוֹרַח

הַלּוּחוֹת], וּמִי שֶׁהָיָה כּוֹתֵב אֶת זֶה הָיָה נִשְׁרָף עַל הַמִּקְוֶה. אִזּוֹ אֵף אֶחָד לֹא יָדַע לְקַרְא, עַד שֶׁבֶּא דְנִיָּאל, בְּאֵ דְנִיָּאל — אֶחָד מֵהַיְהוּדִים, [שֶׁהִגִּיִּים אָמְרוּ:] הוּא הָיָה יוֹדֵעַ לְקַרְא כְּתָבִים עֲתִיקִים, הוּא הָיָה אֲמֵן יוֹדְאִיקָה, הוּא הָיָה סוֹחֵר יוֹדְאִיקָה, אִזּוֹ הוּא יָדַע לְקַרְא כְּתָבֵי יָד, אִזּוֹ הוּא קָרָא "מְנָא מְנָא תְּקַל וּפְרָסִין", כְּלוֹמַר שֶׁהַיּוֹם נִגְמַרְתָּ מַלְכוּת בְּכָל. לְמַלְכוּת בְּכָל הָיָה בְּדִיוֹק שְׁבַעִים שָׁנָה, עַל הַשְּׁנֵיָה, כְּתוּב [בְּעוֹרֵד] שְׁבַעִים שָׁנָה תִּהְיֶה הַגְּאֻלָּה. וְהָיָה עוֹד שֵׁשׁ שָׁעוֹת [לְמַלְכוּת בְּכָל].

אִזּוֹ בְּלִשְׁאֲצֵר שְׁתָּה אֶלְפָּא חֲמָרָא, [דְּנִיָּאל בְּקִצּוֹר כְּתוּב "אֶלְפָּא חֲמָרָא" (דְּנִיָּאל ה, א), לֹא יוֹדְעִים אִם זֶה בְּקַבּוּקִים, כְּדִים, חֲבִיּוֹת, שְׁתוֹ אֶלְף. וְאִזּוֹ מְסַכֵּן, הוּא הָיָה צְרִיף דְּחוּף שְׁרוּתִים, וְאִין אִין אִין אִין, בְּפָרְס אִין שְׁרוּתִים, גַּם בְּמַדְבָּר לֹא הָיָה שְׁרוּתִים, אֲרַבְעִים שָׁנָה בְּכָל לֹא הָיָה חֲרִיבִים לְצַאָת. אֲבָל מִי שֶׁשׁוֹתָה אֶלְף בְּקַבּוּקִים אֲנִי לֹא

אֶחָד הַיְלָדִים, וְעַכְשָׁיו הוֹלֵךְ מְכוֹת בֵּין הַיְלָדִים.

זֶה הָיָה בְּגִרְמָנְיָה הַסְּפוּר, אִזּוֹ זֶה שְׁמַצָּא אֶת הַפְּעַקְאֲלַע בְּנַעַל שֶׁל הָאֵח שְׁלוֹ, אִזּוֹ הוּא הִתְחִיל לְקַבֵּל מְכוֹת מֵאֵח שְׁלוֹ [שֶׁהַפְּעַקְאֲלַע הִיָּה בְּנַעַל שְׁלוֹ], אֲבָל כְּאֵלֶּה מְכוֹת... כְּמוֹ שְׁצָרִיךְ... לֹא כְּמוֹ שׁוֹבְוֵי בְּנִים... בְּקִצּוֹר אָבָא שְׁלוֹ אָמַר לוֹ [תְּרַבִּיץ לוֹ יוֹתֵר חוֹק], כִּי אֲצַל הַגְּרָמָנִים מְרַבִּיצִים כְּמוֹ שְׁצָרִיךְ, שׁוֹכְרִים אֶת הַעֲצָמוֹת וְשׁוֹלְחִים לְבֵית חוֹלִים, הַכֹּל בְּגִלְל הַפְּעַקְאֲלַע, אִזּוֹ הוּא מְצָא אֶת הַפְּעַקְאֲלַע בְּנַעַל שֶׁל הַשְּׁנִי, אִזּוֹ הוּא אָמַר לוֹ, [-].

אִזּוֹ מְדַבְּרִים עַל זֶה שְׁוֹשְׁתִי הִיא הִיָּתָה מֵהַחֲטוּפוֹת. מִי חֲטָף אוֹתָהּ? דְּרִיָּוִשׁ! כִּי [בְּאֲמַצַּע מִשְׁתָּה בְּלִשְׁאֲצֵר יֵצֵא יָד מִשְׁמִים וְכִתְבָה עַל הַקִּיר כִּיתוּב], אִזּוֹ אֵף אֶחָד לֹא יָדַע לְפַעֲנַח אֶת זֶה, זֶה הָיָה כְּתָב עֲתִיק, כְּתָב מְלַפְנִי אֶלְף שָׁנָה, לֹא יָדְעוּ אִיךְ לְפַעֲנַח אֶת זֶה. אֲבָל זֶה הָיָה הַכְּתָב שֶׁל הַלּוּחוֹת, [לֹא הִשְׁתַּמְשׁוּ אִזּוֹ בְּכַתֵּב

מִרְאֵי מְקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

מִסְבִּיב אֲפִרִיקָה), כִּי יֵשׁ לִי הַמּוֹן סְחוּרוֹת בְּסִין... אִזּוֹ אֶתָּה תִּסְעֵ, אִזּוֹ גְּמִרְנֹ, אִזּוֹ אֲבָרְהָם הַגִּיעַ אִזּוֹ אִין בְּעֵינָה, הוּא יִסְדֵּר אֶת הַהוֹבְלוֹת בְּשֵׁנִי מְלִיאָרְד דּוֹלָר, יֵשׁ הַמּוֹן סְחוּרוֹת, קוֹנְטִינֵיִרִים.

² כֹּל אֶחָד יָבִיא לְסְעוּדָה שְׁלִישִׁית הַבָּא אֶלְף בְּקַבּוּקִי יוֹ, כֹּל אֶחָד יִתְחַיֵּב, מִי שֶׁלֹּא יָבִיא אֶלְף בְּקַבּוּקִים לֹא יוּכַל לְהִנְסֵ. אֲבָל לֹא יִרְךָ הַיָּם הָאֲדָם, שֵׁם יוֹרִים עַכְשָׁיו טִילִים בְּיָם הָאֲדָם, שְׁבִיאָו אֶת זֶה מְקוֹמְבִּלְנָקָה, אוֹ מְגִיבְרִלְטֵר (-)

אומר: אני בלשאצר. קראו לו "בלשאצר", הִיָּה לוֹ שֵׁם 'קְדוֹשׁ'³. אֶפְשָׁר לְהִכְנִיס? אָמְרוּ לוֹ: הַמֶּלֶךְ אָמַר: אֶפְלוּ יִגִּיעַ הַמֶּלֶךְ — לֹא לְהִכְנִיס! אָבַל אָנִי הַמֶּלֶךְ, נוֹ, תִּכְנִיסוּ אוֹתִי. בְּשׁוֹם אִפֶּן לֹא, לֹא תִכְנִס, אֵין דְּבַר כְּזֶה, הַמֶּלֶךְ נִתַּן פְּקֻדָּה "לֹא לְהִכְנִיס"!

אז בקצור הִיָּה שֵׁם [שומר על הארמון] דְּרִיּוֹשׁ, אָבֵא שְׁל אַחְשׁוּרוֹשׁ, הוּא הִיָּה אָבֵא שְׁל אַחְשׁוּרוֹשׁ, הוּא לָקַח מְנוּרָה עֲנָקִית — כְּמוֹ הַחֲנֻכְיָה הַזֹּאת, בְּדִיּוֹק כְּאֵן כְּמוֹ הַחֲנֻכְיָה הַזֹּאת, הוּא הֵעִיף לוֹ (- לבלשאצר) בְּרֹאשׁ אֶת הַחֲנֻכְיָה, זֶה הִיָּה חֲנֻכָּה, הֵעִיף לוֹ בְּרֹאשׁ אֶת הַחֲנֻכְיָה⁴.

מְקַנָּא בּוּ... בְּקַצוֹר, הוּא צָרִיף לְרוּץ מְהֵרָה, לְהִסְפִּיק. אֵיךְ הוּא יְרוּץ?! אֵין שְׁרוּתִים בְּאַרְמוֹן, זֶה רַק בַּחוּץ, בְּחֶצֶר, וְהוּא צָרִיף לְרֹדֵת, אֵיזָה מְאָה מְדַרְגוֹת לְרֹדֵת, וּבְקַפִּיצָה אַחַת לְקַפֵּץ מְאָה מְדַרְגוֹת. הוּא הִיָּה סְפוּרְטָאֵי, הִיָּה לוֹ גְּבִיעַ אוֹלִימְפִי בְּקַפִּיצָה לְגַבְהַ וּלְמַטָּה, אַז הוּא קָפֵץ לְמַטָּה, הוּא הִסְפִּיק לְהִגִּיעַ לְמָקוֹם, עֶכְשָׁיו, אֵיךְ הוּא יֵצֵא מִשָּׁם [ונכנס חזרה לארמון]? הוּא שְׂכוֹר, הוּא שְׁתָּה אֶלְף בְּקַבּוּקִים, אֵיךְ הוּא יְכוּל לְצֹאת, הוּא מְתַנַּדְנָד, הוּא לֹא יוֹדֵעַ, אֵין כְּנִיסָה, הִכְנִיסָה [לארמון] זֶה בְּשַׁעַר הָרֵאשִׁי, אֵי אֶפְשָׁר לְהִכְנִס, בְּשׁוֹם אִפֶּן לֹא.

טוֹב, הוּא מְגִיעַ [לשער הארמון], הוּא

מוראי מקומות והערות

תחלה למדי והדר לפרס.

כורש ודריוש שוערים של בלשאצר היו, וכין ששמע אותו רשע (- בלשאצר) מה שאמר דניאל [מנא מנא תקל ופרסין], שלח בשביל אפרכיות שלו, אמר להו כל אומה (ואומה) [ומלכות] [עד שמרדה ב'] נבוא עליהם ונכבשה. אמר הקב"ה עליהם אתה בוטח ועלי לא השגחת לית פורענותא דהווא גברא אלא מגביה, שלח וקבץ גייסותיו וצוה שישמרוהו ואמר להם כל מאן דמתחמי הכא בהדין ליליא אפילו אמר לכוּן מלכא אנא - ארימון רישיה, ואין דרך מלכים לפנות חוץ מטרקלין שלהם ואותה הלילה נתרוז בני מעיו ונפק ליה מדנפק לא ארגשוניה ובמיעל

³ [לעבודה זרה בבל קראו 'ביל'].

⁴ ילקוט שמעוני ישעיהו - פרק כא - המשך רמז תכ

משא דומה אלי קורא משעיר. א"ר יוחנן אותו מלאך הממונה על הרוחות דומה שמו, נתקבצו כל הרוחות אצל דומה אמרו לו שמוור מה מלילה (עוד לא אתא בקר) [שומר מה מליל] אמר (להם) שומר אתא בקר וגם לילה אם תבעיון בעיו שובו אתיו. ד"א ערוך השלחן סדר פתורא, צפה הצפית אקים מנרתא, קומו השרים משחו מוגן זה כורש ודריוש, אמר ליה [דריוש] לכורש מלוך את קמאי אמר ליה כורש לדריוש לא כך אמר לך נביא פריסת מלכותא ויהיבה למדי ופרס,

זֶה הָיָה בְּלֵיל הַסֵּדֶר [עֲלִיּוֹ אֲנִי
אוֹמְרִים:] "מִשְׁתַּכַּר בְּכָלֵי קֹדֶשׁ נִהְרַג
בְּאוֹתוֹ הַלַּיְלָה", אֲנַחְנוּ אוֹמְרִים אֶת
זֶה בַּהֲגָדָה, בַּהֲגָדָה אוֹמְרִים, חִיבִים
לְהִגִּיד אֶת זֶה בַּהֲגָדָה. כָּל אֶחָד יִגִּיד
אֶת הַהֲגָדָה בְּט"ו בְּשַׁבָּט, לְקַרְא אֶת

מֵהֲרַצְפָּה. כִּי הַמְּלָכוֹת הֵיטָה
צְרִיכָה לְהִיטוֹת עוֹד שֵׁשׁ שָׁעוֹת
בְּדִיּוֹק, [בְּבוֹקֵר, וְכִיּוֹן שֶׁנִּפְצַע בַּחֲצוֹת
הַלַּיְלָה, גַּסֵּס עַד הַבוֹקֵר, כְּדִי שֶׁהַמְּלָכוֹת
תִּהְיֶה בִּידוֹ עַד הַבוֹקֵר, שְׂאוּ נִגְזֵר שֶׁתִּתְחַלַּל
מְלָכוֹת מִדֵּי וּפְרַס].

וְאִזְ דְּרִיּוֹשׁ תְּפַס אֶת הַמְּלוֹכָה,
דְּרִיּוֹשׁ הָיָה שׁוֹמֵר רֵאשׁ, הוּא הָיָה
מְאַבְטֵחַ רֵאשִׁי, וְדִנְיָאֵל אָמַר לוֹ:
אֶתְּהִי מְלֹךְ⁵, אֶתְּהִי תִּתְּהִי

הַהֲגָדָה.
אִזְ זָרְקוּ לוֹ אֶת הַחֲנֻכִּיָּה בְּרֵאשׁ,
וְהֵרֵאשׁ נִפְתַּח וְהוּא שָׁכַב שֵׁשׁ
שָׁעוֹת גּוֹסֵס, הוּא לֹא יָכַל לְקוֹם

מֵרֵאשִׁי מְקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

שֶׁתִּכְנַס אוֹמֵה בְּאוֹמֵה מְלָכוֹת בְּמְלָכוֹת חוּט
הַשְּׁעֵרָה אֵלֶּה הִגִּיעַ זְמַנָּה לִיפּוֹל בְּיוֹם, נּוֹפֶלֶת
בְּיוֹם, בְּלִילָה, נּוֹפֶלֶת בְּלִילָה, וְכֹה"א
וּבַהֲתַפְנַחֵס חֶשֶׁךְ הַיּוֹם, בִּיהַ בְּלִילָה קִטִּיל
בְּלִשְׂאֲצֵר:

אֲרֻגְשׁוֹן בִּיהַ אֲמִירֵי לִיהַ מִן אֵן אֶת אֲמִיר לְהוֹן
אֲנִי מְלָכָא אֲמִירוֹ לֹא כְּדוֹן פְּקִיד מְלָכָא. נְטִלוּ
הַמְּנוֹרָה וּפְצַעוּ לְמוֹחוֹ, הַדָּא הוּא דְכִתִּיב בִּיהַ
בְּלִילָה קִטִּיל בְּלִשְׂאֲצֵר מְלָכָא, וְהוּא שֶׁהִנְבִּיא
אוֹמֵר רְדִי וְשְׁבִי וְגו' לְאַרְץ, מִדָּה בְּמִדָּה וְיִשְׁבּוּ
לְאַרְץ יִדְמוּ זְקֵנֵי בֵּת צִיּוֹן. שׁוֹמֵר מִהַ מְלִילָה
מִי שֶׁהוּא שׁוֹמֵר הִנֵּה לֹא יִנּוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר
יִשְׂרָאֵל ה' שׁוֹמֵר וְגו' ה' יִשְׁמֹרְךָ מִכָּל רַע וְגו'
ה' יִשְׁמֹר צִאתְךָ וּבּוֹאְךָ וְגו', מְשׁוֹמֵר שְׂלֹא

⁵ יִלְקוּט שְׁמַעוֹנֵי אֶסְתֵּר רִמּוֹז תִּתְּרַמֵּט

אֲמִיר רַב אוֹתוֹ הַלַּיְלָה שֶׁנִּהְרַג בְּלִשְׂאֲצֵר
וְהַמְּלִיכוֹת לְדִרְיוֹשׁ אֲמִיר לוֹ דִּרְיוֹשׁ לְכוֹרֵשׁ כְּבוֹ

שְׁלִישִׁידַעַס, אִזְ צְרִיכִים לְשַׁחֲרֹר
אוֹתוֹ, הוּא הִיָּה חֲטוּף, שׁוֹבֵב בְּנִים
חֲטָפוֹ אוֹתוֹ, וּוְשִׁתִּי גַם הִיָּתָה
חֲטוּפָה (רֵאָה יִלְקוּט שְׁמַעוֹנִי אֶסְתֵּר בַּהֲעֵרָה).
כִּי דָוִד הִמְלִיךָ גַם הִיָּה חֲטוּף⁶, אֵיךְ

קִיָּסֵר. לֹא, זֶה הָיָה כּוֹרֵשׁ, כְּתוֹב
”לְמַשִּׁיחוֹ לְכוֹרֵשׁ” (יִשְׁעִיָּהוּ מוֹ, א),
כוֹרֵשׁ, בְּסֻדְרֵי זֶה כּוֹרֵשׁ. אִזְ עַכְשָׁיו
אֵיפֹה כּוֹרֵשׁ? לְחַפֵּשׂ אֶת כּוֹרֵשׁ?
אָמְרוּ: הוּא בְּשׁוֹבֵב בְּנִים, הוּא
בְּשׁוֹבֵב בְּנִים עַכְשָׁיו, זֶה הִיָּה

מֵרֵאִי מִקּוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

רב יהודה אמר רב איש שבא על עסקי נוב
א"ל הקב"ה לדוד עד מתי יהיה עון זה טמון
בידך על ידך נהרגה נוב עיר הכהנים ועל ידך
נטרד דואג האדומי ועל ידך נהרגו שאול
ושלשת בניו רצונך יכלו זרעך או תמסר ביד
אויב אמר לפניו רבונו של עולם מוטב אמסר
ביד אויב ולא יכלה זרעי יומא חד נפק
לשכור בזאי אתא שטן ואדמי ליה כטביא
פתק ביה גירא ולא מטייה משכיה עד
דאמטייה לארץ פלשתים כדחזייה ישבי
בנוב אמר היינו האי דקטליה לגלית אחי
כפתיה קמטיה אותביה ושדייה תותי בי
בדייא אתעביד ליה ניסא מכא ליה ארעא
מתותיה היינו דכתיב תרחיב צעדי תחת
ולא מעדו קרסולי ההוא יומא אפניא דמעלי
שבתא הוה אבישי בן צרויה הוה קא חייף
רישיה בד' גרבי דמיא חזינהו כתמי דמא
איכא דאמרי אתא יונה איטריף קמיה אמר
כנסת ישראל ליונה אימתילא שנאמר כנפי
יונה נחפה בכסף שמע מינה דוד מלכא
דישראל בצערא שרי אתא לביתיה ולא
אשכחיה אמר תנן אין רוכבין על סוסו ואין
יושבין על כסאו ואין משתמשין בשרביטו
בשעת הסכנה מאי אתא שאל בי מדרשא
אמרו ליה בשעת הסכנה שפיר דמי רכביה
לפרדיה וקם ואזל קפצה ליה ארעא בהדי
דקא מסגי חזייה לערפה אמיה דהוות נוולא
כי חזייתה פסקתה לפילכה שדתייה עילוייה
סברא למקטליה אמרה ליה עלם אייתי לי
פלך פתקיה בריש מוחה וקטלה כד חזייה
ישבי בנוב אמר השתא הוו בי תרין וקטלין
לי פתקיה לדוד לעילא ודץ ליה לרומחיה

(אולי קח) את המנורה והוציאו מוחו של
בלשאצר והיו מסובים שם כורש ודריוש,
אמר לו דריוש לכורש עמוד וטול מלכותך
שאתה ראוי למלכות שהיה דניאל אומר לך
שאתה נוטל המלכות שהיה כורש באפיקין
של נבוכדנאצר והיה דניאל שואל בשלומו
של מלך, אמר כורש לדניאל הצרת לי למה
אתה שואל בשלומי כך שלא ישמע המלך
ויהרגני, אמר לו עתיד הקדוש ברוך הוא ליתן
לך מלכות שכבר נתנבא עליך ישעיה
שתמלוך ותתן רשות לבנות הבית, שנאמר
כה אמר ה' למשיחו לכורש אשר החזקתי
בימינו, אמר לו כורש דניאל אמר פריסת
מלכותך ויהיבת למדי ופרס למדי תחלה
ואחר כך לפרס, והיה דריוש מדי וכורש
פרסי שכן הוא אומר ודריוש מדהא קביל
מלכותא, ויש אומרים אביו היה מדי ואמו
פרסית.

וכשהמליכו דריוש אותה הלילה היה מסב
במקום שהיה בלשאצר מסב ונפלה
ערבוביא מביתו של בלשאצר שהיו אלו
הורגים ואלו בוזזים, ושתי היתה נערה
ורצתה בין המסובין כשראתה הבית מעורבב
שהיתה סבורה שאביה קיים ובאה לחלקו
של דריוש וחמל עליה והשיאה לאחשוורוש
בנו והקב"ה אמר והכרתי לבבל שם ושאר נין
ונכד לפיכך נגזר עליה כך:

⁶ סנהדרין צה, א

וישבי בנוב אשר בילידי הרפה ומשקל קינו
שלש מאות משקל נחשת והוא חגור חדשה
ויאמר להכות את דוד מאי וישבי בנוב אמר

לְעֵשׂוֹת מִמֶּנּוּ שְׁמֵן זַיִת זָךְ כְּתִית לְמָאוֹר, עוֹד מְעַט נִקְרָא פְּרֻשֶׁת תְּצִוָּה "כְּתִית לְמָאוֹר", הוּא רְצָה לְעֵשׂוֹת מִמֶּנּוּ כְּתִית שְׁמֵן זַיִת, זֶה הָיָה חֲנֻכָּה בְּדִיּוּק, הוּא הָיָה צָרִיף שְׁמֵן לְחֻנְכָּה, אִז הוּא רְצָה לְעֵשׂוֹת מִדְּוֹד הַמֶּלֶךְ שְׁמֵן זַיִת זָךְ. בְּקִצּוֹר הַקּוֹרָה שְׁקָעָה תַּחְתֵּיהָ, נִהְיָה שְׁקָע.

וְאִז יִשְׁבִּי זָרַק אוֹתוֹ (- את דוד המלך) לְמַעֲלָה, לְגִבְהַ מֵאָה מֶטֶר, [ליפול] מֵאָה מֶטֶר זֶה [לוקח] עֶשֶׂר שְׁנֵיזוֹת, בְּעֶשֶׂר שְׁנֵיזוֹת הַסְּפִיק אֲבִישִׁי, קָרָאוּ לוֹ אֲבִישִׁי — לְרוּץ אֶת כָּל הָאֲרָמוֹן [של דוד המלך] אֶלֶף חֲדָרִים, כָּל אֲרָמוֹן זֶה אֶלֶף חֲדָרִים, הוּא רָץ אֶלֶף חֲדָרִים הוּא לֹא מוֹצֵא אֶת דְּוֹד, הוּא רוֹאֵה אִיךָ נִץ טוֹרֵף יוֹנָה, נִץ טוֹרֵף יוֹנָה? אִז ה' יִרְחֵם! זֶה אֶסוּר, זֶה נֶגֶד הַחֶק הַבַּיִן לְאִמִּי. יוֹנָה — זֶה דְּוֹד, הוּא הַבַּיִן שְׁדוּד בְּשָׁבִי, כִּי דְּוֹד נִחְטָף, הוּא יָדַע שְׁדוּד נִחְטָף.

מִשְׁחָרְרִים אֶת דְּוֹד הַמֶּלֶךְ? אִז הַחֲמָאס רְצוּ עֶשֶׂר אֶלֶף מַחְבָּלִים, בְּשָׁבִיל דְּוֹד — עֶשֶׂר אֶלֶף, מֵאִיפֹה נִבְיָא עֶשֶׂר אֶלֶף? כָּלֵם רוֹצְחִים, יִרְצְחוּ בְּאוֹתוֹ יוֹם מֵאָה אֶלֶף יְהוּדִים. אִז עֶשׂוֹ יִשְׁיבֵת קְבִינֵט — קְבִינֵט מְרַחֵב, אִם לְשַׁחֲרֵר עֶשֶׂר אֶלֶף מַחְבָּלִים תְּמוֹרֵת דְּוֹד. מִי תַפְס אוֹתוֹ? מִי חֲטָף אוֹתוֹ? יִשְׁבִּי! (יִשְׁבִּי הָיָה בְּחוּר צְדִיק, מְשׁוּבָּב בְּנִים, יֵשׁ יִשְׁעֵי יֵשׁ יִשְׁבִּי, אִז הוּא הָיָה גָּר בְּיִשְׁעֵי וְקָרָאוּ לוֹ יִשְׁבִּי) קָרָאוּ לוֹ יִשְׁבִּי, וְהוּא הָיָה בְּחוּר דְּוִקָא טוֹב, בְּחוּר לְעַנְיָן...

וְהוּא תַפְס אֶת דְּוֹד וְשֵׁם אוֹתוֹ תַחַת קוֹרֵת בֵּית הַבַּד, אִז נִהְיָה שְׁקָע בְּקוֹרָה, שְׁקָע וְנוֹכַח דוּד לֹא נִימְחָץ, וְנִיצֵל. תְּמִיד צָרִיף שְׁיִהְיֶה שְׁקָע וְתַקַּע, כָּל בֵּית חַיִּב לְהִיּוֹת שְׁקָע, גַּם אִז הָיָה שְׁקָע.

וְאִז יִשְׁבִּי אָמַר: כִּכָּה אֶתֶּה סְדֵרֶת אוֹתִי, אֲנִי אֲמַרְתִּי לָךְ... הוּא רְצָה

מִרְאֵי מְקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

כִּי מִטָּא בִּי תְרִי אֲמִרִי בְּתֵרִי גוֹרִיין קְטֻלוּה אוֹקְמִיה לְדוּד בֵּין שְׁמִיא לְאֶרְעָא וְנִימָא לִיה אִיהוּ אִין חְבוּשׁ מוֹצִיא עֲצֻמוֹ מִבֵּית הַאֶסוּרִין א"ל מֵאִי בְעִית הַכָּא א"ל הַכִּי אֲמַר לִי קוֹדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וְהַכִּי אֶהְדְרִי לִיה א"ל אֲפִיךָ צְלוּתִיךָ בְּרִךְ קִירָא לִיזְבוּן וְאֵת לֹא תַצְטַעַר א"ל אִי הַכִּי סִיעַ בְּהַדָּן הִינְנוּ דְכְּתִיב וַיַּעֲזוֹר לוֹ אֲבִישִׁי בֵּן צְרוּיָה אֲמַר רַב יְהוּדָה אֲמַר רַב שְׁעוֹזֵר בְּתַפְלָה אֲמַר אֲבִישִׁי שֵׁם וְאֶחְתִּיה הוּוּה קָא רְדִיף בְּתַרְיִיהוּ כִּי מִטָּא קוֹבִי אֲמִרִי קוּם בִּיה

כִּי מִטָּא בִּי תְרִי אֲמִרִי לִיה זֵיל אֶשְׁתַּכַּח לְעַרְפָּה אִימִיךָ בְּקִיבְרָא כִּי אֶדְכְּרוּ לִיה שְׁמָא דְאִימִיה כַּחַשׁ חִילִּיה וְקֻטְלִיה הִינְנוּ דְכְּתִיב אִז נִשְׁבַּעוּ אֲנָשֵׁי דוּד לוֹ לְאֲמֹר לֹא תַצֵּא עוֹד אֶתְנוּ לְמַלְחָמָה וְלֹא תַכְּבֵּה אֶת נַר יִשְׂרָאֵל: ת"ר שְׁלֹשָׁה קַפְצָה לְהֵם הָאֲרִץ אֲלִיעֶזֶר עַבְדֵּי אֲבָרָהֻם וַיַּעֲקֵב אֲבִינוּ וְאֲבִישִׁי בֵּן צְרוּיָה:

איך משחררים אותו?

מזרח. אז לאיזה כוונן הולכים? אז הפרדה ידעה את השם המפרש, הפרדה של דוד, היא היתה צדיקה, היא היתה לה רוח הקדש⁷, היא ישר עפה לעזה — לג'זה, היא מצאה את דוד בתוך המנהרה, אז הלכו למלא את המנהרה במים, הלכו למלא את המנהרה במים, אבל פחדו שדוד יטבע במים, אז העיפו אותו באויר הזמינו לו מטוס פרטי, הוא הגיע למאה מטר גבה, ועכשיו אם הוא יפל מאה מטר זה עשר שניות, עשר שניות צריכים להחליט מה לעשות. ואז הוא (אבישי) אמר את השם המפרש.

פעם כל ילדה ידעה את השם המפרש, גם שרח בת אשר ידעה את השם המפרש. פי איך היא ידעה שיוסף חי? לא מגלים! בעל הטורים אומר שאסור לגלות⁸, היא

ואחד אמר שהוא ראה פילה, פעם לא היה דוש, לא היה מקלחות, היה רק פילה, אז הוא הכניס את הראש לתוך הפילה, והפילה הזה היה מלא דם. הוא אמר: זה הדם של דוד, אוי ואבוי. מה קורה עם דוד, אוי ואבוי. התברר שחטפו אותו בשובו בנים, חטפו את דוד. עכשיו צריכים לשחרר עשר אלף מחבלים, מאיפה נביא עשר אלף מחבלים? כלם רוצחים...

טוב, הוא עלה על הפרדה [של דוד], הוא רץ לסנהדרין ושאל אם מתר לרכב על הפרדה — כן, עכשיו לאן הולכים? צפון / דרום / מזרח / מערב? צריכים להחליט, או צפון — אז זה לא דרום, אם דרום — זה לא צפון, אם מזרח — זה לא מערב, אם זה מערב — זה לא

מראי מקומות והערות

⁷ ברוך מבנים אשר - לכך בירכו משה בדברים הללו לפי שכשמכרו השבטים את יוסף החרימו שלא יגלו אותו וסרח בת אשר ידעה במכירתו בנבואה ואמרו השבטים מהיכן ידעה אם לא מאביה דשואת דינוקא או מאבא או מאמא ועמדו ונדוהו ובא משה רבינו ע"ה להתירו, אמר ברוך מבנים. היו אחיו בדילין ממנו, אמר יהי רצוי אחיו. היה אסור בסיכה, אמר וטבל בשמן רגליו שיהא מותר לסוך בשמן. היה אסור בנעילת הסנדל, אמר ברזל ונחושת מנעלך:

⁷ שהיה לכאורה קשה איך היה לדוד המלך פרדה, שהיא כילאים של סוס וחמור, ואמרו חז"ל שהיה לו פרדה שנבראה מששת ימי בראשית]

ילקוט שמעוני מלכים א - פרק א - רמז קסח והרכבתם את שלמה בני על הפרדה אשר לי. ישי הבבלי אומר אסור לרכוב על גבי פרדה מק"ו ... והא כתיב [שאמר דוד]: והרכבתם את שלמה בני על הפרדה אשר לי, בריה מששת ימי בראשית היתה:

⁸ בעל הטורים דברים לג, כד

הַנְּבִיאוֹת, כָּל יְלִדָה הֵיְתָה נְבִיאָה, אֲזַעַל הַמְּקוֹם הַיָּהּ (- שְׂרַח בַּת אִשׁוּר) נְהִיְתָה נְבִיאָה הַיָּהּ קְבֻלָּה אֶת הַנְּבוּאָה שְׂיֹסֵף חַי וְגַם מְלָךְ בְּמִצְרַיִם, וְאֲזַעַל הַיָּהּ שְׂרָה "עוֹד יוֹסֵף חַי וְמְלָךְ בְּמִצְרַיִם וְלוֹ שְׁנַיִ בְּנִים מְנַשֶּׁה וְאֶפְרַיִם"¹⁰.

קָרָאָה אֶת בְּעַל הַטּוֹרִים, הַיָּהּ קָרָאָה אֶת בְּעַל הַטּוֹרִים אֲזַעַסוֹר לְגִלּוֹת. אֲזַעַיֵךְ הַיָּהּ יְדָעָה? מְאִיפָה הַיָּהּ יְדָעָה? הַיָּהּ הֵיְתָה נְבִיאָה. כָּתוּב שְׂשֵׁשִׁים רְבּוּא נְבִיאוֹת, בְּכָל דּוֹר בְּבֵית רְאִשׁוֹן הֵיְתָה שְׂשֵׁ מְאוֹת אֶלֶף נְבִיאוֹת⁹, שְׂרַח בַּת אִשׁוּר הֵיְתָה אַחַת

שְׁעוֹר שְׁנַמְסֵר בְּמִלּוֹה מְלָכָה מוֹצְאֵי שַׁבַּת קֹדֶשׁ פְּרִשְׁת מִקְצֵן

דִּינָה הַיָּהּ פְּנָה לְאֶרְדּוֹאֵן [נְשִׂיא טוֹרְקִיָּה] שְׂעִיעֶזוֹר לְשַׁחְרוּר שְׂלָה. כִּי הֶרְמַבִּי"ן אֹמֵר¹¹ לְמָה הַיָּהּ לֹא

[חֶסֶר הַהֶתְחַלָּה] [יעקב] עֲשֵׂה חֲמַשׁ דְּרַכּוֹנִים, גַּם לְרְאוּבֵן גַּם לְשִׁמְעוֹן גַּם לְלֵוִי גַּם לַיהוּדָה, כָּלֵם הֵיְוִ לָהֶם דְּרַכּוֹנִים טוֹרְקִיָּים, וְכִשְׁחֶטְפוֹ אֶת

מוראי מקומות והערות

מְאוֹד וְחַכְמָה יוֹדַעַת לִנְגֵן כְּבִינוֹר. וְיִקְרָאוּ אֵלֶיהָ וְתִבּוּא אֵלֶיהָם וְתִשְׁקֵן לָהֶם, וְיִקְחוּהָ וְיִתְּנוּ לָהּ כִּינוֹר אַחַד לְאִמּוֹר. בּוֹאֵי נָא לְפָנַי אֲבִינוּ וְיִשְׁבַּת לְפָנָיו, וְהֵךְ כְּבִינוֹר וְדִיבְרַת וְאִמְרַת כְּדַבְרֵים הָאֵלֶּה לְפָנָיו. וְיִצְוּ אוֹתָהּ לְלַכֵּת אֶל בֵּיתָם, וְתִיקַח הַכִּינוֹר וְתִמְהַר וְתִלְךְ לְפָנֵיהֶם וְתִשָּׁב אֶצֶל יַעֲקֹב. וְתִיטִיב הַכִּינוֹר וְתִנְגֵן וְתִאֲמַר בְּנוֹעַם דְּבִרְיָה, יוֹסֵף דּוּדִי חַי הַיָּהּ וְכִי הַיָּהּ מוֹשֵׁל בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם וְלֹא מוֹת. וְתוֹסֵף וְתִנְגֵן וְתִדְבֵר כְּדַבְרֵים הָאֵלֶּה, וְיִשְׁמַע יַעֲקֹב אֶת דְּבִרְיָה וְיַעֲרֵב לוֹ. וְיִשְׁמַע עוֹד בְּדַבְרָה פְּעַמִּים וְשְׁלוֹשׁ, וְתִבּוּא הַשְּׂמֵחָה בְּלֵב יַעֲקֹב מְנוּעַם דְּבִרְיָה וְתַהֵי עֲלֵיו רוּחַ אֱלוֹקִים וְיִדַּע כִּי כָל דְּבִרְיָה נְכוּנָה. וְיִבְרַךְ יַעֲקֹב אֶת שְׂרַח בְּדַבְרָה הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְפָנָיו וְיִאֲמַר אֵלֶיהָ, בְּתִי אֵל יִמְשׁוֹל מוֹת בְּךְ עַד עוֹלָם כִּי חַיִּיתְתְּ אֶת רוּחִי. אֲךְ דְּבִרְיָה נָא עוֹד לְפָנָי כַּאֲשֶׁר דִּיבְרַת, כִּי שְׂמַחְתִּנִּי בְּכָל דְּבִרְיָךְ. וְתוֹסֵף וְתִנְגֵן כְּדַבְרֵים הָאֵלֶּה וְיַעֲקֹב שׁוֹמֵעַ וְיַעֲרֵב לוֹ וְיִשְׂמַח, וְתַהֵי עֲלֵיו רוּחַ אֱלוֹקִים.

¹¹ רַמְבַּ"ן בְּרֵאשִׁית לַד, יג

⁹ מְדַרְשׁ רַבָּה שִׁיר הַשִּׁירִים ד, כג

"נִפְתַּח טוֹפְנָה שְׂפִתוֹתֶיךָ כְּלָה" ר' דְּרוֹסָא וְר' יִרְמִיָּה בְּשֵׁם רַבִּי שְׂמוּאֵל בְּר' יִצְחָק שְׂשִׁים רְבּוּא נְבִיאִים עִמְדוּ לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל בִּימֵי אֵלֶיהֶם ר' יַעֲקֹב בְּשֵׁם ר' יוֹחָנָן אִמּוֹר מְאוֹד וְעֵשְׂרִים רְבּוּא ... רַבִּי בְּרַכִּיָּה בְּשֵׁם רַבִּי חֲלָבוֹ אִמּוֹר כִּשְׁם שְׂעִמְדוֹ לְיִשְׂרָאֵל שְׂשִׁים רְבּוּא שֵׁל נְבִיאִים כִּךְ עִמְדוּ לָהֶם שְׂשִׁים רְבּוּא שֵׁל נְבִיאוֹת וְבֵא שְׂלֵמָה וְפִרְסָמֵן שְׂנִאֲמַר נִפְתַּח טוֹפְנָה שְׂפִתוֹתֶיךָ כְּלָה:

¹⁰ סֵפֶר הַיִּשְׂרָאֵל וְיַגֵּשׁ

וְיִכַּל יוֹסֵף לְצוּוֹת אוֹתָם וְיִפְן וְיִשָּׁב מִצְרִימָה, וְבִנְיָיַעֲקֹב הִלְכוּ אֶרְצָה כְּנַעַן בְּשְׂמֵחָה וְכַטּוּבָה אֶל יַעֲקֹב אֲבִיהֶם. וְיִבּוּאוּ עַד גְּבוּל הָאֶרֶץ וְיִאֲמָרוּ אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, מָה נַעֲשֶׂה בְּדַבְרָה הַזֶּה לְפָנַי אֲבִינוּ. כִּי אִם נְבוּא אֵלֵינוּ פְּתִאוּם וְנִגְדַּד לוֹ הַדְּבַר וְיִבְהַל מְאוֹד מִדְּבִרְנוֹ, וְלֹא יִאֲבֵה לְשִׁמּוֹעַ אֵלֵינוּ. וְיִלְכוּ לָהֶם עַד קְרִבָּם אֶל בְּתִיָּהֶם וְיִמְצְאוּ אֶת שְׂרַח בַּת אִשׁוּר אֲשֶׁר יוֹצֵאת לְקִרְאָתָם, וְהַנְּעִרָה טוּבָה עַד

מִשְׁחָרָר בְּעֶצְמוֹ אֶת הַבַּת שְׁלוֹ? אֲנִי
אָמַרְתִּי לוֹ: מָה, יֵשׁ לָךְ כְּאֵלֶּה
יְלָדִים צְדִיקִים (שִׁמְעוֹן וְלוֹי), כְּאֵלֶּה
מֵתוֹקִים, שֶׁהֵבִיאוּ לָךְ אֶת הַבַּת
בַּחֲזָרָה הַבִּיתָה, אֵתָה כְּכֹה מְקַלֵּל
אוֹתָם — "אָרוּר אַפְּסִי כִּי עָז
וְעִבְרָתָם כִּי קָשְׁתָה" ? אֵתָה לֹא
מִתְבַּיֵּשׁ לְקַלֵּל כְּאֵלֶּה יְלָדִים
צְדִיקִים שֶׁמָּסְרוּ אֶת הַנֶּפֶשׁ! אֵלֶּה,
יַעֲקֹב יָדַע שֶׁעֲכָשְׁיוּ צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת
מִלְחָמָה עִם כָּל הָעִיר, כִּי הָעִיר לֹא
כָּל מִי שְׂמֵת עַל קְדוּשַׁת ה' אִז הוּא

מראי מקומות והערות

שִׁנְצִטוּוּ יִשְׂרָאֵל, וְנִהְרַג עֲלֵיהֶן אִם גָּבַח וְעִשְׂק
אוֹ אָנָס וּפְתָה בְּתוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ אוֹ שֶׁהִדְלִיק
גְּדִישׁוֹ וְחִבַּל בּוֹ וְכִיּוֹצֵא בָהֶן. וּמְקַלֵּל הַמִּצְוָה
הַזֹּאת שִׁוִּישִׁיבוּ דִּיּוּנִין גַּם בְּכָל עִיר וְעִיר
כִּי־יִשְׂרָאֵל, וְאִם לֹא עָשׂוּ כֵן אֵינָן נִהְרָגִין, שִׁוִּי
מִצְוֹת עֲשֵׂה בָהֶם, וְלֹא אָמְרוּ (סְנֵהֲדִין טו.) אֵלֶּה
אֲזַהְרָה שְׁלָחֶן זֶה הִיא מִיתָתָן, וְלֹא תִקְרָא
אֲזַהְרָה אֵלֶּה מִפְּנֵי־בְלֹאוֹ, וְכֵן דָּרָךְ הַגְּמָרָא
בְּסִנְהֶדְרִין (ט):

...אָבֵל עֲנִין שְׂכָם, כִּי בְּנֵי יַעֲקֹב, בַּעֲבוּר שְׁהִי
אֲנָשֵׁי שְׂכָם רְשָׁעִים וְדָמָם חָשׁוּב לָהֶם כַּמַּיִם
רְצוֹ לְהַנְקָם מֵהֶם בְּחֶרֶב נוֹקְמָת, וְהָרְגוּ הַמְּלָךְ
וְכָל אֲנָשֵׁי עִירוֹ כִּי עֲבָדוּ הֶם, וְסָרִים אֵל
מִשְׁמַעְתּוֹ, וְאֵין הַבְּרִית אֲשֶׁר נִמְוָלוּ נִחְשָׁב
בְּעֵינֵיהֶם לְמֵאוּמָה כִּי הָיָה לְהַחֲנִיף לְאֲדוֹנֵיהֶם,
וְיַעֲקֹב אָמַר לָהֶם בְּכֹאן כִּי הִבִּיאֹהוּ בְּסִכְנָה
שֶׁנֶּאֱמַר "עֲבַרְתֶּם אֹתִי לְהִבְאִישׁנִי", וְשֵׁם אָרַר
אֶפְסִי כִּי עָשׂוּ חֲמָס לְאֲנָשֵׁי הָעִיר, שֶׁאָמְרוּ
לָהֶם בְּמַעֲמָדוֹ "וְיִשְׁבְּנוּ אִתְּכֶם וְהֵינּוּ לָעַם
אֶחָד", וְהֵם הָיוּ בּוֹחֲרִים בָּהֶם וְיַעֲשׂוּ בְּדַבְרֵיהֶם,
וְאוּלַי יִשְׁוּבוּ אֵל ה' וְהָרְגוּ אוֹתָם חָנּוּם, כִּי לֹא
הִרְעוּ לָהֶם כְּלָל. וְזֶהוּ שֶׁאָמַר "כְּלֵי חֲמָס
מִכְרַתֵּיהֶם" (לְהַלֵּן מט ה):

יג "וַיַּעֲנֵנוּ בְנֵי יַעֲקֹב אֶת שְׂכָם וְאֵת חֲמוֹר אֲבִיו
בְּמִרְמָה". ...וְרַבִּים וְשָׂאֵלוּ, וְאִיךָ עָשׂוּ בְּנֵי
יַעֲקֹב הַצְּדִיקִים הַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה לְשִׁפּוֹךְ דַּם נְקִי.
וְהַרְבֵּה הָשִׁיב שׁוֹפְטִים (רַמְבַּ"ם הַלְּכוֹת מְלָכִים
פ"ד ה"ט) וְאָמַר שֶׁבְּנֵי נַח מִצְוִים עַל הַדִּיּוּנִים,
וְהוּא לְהוֹשִׁיב דִּיּוּנִין בְּכָל פְּלָךְ וּפְלָךְ לְדוֹן
בְּשֵׁשׁ מִצְוֹת שְׁלָחֶן, וְכֵן נַח שֶׁעֵבֵר עַל אַחַת
מֵהֶן הוּא נִהְרָג בְּסִיף, רָאָה אֶחָד שֶׁעֵבֵר עַל
אַחַת מֵהֶן וְלֹא דָנָהוּ לְהָרְגוֹ הָרִי זֶה הָרוֹאֶה
וְהָרַג בְּסִיף. וּמִפְּנֵי זֶה נִתְחַיְיְבוּ כָּל בְּעָלֵי שְׂכָם
הָרִיגָה שְׁהָרִי שְׂכָם גּוֹל, וְהֵם רָאוּ וְנָדְעוּ וְלֹא
דָנָהוּ:

וְאֵין דְּבָרִים הַלְלוּ נְכוֹנִים בְּעֵינֵי, שְׂאָם כֵּן הָיָה
יַעֲקֹב אֲבִינוּ חֲנִיב לְהִיֹּת קוֹדֵם וְזוֹכֵה
בְּמִיתָתָם, וְאִם פָּחַד מֵהֶם לָמָּה קָעַס עַל בְּנָיו
וְאָרַר אֶפְסִי אַחֵר כַּמָּה זְמַנִּים, וְעָנַשׁ אוֹתָם
וְחִלְקָם וְהַפִּיצָם, וְהִלֵּא הֵם זְכוּ וְעָשׂוּ מִצְוָה
וּבִטְחוּ בְּאַלֹהִים וְהִצִּילָם. וְעַל דִּבְתֵי הַדִּיּוּנִין
שֶׁמָּנּוּ לְבָנֵי נַח בְּשִׁבְעַת מִצְוֹת שְׁלָחֶם אֵינָם
לְהוֹשִׁיב דִּיּוּנִין בְּכָל פְּלָךְ וּפְלָךְ בְּלִבָּד, אֲבָל
צָוָה אוֹתָם בְּדִיּוּנֵי גְבוּהָ וְאוֹנָאָה וְעִשְׂק וְשִׂכְר
שְׂכִיר וְדִיּוּנֵי הַשׁוֹמְרִים וְאָנָס וּמִפְתָּה וְאַבוֹת
וְדִיקוֹן וְחוֹבֵל בַּחֲבֵרוֹ וְדִיּוּנֵי מְלָחָה וְלִזְוָה וְדִיּוּנֵי
מִקַּח וּמְמֻכָּר וְכִיּוֹצֵא בָהֶן, כְּעִנְיַן הַדִּיּוּנִין

לְטַבֵּל בְּנִתְיִבוֹת מִקֶּדֶם, כְּלָם הָיָה בְּמִקְוֵה לְכַבּוֹד שַׁבַּת קֹדֶשׁ, וְאַחֲרֵי זֶה הֵם רָקְדוּ רָקְדוּ רָקְדוּ רָקְדוּ עַד 7:00 בְּבִקְרָר רַק רָקְדוּ, הֵם לֹא בְּכָלֵל לֹא יָדְעוּ שֶׁזֶה אוֹיְבִים, הֵם חָשְׁבוּ שֶׁזֶה אוֹהֲבִים.

כְּמוֹ שְׂאוֹמֵר אוֹיֵב [להי]: הִתְחַלֵּף לָךְ בֵּין אוֹהֵב לְאוֹיֵב?¹² אֲנִי אוֹהֵב אוֹתָךְ, וְהִתְחַלֵּפְתְּ אֶת הַה"א בְּיו"ד. כִּכָּה אָמַר לוֹ אוֹיֵב, כְּתוּב בְּגִמְרָא בְּט"ז בְּבִבְבָא בְּתָרָא, אִזְ אוֹיֵב אָמַר: אוֹלֵי הִתְחַלֵּף לָךְ בֵּין אוֹיֵב לְאוֹהֵב? אִזְ הֵם רָאוּ שְׂמִינִיּוֹת 3,000 מִחִבְּלִים, הֵם אָמְרוּ "זֶה הָאוֹהֲבִים שְׁלָנוּ".

כִּי [אֶצֶל הַחִילּוּנִים] הַשׁוֹנְאִים זֶה בַּחֲוָרֵי הַיְשִׁיבוֹת, מְלַמְּדִים בְּקִבּוּצִים שֶׁשׁוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל זֶה הַבַּחֲוָרֵי יְשִׁיבוֹת, וְאוֹהֲבֵי יִשְׂרָאֵל זֶה הַחֲמָאס, כִּכָּה מְלַמְּדִים אוֹתָם, כִּכָּה הֵם מְאָמִינִים עַד הַיּוֹם. הֵם אוֹמְרִים: 'אִם הֵיִינוּ מְכַנְּסִים אוֹתָם (- אֶת רֹצְחֵי הַחַמָּס) לְכַנְּסוֹת — זֶה לֹא הָיָה

לֹמַד תּוֹרָה יִשְׂרָמֵי הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוּא לֹא צָרִיךְ לֹא אֶת הָרֵב... , לֹא אֶת הָרֵב הַזֶּה וְלֹא אֶת הָרֵב הַזֶּה, שִׁיזְרְקוּ אוֹתוֹ מִהַיְשִׁיבָה פְּתָאם. הוּא עוֹלָה לְשָׁמַיִם, הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא זוֹרֵק אֶף אֶחָד מִהַיְשִׁיבָה שְׁלוֹ. הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹמַד תּוֹרָה עִם כָּל אֶחָד, פְּרִטִי, כְּלָם זוֹכִים לְלַמַּד תּוֹרָה מִפִּי הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא.

אֲבָל זֶה יוֹתֵר גְּדוֹל שְׁלֹמֵדִים תּוֹרָה כָּאֵן בְּעוֹלָם הַזֶּה, בְּתוֹךְ הַגּוֹף. שְׁזוֹרְקִים אוֹתִי מִהַיְשִׁיבָה, וְאֲנִי צָרִיךְ לְהַכְנִס בְּחֻזְרָה לְיְשִׁיבָה, וְרוֹדְפִים אוֹתִי כִּי אֲנִי שׁוֹבֵב בְּנִים — זֶה עוֹד יוֹתֵר גְּבִיָּה. אִזְ נִכּוֹן לְעַכְשָׁיו כְּלָם לֹמְדִים תּוֹרָה מִהַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲבָל צָרִיכִים לְדַעַת שֶׁיוֹתֵר גְּבִיָּה זֶה לְהִשְׁאֵר כָּאֵן בְּעוֹלָם, לְהִשְׁאֵר כָּאֵן בְּעוֹלָם.

נִכּוֹן שְׂכָלָם נִסְעוּ לְפָנַי הַשְּׂקִיעָה, אֶף אֶחָד לֹא חָלַל שַׁבַּת שָׁם, כְּלָם נִסְעוּ לְפָנַי הַשְּׂקִיעָה, וְכָלֵם הִלְכוּ

מִרְאֵי מְקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

כַּגְּבַר חֲלָצִיךְ (אֶשְׂאֵלְךָ) וְהוֹדִיעֵנִי אִמַּר לוֹ הַרְבֵּה נִימִין בְּרֵאשִׁית בְּאֵדָם וְכֹל נִימָא וְנִימָא בְּרֵאשִׁיתִי לֹה גּוּמָא בְּפָנַי עֲצֻמָּה שְׁלֹא יְהוּ שְׁתִּים יוֹנְקוֹת מִגּוּמָא אַחַת שְׂאֵלְמִלִּי שְׁתִּים יוֹנְקוֹת מִגּוּמָא אַחַת מַחֲשִׁיכוֹת מֵאוֹר עֵינָיו שֶׁל אָדָם בֵּין גּוּמָא לְגּוּמָא לֹא נִתְחַלֵּף לִי בֵּין אוֹיֵב לְאוֹיֵב נִתְחַלֵּף לִי

¹² בְּבֵא בְּתָרָא ט"ז, ע"א

אִמַּר רַבָּה אוֹיֵב בְּסַעֲרָה חֲרָף וּבְסַעֲרָה הַשִּׁיבוֹהוּ בְּסַעֲרָה חֲרָף דְּכַתִּיב אֲשֶׁר בְּשַׁעֲרָה יִשׁוּפְנֵי אִמַּר לְפָנָיו רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם שְׂמֵא רּוּחַ סַעֲרָה עֲבָרָה לְפָנֶיךָ וְנִתְחַלֵּף לָךְ בֵּין אוֹיֵב לְאוֹיֵב בְּסַעֲרָה הַשִּׁיבוֹהוּ דְּכַתִּיב וַיַּעַן ה' אֶת אוֹיֵב מִן הַסַּעֲרָה וַיֹּאמֶר אוֹר נֹא

בטבח בשמחת תורה] האֲנָשִׁים הַכִּי קדושים, לומדים תורה מפי הקדוש ברוך הוא, אֲבָל אֲנַחְנוּ רוצים שִׁילְמְדוּ תוֹרָה כְּאֵן בְּעוֹלָם הַזֶּה, עִם הַנְּסִיוֹנוֹת, שְׁמַגְרִישִׁים אוֹתָךְ מֵהִישִׁיבָה, אַתָּה נוֹסֵעַ לְאוֹמֵן — מְגַרְשִׁים אוֹתָךְ מֵהִישִׁיבָה, אַתָּה לומד לקוטי מוהר"ן — מְגַרְשִׁים אוֹתָךְ מֵהִישִׁיבָה, כִּי בְּרַב הִישִׁיבוֹת אֲסוּר לְהִתְזַיֵּק לְקוֹטֵי מוֹהֲרָן בִּישִׁיבָה, יֵשׁ כְּמָה יִשִּׁיבוֹת שְׁלֹא אֲכַפֵּת לָהֶם, אֲבָל בְּרַב הִישִׁיבוֹת זֶה אֲסוּר. וְזֶה הַמַּעֲלָה, זֶה הַמַּעֲלָה הַרְבֵּיהַ אֹמֵר.

רבי נתן כותב לְבֵן שְׁלוֹ, עֲדִיף שְׁתָּבֵא פֶּעַם אַחַת עִם הַרְבֵּה מְנִיעוֹת, כִּכָּה הוּא כּוֹתֵב לוֹ בְּמִכְתָּב, צְרִיכִים לְקַרֵּא אֶת הַמִּכְתָּב

קוֹרֵה הַסְּפֹר, צְרִיכִים לְתַת לָהֶם נְצִיגִים בְּכַנְסֵת, בְּפֶרֶלְמֵנֵט הִיהוּדִי'. אֲנַחְנוּ אֲמַרְנוּ לְתַת לָהֶם נְצִיגִים וְלֹא שְׁמַעְתֶּם בְּקוֹלְנוּ — וְלִכֵּן זֶה קָרָה לָכֶם'. חֲמִשִּׁים יוֹם הֵם — הַשְּׂמֵאלָנִים] הָיוּ בְּהֵלֶם, עֲכָשְׁיוּ כְּלָם כְּבָר הִשְׁתַּחֲרָרוּ מִן הַהֵלֶם וְאוֹמְרִים: לֹא, אֲנַחְנוּ עֲכָשְׁיוּ בְּאֵמֶת צוֹדְקִים, עֲכָשְׁיוּ רוֹאִים שְׁאֲנַחְנוּ הַצוֹדְקִים'.

הַעֲקָר זֶה לְהִיּוֹת צוֹדְקִים... זֶה כָּל הַעֲבוּדָה שֶׁל הָאָדָם — לְהִיּוֹת צוֹדֵק! וְמִי שְׁזוֹכָה לְהִיּוֹת צוֹדֵק אִזּוֹ הוּא זוֹכָה שֶׁהוּא נִכְנָס לְעוֹלָם הַבָּא... הוּא מְשׁוֹטֵט עֲכָשְׁיוּ בְּעוֹלָם הָאֵמֶת... וְעוֹלָה לְעוֹלָם הָאֵמֶת, מְשׁוֹטֵט בְּעוֹלָם הָאֵמֶת...

אז צְרִיכִים לְדַעַת שֶׁהֵם [שְׁנַרְצָחוּ

רוֹאִים תּוֹעֵבוֹת, בְּשִׂאוּמֵי רוֹאִים רַק תּוֹעֵבוֹת, רַק... זֶה הַמְכַשְׁלָה הַכִּי גְדוֹלָה, וּמִי שֶׁרָאָה שִׂאוּמֵי אֹז יוֹתֵר הוּא לֹא יֵצֵא מֵהַגִּיהָנָם לְעוֹלָם, כֹּל מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ שִׂאוּמֵי בְכִים — הוּא לֹא יֵצֵא מֵהַגִּיהָנָם.

כִּי עָשׂוּ אֶת זֶה בְּפִטְנֵט חֲדָשׁ שְׁזָה יִרְאֶה כְּמוֹ טִלְפוֹן כָּשֶׁר, הֵם בְּמִיחָד עוֹבְדִים עַל זֶה כֹּל הַמְדַעְנִים וְכֹל הַחֲכָמוֹלוֹגִים אֵיךְ לַעֲשׂוֹת מְכַשִּׁירִים שֵׁיטְמָאוּ אֶת הַדְּתִיִּים וְהַחֲרָדִים, כִּי הֵם יוֹדְעִים שֶׁבְּרַגַע שֵׁיטְ חֲרָדִים בְּעוֹלָם אֵין לָהֶם מְקוֹם, דְּבַר רֵאשׁוֹן זֶה לְחַלֵּן אֶת הַחֲרָדִים, זֶה דְּבַר רֵאשׁוֹן, כִּי אֹז [] אֶת כֹּל הָעֵבְרוֹת שֶׁלָּהֶם, הֵם עוֹשִׂים עֲבֻרוֹת 24 שָׁעוֹת, אָבֵל אֵין לָהֶם שׁוֹם הַנְּאָה מְזֵה, כִּי הֵם רוֹאִים אֲנָשִׁים עִם פְּאוֹת, קְדוּשִׁים, אֹז זֶה כְּמוֹ חֲצִים בְּלֵב שֶׁלָּהֶם, זֶה מְרָאָה שֶׁהֵם מְגַלִּים, אִם הוּא הוֹלֵךְ אַחֲרֵי הַתְּאוּוֹת אֹז הוּא פְּשוּט מְגוּל אֹז הֵם רוֹצִים לְכַלּוֹת אֶת כֹּל הַחֲרָדִים. כְּמוֹ הַנְּאֻצִּים שְׂאֵמְרוּ: בְּרַגַע שֵׁיטְ יְהוּדִים בְּעוֹלָם — אֹז אֲנַחְנוּ נִקְרָאִים מְגַלִּים, הֵם לֹא מְרֻשִׁים לְעֲצָמָם תְּאוּוֹת הַיְהוּדִים, אֲפֵלוּ לִילֵד הַכִּי חֲלוּנֵי זֶה לֹא שֵׁיךְ, הוּא אוֹמֵר "שִׁלָּא עֲשִׁנֵּי גוֹי", הוּא אוֹמֵר

הַזֶּה, [כִּי] הוּא [ר' יִצְחָק בֶּן מוֹהֲרַנ"ת] אוֹמֵר לוֹ [לְאָבִיו]: "אֲנִי לֹא יָכוֹל לָבֵא, אֲשֵׁתִי לֹא מְרֻשָּׁה לִי". כִּי אֲשֵׁתוֹ שֶׁל ר' יִצְחָק הִיְתֵדָה נִגְדַּ בְּרִסְלָב.

פַּעַם לֹא הִבִּינוּ מַה זֶה בְּרִסְלָב, אֲמָרוּ 'זֶה מְשַׁגְּעִים, הוֹלְכִים לְשִׁדָּה — מְדַבְּרִים עִם הַשְּׂדִים'. כְּמוֹ שְׂאוּמֵר טְדִי [קוֹלֵק, שֶׁהִיא רֵאשׁ עִירֵית יְרוּשָׁלַיִם בּוֹמֵן הַקַּמֵּת שׁוֹבֵו בְּנִים בַּעִיר הַעֲתִיקָה]: אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ, אֲנִי עֲשִׁיתִי שְׁלוֹם עִם הָעֲרָבִיִּים, פְּתָאֵם בָּאוּ שׁוֹבֵו בְּנִים מְשַׁגְּעִים, הוֹלְכִים לְשִׁדוֹת, מְדַבְּרִים עִם הַשְּׂדִים בְּלִילוֹת, צוֹעֲקִים, מְעִירִים אֶת כֹּל הָרַבֵּעַ, הֵם עִירִים וְכֹל הָרַבֵּעַ יֵשֵׁן שְׁנַת דּוֹרְמִטָּא, שְׁנַת יִשְׂרָאֵל, וּפְתָאֵם הוֹלְכִים בְּרַחוּבוֹת וְצוֹעֲקִים, בְּסַמְטָאוֹת, עוֹשִׂים רַעַשׁ. כֹּל הַסַּמְטָאוֹת זֶה מְטֵר רַחֵב סֶךְ הַכֹּל.

עֲכָשִׁי נִהְרָגוּ עוֹד פַּעַם מֵאֵשׁ כַּחוֹתִינוּ, כִּי הַסַּמְטָאוֹת צְרוֹת, זֶה אִי אֲפֹשֶׁר לְהַכְנִס לְסַמְטָאוֹת, מִתְּבַלְבְּלִים, לֹא יוֹדְעִים עַל מִי יוֹרִים.

זֶה הַכֹּל כִּי אֵיזָה אָדָם צְרִיךְ לְשַׁבֵּר אֶת הַשִּׂאוּמֵי שְׁלוֹ, שֶׁשְּׂמָה רַק

שִׁיכוֹל לְהִיּוֹת, הִיא הַגִּיעָה לַמְּדֻרְגָּה הַכִּי גְבוּהָה צְפוּרָה, וְהִיא הִיְתָה גִיּוֹרֶת.

מֹשֶׁה לָקַח גִּיּוֹרֶת, הֶעֱקָר זֶה גִּיּוֹרֶת, "וַיְתִיחֵי מִשְׁכַּרְתָּךְ שְׁלֹמֶה" (רוֹתַב, יב) — אוֹמֵר הַגָּאוֹן מוֹיְלָנָא: שָׂרָק גִּיּוֹרֶת מִשְׁכַּרְתָּה שְׁלֹמֶה, כִּי הִיא בְּחָרָה לְבַד, לֹא 'כִּי אֲבָא אִמְר'. וְכָל אֶחָד מֵאַתְנָנוּ, אֶפְלוּ אִם הוּא הִיָּה חֲלוּנֵי [וּבַחֵר כְּטוֹב, וַחֲזַר מֵרְצוֹנוּ בְּתִשׁוּבָה], אֲבָל בְּכָל זֹאת הוּא נוֹלָד יְהוּדִי, אִזּוּ מֵהוּ הוּא יִכּוֹל לַעֲשׂוֹת, בְּסוּף הוּא חָיִב לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה. אֲבָל פֹּה, הוּא לֹא נוֹלָד יְהוּדִי בְּכָלֵל, מֵה לֹו וְלִיְהוּדוֹת. אִזּוּ הוּא כּוֹתֵב שָׂרָק רוֹת הִיא הַבִּיאָה אֶת שְׁלֹמֶה, רַק הִיא יִכּוֹלָה לְהַבִּיא אֶת שְׁלֹמֶה הַמְּלֶךְ שִׁיבְנָה בֵּית מִקְדָּשׁ, "שְׁלֹמֶה" זֶה אוֹתִיּוֹת שְׁלֹמֶה, הִיא זִכְתָּה שְׁשֹׁלְמָה יִצְא מִמֶּנָּה. הִיא "זְמָמָה שְׂדָה וַתִּקְחָהּ" (מִשְׁלֵי לֹא, טז), אוֹמֵר הַמְּדַרְשׁ הַגְּדוֹל: "שְׂדָה" — זֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

[נֹאמֵר עַל הַבַּל וְקִינֵי:] "וַיְהִי בְּהִיּוֹתָם בְּשְׂדָה" (בְּרֵאשִׁית ד, ח) — הֵם נִלְחָמוּ, כָּל הַקָּרֵב בֵּין קִינֵי וְהַבַּל זֶה הִיָּה בְּהַר הַבֵּית, זֶה הִיָּה בְּהַר הַבֵּית, וְהַיּוֹם זֶה שִׁיף לְוֹאֲקָף, כִּי קִינֵי הוּא הִיָּה מֵהוּאֲקָף, וְהוּא לֹא נִתֵּן לְהַבַּל,

"אֶתָּה בְּחַרְתָּנוּ". [וְהַשְׂמָאלָנִים אוֹמְרִים:] 'לָמָּה אֶתָּה בְּחַרְתָּנוּ?' נִלְחָמִים בְּ"אֶתָּה בְּחַרְתָּנוּ".

כְּמוֹ הֵמֵן שָׂאמֵר 'אֲנַחְנוּ הָאֶתָּה בְּחַרְתָּנוּ, הֵמֵן כְּשֶׁהִפִּיל אֶת הַגּוֹרֵל אוֹמֵר רַבִּי נִתֵּן, כִּי ה' בְּחַר בְּנוּ, כִּי "אֶתָּה תוֹמִיךְ גּוֹרְלִי" (תְּהִלִּים טז, ה), לָמָּה ה' בְּחַר בְּנוּ? לֹא יוֹדְעִים, זֶה גּוֹרֵל כְּזֶה, אִזּוּ הֵמֵן בָּא לְהַפִּיךְ אֶת הַגּוֹרֵל, הוּא רָצָה שְׂמַהֲיוֹם ה' יִבְחַר בּוֹ, שֶׁהוּא הַמְּלֶךְ וְהוּא הַמַּחְלִיט, וְהִיטְלֵר זֶה גִּלְגּוֹל שְׁלוֹ, כְּתוֹב "הִצִּילָנִי נִיא מִיַּד אַחִי מִיַּד עֶשְׂרִי" (בְּרֵאשִׁית לב, יב) — רֵאשִׁי תְבוֹת הֵמֵן, "מֵן שְׂמִים נִלְחָמוּ הַכּוֹכְבִּים מִמְּסֻלוֹתָם נִלְחָמוּ" (שְׁפִטִּים ה, כ) — פְּעַמִּים הֵמֵן, בְּדִיוֹק פְּעַמִּים הֵמֵן, כִּי סִיסְרָא זֶה הִיָּה פְּעַמִּים הֵמֵן, וְלָכֵן דְּבוּרָה [שְׁנַלְחָמָה בְּסִיסְרָא] הִיא נִשְׁמָה שֶׁל מֹשֶׁה רַבִּינוּ, כְּתוֹב בְּמַגְלָה עֲמוּקוֹת בְּפ"ז שְׂדְּבוּרָה הִיְתָה נִשְׁמַת מֹשֶׁה, וַיַּעַל [שֶׁהִרְגָה אֶת סִיסְרָא, הִיא] נִשְׁמַת צְפוּרָה, הֵם הִיוּ אִישׁ וְאִשָּׁה בְּגִלְגּוֹל הַקּוֹדֵם, כִּי מֹשֶׁה וְצְפוּרָה הִיוּ אִישׁ וְאִשָּׁה, וְצְפוּרָה הִיְתָה הַדְּרָגָא הַכִּי גְבוּהָה שֶׁל לָאָה (עֵץ חַיִּים שְׁעַר לח), יֵשׁ אֲרַבְעֵ דְרָגוֹת שֶׁל לָאָה, וְצְפוּרָה הִיא הַמְּדֻרְגָּה הַכִּי גְבוּהָה שֶׁל לָאָה

הוא אָמַר: מֵה אַתָּה עוֹשֶׂה בְּהֵר הַבֵּית? ! תְּעוּף מִפֶּה! תְּעוּף בְּאִוִיר¹³, אַל תִּדְרֹךְ עַל הָאֲדָמָה, זֶה הָאֲדָמָה שְׁלִי. כִּי קִיַּן לָקַח אֶת הָאֲדָמָה וְהִבֵּל לָקַח אֶת הַצֶּאֱנָן, הוּא אָמַר: תְּעוּף בְּאִוִיר, תִּפְרַח בְּאִוִיר. "פְּרַח" — רפ"ח נִיצוּצוֹת. אַז הוּא הָיָה צָרִיף לְפָרַח בְּאִוִיר.

זֶה מִדְרַש רַבָּה בְּפָרַשְׁת מִקֵּץ, בְּפָרַשְׁת מִקֵּץ, כִּי יוֹסֵף זֶה הִבֵּל, וּפְרָעָה זֶה קִיַּן.

עֲכָשְׁיוּ יוֹסֵף... "וְהִקֵּל נִשְׁמַע בֵּית פְּרָעָה לֵאמֹר בָּאוּ אַחֵי יוֹסֵף וַיִּיטֹב

בְּעֵינֵי פְרָעָה וּבְעֵינֵי עֲבָדָיו" (בְּרַאשִׁית מו, טו), "הִקֵּל" כְּתוּב בְּלִי וַיִּוֹ, וְ"הִקֵּל קוֹל יַעֲקֹב" (בְּרַאשִׁית כז, כב) —

הִרְאִישׁוֹן זֶה בְּלִי וַיִּוֹ וְהִשְׁנִי זֶה עִם וַיִּוֹ, אַז עִם וַיִּוֹ זֶה הִקֵּל שִׁיחָהּ לְעֵתִיד לְבֹא, זֶה הִקֵּל שֶׁל רַבְּנֵינוּ. שְׁבָרְגַע שְׁאָנַחְנוּ מִקְרָבִים לְרַבְּנֵינוּ, אַז כָּל הָעֵבְרוֹת מִתְּכַפְּרִים, אִם אָדָם מִחֲלִיט לֹא לַעֲשׂוֹת יוֹתֵר עֵבְרוֹת. בְּרָגַע שֶׁהוּא כָּבֵד מִגִּיעַ לְרַבְּנֵינוּ,

אִז הִבֵּל הִשְׁכִּיב אֶת קִיַּן, כִּי הִבֵּל הָיָה יוֹתֵר גְּבוּר מִקִּיַּן, הַמְדְרַש רַבָּה אוֹמֵר¹⁴: כְּתוּב (שִׁם): "וַיִּקָּם קִיַּן אֶל הִבֵּל אַחִיו וַיְהַרְגֵהוּ" — שֶׁהִבֵּל הָיָה יוֹתֵר גְּבוּר, רַק קִיַּן אָמַר "מֵה תִגִּיד לְאֲבֹא". מֵה אֲנִי יִגִּיד לְאֲבֹא? מֵה תִגִּיד לְאֲבֹא? אִז הוּא אָמַר סְלִיחָה סְלִיחָה, נָתַן לוֹ נְשִׁיקָה בְּמִצַּח. וְאִז — "וַיִּקָּם קִיַּן אֶל הִבֵּל אַחִיו וַיְהַרְגֵהוּ", בְּרָגַע שֶׁהוּא קָם מִמְּנוֹ וְהוּא אָמַר "אֲנִי הוֹלֵךְ לְהִתְנַצֵּל

מִרְאֵי מְקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

בתחומי בהמ"ק נבנה, ויהי בהיותם בשדה ואין שדה אלא בהמ"ק היך מה דאת אמר (מִכָּה ג) צִיּוֹן שְׂדֵה תַחֲרַשׁ וּמִתּוֹךְ כַּךְ (בְּרַאשִׁית ד) וַיִּקָּם קִיַּן אֶל הִבֵּל אַחִיו וַיִּגֹּ' ¹⁴ מדרש רבה בראשית - פרשה כב

(ה) אמר רבי יוחנן הבל היה גבור מקין שאין ת"ל ויקם אלא מלמד שהיה נתון תחתיו אמר לו שנינו בעולם מה את הולך ואומר לאבא נתמלא עליו רחמים מיד עמד עליו והרגו מן תמן אינון אמרין טב לביש לא תעביד וביש לא ימטי לך:

¹³ מדרש רבה בראשית - פרשה כב פסקה ז (ו) ויאמר קין אל הבל אחיו ויהי בהיותם וגו' **על מה היו מדיינים? אמרו בואו ונחלוק את העולם אחד נטל הקרקעות ואחד נטל את המטלטלין** דין אמר ארעא דאת קאים עליה דידי ודין אמר מה דאת לביש דידי דין אמר חלוץ ודין אמר פרח מתוך כך ויקם קין אל הבל אחיו ויהרגהו

רבי יהושע דסכנין בשם רבי לוי אמר שניהם נטלו את הקרקעות ושניהן נטלו את המטלטלין ועל מה היו מדיינים? אלא זה אומר בתחומי בהמ"ק נבנה, וזה אומר

לְיוֹסֵף הַצַּדִּיק. בְּיוֹם שֵׁשִׁי, כָּכָה הִבְדֵּן אֶת פְּסֵק, שִׁיְהִיָּה אֶפְשָׁר לִיסַע פְּעָמַיִם — גַּם הַשָּׁנָה וְגַם שָׁנָה הַבָּאָה, וְאֵז תִּהְיֶה הַגְּאֻלָּה הַשְּׁלֵמָה בַּמְהֵרָה בְּיַמֵּינוֹ אָמֵן.

שיעורי שב"ק פרשת מקץ תשפ"ד

נכתב על פי הבנת השומע

עכשיו בליל שבת היו כאן שני טילים, כמה טילים היה? 6 או 7, אחד פגע לי כאן, אז ברחתי, זה ניסים, אז לא עושים שום זכר למלחמות בחנוכה למרות זה היה ניסים הרבה יותר גדולים כי היו 5 מלחמות [לחשמונאים עם היוונים], זה הראשי צבא, זה פולינוס זה ראשי תיבות פסל ועוד שניים, אבל לא עושים זכר לזה.

כי העיקר זה הלימוד תורה זה הדבר היחיד שיכול להגן לא המלחמות, כל אחד שיושב ולומד תורה צריך להאמין שהוא זה שמגן על עם ישראל.

שאלו את הרב על זה שיש הרבה לימוד תורה, אז הרב אמר דווקא מי שלומד בהתקשרות לרבינו, אם

אחרי שחרית לפני קריאת התורה עכשיו כולם ייסעו לעזה, שיהיה ניסים, כי עכשיו [בחנוכה] אמרנו על הניסים 8 ימים, אמרנו על המלחמות. אתה אמרת על המלחמות? בטח, אתה תמיד אומר. אז עכשיו כולם ייסעו לעזה, גם אתה תיסע עם אשתך, היא תחזק את החיילות ואתה את החיילים, שיאמינו ברבינו, כי אם היו מאמינים ברבינו, אף אחד לא היה נהרג, כי נהרגו כבר [-] מאש כוחותינו, עכשיו ביום חמישי, שמונה בבוקר, נהרגו 9 חיילים, כי הם נכנסו לבית ושמו להם מטען, הם רצו לטהר את הבית, "וטהרו וקדשו", הם חשבו שהם מטהרים את מקדשך, אז נהרגו 4 ואח"כ נכנסו עוד 4 לעזור להם, משה וועג סיפר לי איך זה היה [15].

מראי מקומות והערות

¹⁵ במרוקו שהוא היה במרקש ואז פיש נפל לבריכה פיש שיף.

הנה חגי וועג הוא נסע איתנו לכל מקום נסע איתנו לארצות הברית וליוהנסבורג,

מהצד הזה ומהצד הזה, אמרו לו מה שמח כל כך, יותר משאר הימים? אז הוא אמר היום יורדת נשמה קדושה, אז הוא הושיב לידו את ר' אלעזר.

כי ר' אלעזר היה בחור שובב כזה, הוא היה משובב בנים. כתוב במדרש על החמורים, אתה מכיר את המדרש הזה? כמה אנשים הגיעו לר' שמעון, אז אשתו של ר' שמעון הכינה 40 חלות, בא ר' אלעזר ביום שישי ואכל את הכל,

את כל הבולקעס, (כל אחד יאכל 40 בולקעס, כי איך הוא אכל, או שהיה לו פה גדול או שהם היו קטנים...) אז הם אמרו לו מה אתה עושה? אוכל את הכל, שובב בנים? אז הוא לקח להם את החמורים והעלה אותם לגג, אז הם באו לר' שמעון אמרו לו איזה בן מופרע יש לך, לקח לנו את החמורים, אז ר' שמעון אמר: תלכו לבקש ממנו סליחה הוא יוריד לכם, אז הם ביקשו סליחה והוא הוריד שתי חמורים ביחד, שהוא העלה הוא העלה אחד אחד, ושהוא הוריד הוא הוריד שתיים ביחד, כי לרדת זה יותר קשה.

אז [באותה סעודה שעשה ר' שמעון בר יוחאי] ירדה אש והקיפה את הבית, (היה מלא טילים נ"טים כל הבית עלה בלהבות כי היה טילים משמונה בבוקר עד 4 אחה"צ...) אבל זה

לא זה יכול אפילו להביא קטרוג לפעמים ח"ו.

יהי לך שידוך אבל תלמד איתה כל יום שעה, כמו א.פ. הוא יושב לומד עם אשתו כל יום 3 שעות, אז לא 3 שעות כמוהו, אבל לפחות שעה, ואז אחרי שתלמד איתה, שהיא תישן תוכל לנסוע אפילו לירח.

אחרי קריאת התורה עם חתן הבר מצווה נכאי

אז עכשיו קוראים את הזוהר של הבר מצווה, כל בר מצווה צריך לקרוא את הזוהר הזה, כי לפני הבר מצווה הילד הוא רק כמו חיה כזאת, אין לו נשמה, אם הוא ילד טוב אז הוא כבש, אם לא אז הוא נחש, אנחנו מבקשים ממך שלא תהיה כמו נחש, אז רק כבר מצווה הוא מקבל את הנשמה, ואז היא מלמדת אותו את כל הסודות, את הזוהר, כי הסיפור הזה זה לפני שהיה זוהר, אז היה בר מצווה של ר' אלעזר [בן רשב"ן], אז היה סעודה אצל ר' שמעון, והוא שם טפטים מזהב על הקירות, והגיעו כל התנאים, הזמינו את כל התנאים, הגיעו לשובב בנים 30 תנאים אז ישבו בהאי גיסא, ור' שמעון ור' אלעזר בנו בהאי גיסא,

היה אש מיוחדת, כמו הסנה, שהאש בוערת והסנה איננו אוכל, אז הכל היה עשן ואש, אז בא ר' יוסי בן ר' שמעון בן לקוניא כי פעם היו עושים את השידוך כבר כבר המצוה, אחרי זה היו מתחתנים בגיל 15-16, אבל את השידוך היו עושים כבר כבר מצוה. אז אמרו לו תראה כל הבית עשן ואש.

ואז ירד כתר מאש עם 4 כנפיים של נשר מאש ירד על הראש של ר' אלעזר, כי אז (- בבר מצווה) יורדת הנשמה עם אש, לכן אסור לדבר 3 ימים, עכשיו זה שבת, ראשון שני עד 8 בערב, עד אחרי מעריב, השקיעה היא ב 16:40 אסור לדבר בכלל רק אם צריך מותר להגיד 3 מילים, אם אתה רעב אז אפשר להגיד: רוצה לאכול, או רוצה חליפה, רוצה קאפלוש, רוצה קאפטין, אבל לא יותר מ 3 מילים, ואז הנשמה מלמדת את כל הסודות.

קידושא רבה

אז אליעזר עשה המון בעיות, הוא היה נגד השידוך, כמו זה [- החבר פרלמנט בטורקיה] שדיבר נגד ישראל וקיבל התקף לב באמצע, כי הוא דיבר נגד השידוך, למה הוא היה

נגד השידוך? אחד ההסברים זה "ו'כדה ע'ל ש'כמה", אליעזר ראה את עשיו [יוצא מרבקה] אז הוא התנגד לשידוך, אני גם הייתי נגד השידוך, כי אני גלגול של אליעזר, אז התקשרתי לרב מורגנשטיין הוא גם הסכים איתי לא לעשות את השידוך הזה, אז התקשרנו לר' נפתלי מרופשיץ הוא גם התנגד, אז ר' נפתלי רופשיצר אמר תשאלו את הנכד שלי, ר' מאיר מדז"יקוב, אז ה'אמרי נועם', (יש לכם אמרי נועם? אז תלכו לקנות עכשיו, אפשר לקנות אצל נחמן דן במאה שערים, זה פתוח עכשיו כל אחד ילך יקנה את הספר אמרי נועם). אז שאלו אותו, הוא אמר 'מחריש' מה זה מחריש?

כי כתוב בליקוטי מוהר"ן, (אתם יש לכם ליקוטי מוהר"ן, אתם שוכו בנינים נגד? אה, יש לכם...) אז תורה מו' חלק שני "שמע ה' קולי אקרא" זה ר"ת קושיא, אז אליעזר התחיל לצעוק כי היה לו קושיא [על אברהם] "וכדה על שכמה" זה עשיו, אז הוא אמר אם אני רואה, אז גם אברהם רואה את עשיו, אברהם רואה יותר ממני, הצדיק רואה מסוף העולם ועד סופו, אז ה'אמרי נועם' אמר 'מחריש' כמה זה מחריש בגימטרייה ר' ש' זה 500 מ' י' זה 50 כמה זה [יחד] 550 (2700 ? 900 ? טוב נעגל לאלף...), אז זה 558 זה גימטרייה של יעקב עשיו, [ואז ראה

שאלו את הרב על זה שהיכל הברכה כותב שעשיו היה יכול להיות פי אלף מיעקב, אז הרב אמר כן, כי הקליפה היא פי אלף, היא תמיד פי אלף, היכל הברכה כותב שאם עשיו היה מתבטל ליעקב הוא היה נהיה פי אלף, כי הוא היה יותר, הוא היה אדמוני כזה, אם הוא היה מתבטל הוא היה זוכה לדרגת יחידה.

שיעקב יצא מברקה, וזה שיצא גם עשיו מברקה אין זה חיסרון בברקה], כי עשיו זה רק הקליפה, העיקר זה יעקב, כי כל אחד בא עם הקליפה שלו, אז אמרו שזה בסדר, אפשר לעשות את השידוך, וגם הרב מורגנשטיין היה נגדי הוא הסכים איתם, אז גמרו את השידוך, מזל טוב, מזל טוב, מזל טוב.

תפילות

תפילה לעזרא הסופר

נכתבה לכבוד החלוצא י"א מכתב התשפ"ד
 רבוננו של עולם כל יכול אשר לא
 יבצר ממך מזימה יומו של שחרור הרב
 הסופר, יתקיים בנו הפסוק של
 ירושלים "עד 74 יצא 101 פננה 78
 צדקה 199 וישועתה 797 כלפיד 144
 יבער" 282 = 1675. ועל ידי זה נזכה
 להתפלל יומם 96 ולילה 81 = 177,
 ולהפגים עם גופינו לגן עדן = 177, ועל
 ידי זה יהיה פינו 146 מלא 71 שירה
 513 פים 70 ולשוננו 448 רנה 255
 בהמון 121 גליו" 49 = 1675. ועל
 ידי זה נזכה ל-"שירה 515 תרשה 317
 שבתו 316 גאולים 90 לשמך 390
 הגדול" 48 = 1676. ועל ידי זה תזכו
 מהרה 250 לראות 637 בבגן
 114 אריאל 242 = 1676.

יום שחרור הרב

נכתבה לכבוד יום השחרור התשפ"ד

רבוננו של עולם כל יכול אשר לא יבצר
 ממך מזימה יומו של שחרור הרב
 מהפלא י"א מכתב תשפ"ב יהיה יום זה
 יום של ישועות לכל עם ישראל ולכל
 העולם פולו בזכות 13 מדות של
 רחמים + ובזכות שרה 505 רבקה
 305 רחל 238 לאה 36 אברהם 248
 יצחק 208 יעקב 182 = 1737 ועל ידי
 זה יתקיים בנו הברכה "ולנפתלי אמר
 נפתלי אילה 46 שלוחה 349 הנותן
 511 אברי 251 שפר" 580 = 1737.

אני יזכר

שיעורים נוראים בביאור תוכחת יוסף הצדיק באומרו:
אני יוסף, העוד אבי חי

א

בבוקר, הוא היה ער כל הלילה, אז זה נהייה קל וחומר.

כל אחד יש לו קל וחומר, לכל אחד יש קל וחומר, קל וחומר, זה הוא לא יכול לעשות, פה הוא לא הלך לשדה, פה יכול להתבודד, סלח נא על קל וחומר.

זה הכל סליחות, הפיטים, המזמורי שבת, המזמורים, [שאומרים ב]מוצאי שבת, הכל זה סליחות ותפילות, אז לפחות [צריך לומר אותם] עם ניגונים. כמו שקראנו שצריכים להלביש את התפילות בניגונים, אז בשבת מלבישים את התפילה בניגונים.

זה כל הזמירות, יושבים עם הילדים, ושרים זמירות, ואבא צריך לדעת מה שהוא אומר, הילד שר, הוא מרגיש חויה, מרגיש נעים בזמירות.

האבא צריך להוריד דמעות, איזה קל וחומר, אני יודע כמה עברות אני עושה, [וכשצריך לעשות משעה של מצוה, אני] לא מסוגל, רק נהייה משהו מעניין, אני כבר קם קופץ, רץ זריז.

מתוך שיעור שנמסר ביארצייט רביה"ק תשנ"ו

אדם [בכל] מוצאי שבת אומר סליחות, 'סלח נא על קל וחומר', 'המבדיל בין קודש לחול חטאתנו הוא ימחול', הכל זה סליחות, כל הפיטים זה סליחות, כל המזמורים זה סליחות, איך אדם לא אומר מזמורים? הוא צריך כל פעם לבקש סליחה, אז כתוב לו סליחה בתוך המזמורים, בתוך המבדיל חטאתנו הוא ימחול, סלח נא על קל וחומר.

מה זה [סלח נא על] קל וחומר, אדם אומרים לו לקום בבוקר, הוא קם בתשע, הוא לא יכול לקום לפני תשע, לא יכול, מה, תרביץ לו, תשפוך עליו מים, הוא לא... ישים עוד שמיכה, ותפיל אותו על הריצפה, הוא יקום חזרה יכנס למיטה, הוא לא יכול לקום לפני 9, תגיד לו יש פתאום טיול, פתאום משהו, פתאום איזה... אה, הוא כבר קם ב5, בבוקר ב6, בבוקר ב4

חטואתנו הוא ימחול? אין לי חטאים, מה אני צריך לבכות לי? [וכי] יש חטאים להתחרט? ! מה יש לי להתחרט? [הכל קורה] כי אנחנו עוד לא מתחרטים. הרב'ה אומר [-] הכי רשע יתחרט אם אנחנו נתחרט, [וכי] אדם יודע שצריך להתחרט?

מה זה 'המבדיל... חטאתנו הוא ימחול', שבמוצאי שבת מוחלים על כל העברות.

מה זה מלווה מלכה? מה זה עצם של תחיית המתים? [שבמלווה מלכה] זוכים אז לתחיית המתים. דברים נוראים!

ואז מבקשים, ואז מבקשים, אז העת רצון הכי גדולה, במלווה מלכה.

[ולכן] אז באים, אומרים: רבוננו של עולם סלח נא על קל וחומר, סלח נא על קל וחומר, שכשמגיעים לקדושה אין לי שום כוח, אין לי זמן, ואין לי מוח, ואין לי כוח, ותעזוב אותי, זה לא בשבילי, אבל רק מגיע איזה דבר גשמי קטנצ'יק, ומזנקים מהמיטה, ערים כל הלילה, אין שום בעיות.

אז כאן ויגש, פה נמצא המדרש הזה¹⁷, זה מובא בעוד עשרות

סלח נא על קל וחומר, אדם צריך לדעת מה זה קל וחומר, מה זה קל וחומר, אומר על ריש לקיש.

זה כולם אומרים את זה בשיבות הליטאיות, מביאים את המדרש הזה, מדרש רבה על בראשית, כל זה שיחות של שעות על שעות, היינו רועדים! רועדים ככה! רועדים ממש! ממש רועדים מהשמוס'ים האלה¹⁶, מה זה קל וחומר, מה זה קל וחומר, פה לא אומרים תוכחות, אבל לא יודעים כלום, על זה אמרו לנו דרשות בשיבות, ר' אליהו לופיאן [כשדיבר] היה כל הקירות רועדים.

מי שזכה לשמוע את ר' אליהו לופיאן, [זוכר אין] כל הקירות [רעדו כשדיבר], לא היה כזה משפיע בשום ישיבה, אמרו שזה היה השארית של המשגיחים מהדורות הקודמים, קירות רועדים! עמדתי כמעט מרחק קילומטר, שמעתי כמעט ברור כל מילה שלו, ככה הוא שאג, ככה היה שואג כשהיה מגיע למדרש הזה, קל וחומר, מה זה סלח נא על קל וחומר.

אומרים: 'המבדיל [בין קודש לחול חטאתנו הוא ימחול]', מה? מה?

מראי מקומות והערות

מראי מקומות והערות

מראי מקומות והערות

מראי מקומות והערות

16 [שמוס', ראשי תיבות, שיחות מוסר]

17 מדרש רבה בראשית פרשה צג פסקה י

מכרנו את יוסף, הכל בסדר, הכל כשר, יוסף היה לו דין רודף, ה'אור החיים' מסביר שהוא אמר ש[האחים] אוכלים אבר מן החי, ועושים אבר מן החי, בן נח [שאכל אבר מן החי] חייב מיתה, הוא מאשים אותם בדברים שחייבים מיתה עליהם, הוא יביא עד אחד הוא יגיד אני ראיתי [אותם] אוכלים אבר מן החי, הוא יביא שופט וישפטו אותם למיתה.

יום אחד יתפוש אותם בשדה, יביא כמה בריונים, יגיד אני מעיד שראובן אכל אבר מן החי, שמעון אכל אבר מן החי, לוי אכל, מספיק, תוך שנייה הורגים אותו, זה מצוות בן נח, אין בעיה, מביא כמה בריונים חזקים, יתפוס את האחים, את כל העשרה אחים, חוץ מבנימין יש פה עשרה אחים, יתפוש אותם בשדה, יתקיף אותם באמצע, יגיד ראובן אכל אבר מן החי, שמעון אכל אבר מן החי, לוי אכל אבר מן החי, חייבים מיתה, אז יום אחד הם הבינו [שיוסף יכול להרוגם, לכן לא היה צער מהמכירה].

מקומות, "יוסף היה קטנם של שבטים היה נולא היו יכולים לעמוד בתוכתו[ן]."

"אוי לנו מיום הדין, אוי לנו מיום התוכחה, בלעם לא יכול לעמוד בתוכחה של אתונו, האתון באה והוכיחה את בלעם, הוא אמר: אני הייתי הורג אותך עכשיו, אין לי חרב, [על שהאתון אמרה] הסכן היסכנתי.

"[וכן] יוסף היה קטנם של שבטים", מה הוא אמר לאחים? אני יוסף! אני יוסף?! - פרחח נשמתי! פרחח נשמתי! בא מלאך והחזירן. התוכחה של הצדיק, יוסף [שאומר:], 'אני יוסף', "ולא יכלו אחיו לענות אותו כי נבהלו מפניו, לכשיבוא הקב"ה ויוכיח כל אחד ואחד לפי מה שהוא [שנאמר: אוכיחך ואערכה] לעיניך (תהלים 1) על אחת כמה וכמה" מה היה פה התוכחה [של יוסף, עד שהאחים לא יכלו לענות]? איזה תוכחה הייתה כאן [כשאמר:] אני יוסף? איזה תוכחה הייתה כאן?

אלא האחים טענו שהכל בסדר,

מראי מקומות והערות

לענות אותו כי נבהלו מפניו לכשיבא הקב"ה ויוכיח כל אחד ואחד לפי מה שהוא שנאמר (תהלים 1) אוכיחך ואערכה לעיניך על אחת כמה וכמה:

לנו מיום התוכחה, בלעם חכם של העובדי כוכבים לא יכול לעמוד בתוכחתה של אתונו, ה"ד (במודר כב) ההסכן היסכנתי לעשות לך כה ויאמר לא. יוסף קטנן של שבטים היה ולא היו יכולים לעמוד בתוכחתו ה"ד ולא יכלו אחיו

צריכים להרוג אותו, עשו לפנים משורת הדין מכרו אותו לעבד. טוב, יוסף החליט הוא עושה להם את כל ההצגה הזאת, פשוט הוא חוזר על כל ההצגה, כדי שאדם יבין את הטעות שלו, אז צריכים לחזור לו על כל ההצגה שלו, כל ההצגה! לחזור לו, לשחזר לו את כל הסיפור, לשחזר לו את [ה]כל בדיוק, איך שהוא עמד באותו מצב, להעמיד אותו באותו מקום באותו חטא, באותו נסיון בדיוק, לעשות אותה הצגה בדיוק, ואחרי שנעשה לו את אותה הצגה הוא יתפוס מה שקרה איתו.

ככה, [-] אם יוסף לא יעשה להם כזו הצגה, הוא לא הוא לא תופס מה שקרה איתו, הוא יכול לחשוב אני

יוסף סיפר לאבא [שהם אוכלים] אבר מן החי, והם המשיכו לאכול את זה, היה לזה היתרים, כל מיני היתרים, אבל הוא החליט שזה אסור [על פי הלכה], הם החליטו שזה מותר, וגם הם עשו על פי התורה, בקצור הוא יבוא לשיטתו, ויתפוס אותם יום אחד, כל אחד יתפוש אותו שני בריונים, [ויוסף] יגיד אני אומר עדות, וישר הורגים אותם, לפי זה הם הצדיקו את כל את כל המכירה, כך מסביר האור החיים הקדוש. יש עוד שיטות איך הם הצדיקו את המכירה.

הכל הם בנו על פי הלכה, הכל היה בנוי על פי הלכה, הם רק הלכו על פי הלכה.

אז ממילא הוא רודף, אז אמרו בכלל

רשות, אני ראיתי שתה טיפת מים על פי הלכה, מותר להרוג אותו, גמרנו, בלי שהוא רוצח יהודים, והכל ישר ישר, מותר להרוג אותו, בן נוח נהרג על פחות משווה פרוטה.

אבל אני צריך להגיד עדות, ואז השני מותר לו להרוג אותו, צריך להיות עד, לחוד ושופט לחוד, ואז כבר מותר להרוג, לכל אחד, גם לשופט מותר להרוג, וגם לעד מותר להרוג, השופט אומר הוא חייב מיתה, וזהו.

אז זה אומר המדרש, שזה היה החילוק בין עשו [ודוד], אז אמר ר' אבא בר כהנא: ¹⁸ כיון שראה שמואל לדוד, [וראה ש]דוד אדמוני, [נתיירא ואמר אף זה שופך דמים כעשו].

כתוב פעמיים אדמוני בתורה, אדמוני אחד אצל דוד, ואדמוני אחד כתוב אצל עשו, אין יותר אדמוני בתורה, בכל התנ"ך כולו תחפשו אדמוני לא תמצאו, יש שני אדמוני, דוד ועשו, היו אותו שורש. שני אדמוני.

"ראה שמואל את דוד אדמוני, אמר:

הצודק, יוסף רודף, הוא אומר [שנכשלנו באכילת] אבר מן החי, כתוב ברמב"ם הלכות בן נח, אבר מן החי חייב מיתה, מספיק עד אחד, עד אחד בא ומעיד.

כתוב שכל החטא של עשו שהוא לא הביא עד אחד, עשו רצה להרוג את נמרוד, אז אתה צריך להביא עד אחד כדי להרוג את נמרוד, לא אתם להרוג אותו, אם הוא היה מביא עד אחד להרוג את נמרוד, היה הכל בסדר, הכל היה כשר, אז אומר המדרש בתולדות, שכל החטא של עשו היה [שלא הביא עד].

[עשו] הוא יכל הרוג אנשים כמה שהוא רצה, [ולכולם יגיע המיתה על פי דין], הוא הרג שודדים רוצחים, הוא הרג את החברה שלו, כולם היו רוצחים, שודדים, [ואם כן לא חטא בכך שום חטא לכאורה, שהרי באמת הגיע להם מיתה].

בן נח לוקח פחות משווה פרוטה חייב מיתה, הוא לוקח איזה דף, איזה משהו, הוא שותה טיפת מים בלי רשות, מותר להרוג אותו, אתה רואה ערבי שותה טיפת מים בלי

מראי מקומות והערות

נתיירא ואמר אף זה שופך דמים כעשו אמר לו הקב"ה עם יפה עינים עשו מדעת עצמו הוא הורג אבל זה מדעת סנהדרין הוא הורג

¹⁸ מדרש רבה בראשית פרשה סג פסקה ח אדמוני אמר רבי אבא בר כהנא כאלו שופך דמים וכיון שראה שמואל את דוד אדמוני דכתיב (שמואל א יז) וישלח ויביאהו והוא אדמוני

זה עשו, עשו שני.

אז שמואל רואה את דוד, הוא רואה עשו, זה אדמוני, זה אותו עשו, גלגול של עשו, ואמר זה שופך דמים כעשו, זה ישפוך דמים כמו עשו, דוד המלך הלך לקרב, יצא למלחמה, "מְלַמֵּד יְדֵי לְמַלְחָמָה" וְנִחַתְתָּה קִשְׁתְּךָ נְחוּשָׁה זְרוּעֹתַי" (תהלים יח, לה).

אמר לו הקב"ה [לשמואל]: טעות, [דוד הוא] עם יפה עיניים, מי זה יפה עיניים? זה סנהדרין! הוא לא יעשה שום צעד בלי הסנהדרין! ואפילו כבש את סוריה, הוא כבש את זה בעצת הסנהדרין²¹, הוא שאל את

כמו שאליעזר [עבד אברהם] ראה על רבקה, וכדה על ש'כמה [ראשי תיבות עש"ן], כתוב שהוא ראה את עשו יצא ממנה, [אמר בליבו:] רבוננו של עולם, זה תהייה כלה יצחק? [נ]הוא עמד בנסיון, אז יצא מארור לברוך¹⁹, שאליעזר רצה שאברהם יקח את בתו לאישה ליצחק, ואברהם אמר שיקח רק מבית אביו, הוא אמר, אפילו ככה [שאני רואה שיצא עשו מרבקה], אברהם אמר, אני עושה²⁰. אבל הוא ראה את עשו!

מראי מקומות והערות

(תהלים ס, ב). וְהָרִי כְּבַר נֶאֱמַר, "כִּי שִׁשֶׁת חֳדָשִׁים יֵשֵׁב שָׁם יוֹאֵב וְכָל יִשְׂרָאֵל עַד הַכְּרִית פֶּלַח זָכַר בְּאֲדוֹם" (מלכים א' יא, טו). וְאֶחָרֵי כֵן חֹזֵר וְאוֹמֵר: "וַיֵּשֶׁב יוֹאֵב וַיָּה אֶת אֲדוֹם בְּגִיּא מְלַח". זֶה שֶׁאֵמַר הַכְּתוּב: "קְרוּב מִצְדִּיקֵי מִי יָרִיב אֶתִּי וְעֲמָדָה יַחַד מִי בַעַל מִשְׁפָּטֵי יִגְשׁ אֵלַי" (ישעיה ג, ח). נִתְּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, כְּדֵי שְׂיִזְכְּרוּ בָּהּ לְכָל הָאֲמוּת.

אֶת מוֹצֵא, שְׂוֹאֵב הָיָה רֹאשׁ סִנְהֶדְרִין, שֶׁנֶּאֱמַר: "אֵלֶּה שְׁמוֹת הַגְּבֵרִים אֲשֶׁר לָדוֹד יֵשֵׁב בְּשִׁבְתְּ תַחֲפֻמְנֵי" (שמואל ב' כג, ח), זֶה יוֹאֵב. **דָּוִד חָכֵם מִכָּל הָאֲנָשִׁים** (שם ד, ט). **וְלֹא הָיָה עוֹשֵׂי דְבָר אֶלָּא עַל פִּי סִנְהֶדְרִין,** שֶׁנֶּאֱמַר: "לְמַנְצֵחַ עַל שׂוֹשֵׁן עֲדוּת" (תהלים ס, א). שׂוֹשֵׁן, אֵלוּ סִנְהֶדְרִין, שֶׁנֶּאֱמַר: "סוּגָה בְּשׂוֹשְׁנִים" (שיר השירים ז, א). עֲדוּת, עַל שֵׁם הַתּוֹרָה שֶׁנִּקְרָאת עֲדוּת. מִפְּתָם, זֶה דָּוִד, שֶׁנֶּעֱשֶׂה מִלֶּךָ וְקוֹרָא עֲצָמוֹ עֲנִי, תָּם, שֶׁהֵלַךְ בְּתַמִּימוּת עִם קוֹנּוֹ. לְלַמֵּד, לְלַמְּדוֹ הַדְּבָר. אֵימְתִי, "בְּהִצּוֹתוֹ אֶת אָרֶם נְהָרִים".

מֵהוּ, כְּשֶׁהֵלַךְ יוֹאֵב לְהִלָּחֵם עִם אָרֶם נְהָרִים,

¹⁹ ויקרא רבה ז, ה

"אמר ר' יוסי בן דוסא, אליעזר הוא כנען, ועל ידי ששימש אותו צדיק יצא מכלל ארור ובא לכלל ברוך, הה"ד (בראשית ט): "ויאמר ארור כנען", וכתוב (שם כד): "ויאמר בא ברוך ה'".

²⁰ מדרש רבה בראשית נט

(ט) ויאמר אליו העבד הה"ד (הושע יב) כנען בידו מאזני מרמה לעשוק אהב כנען זה אליעזר בידו מאזני מרמה שהיה יושב ומשקיל את בתו ראויה היא או אינה ראויה לעשוק אהב לעשוק אהובו של עולם זה יצחק אמר אולי לא תאבה ואתן לו את בתי א"ל אתה ארור ובני ברוך ואין ארור מתדבק בברוך:

²¹ מְדַרְשׁ תַּנְחוּמָא, דְּבָרִים פְּרֻשֶׁת דְּבָרִים ג

וַיֹּאמֶר ה' אֵל מוֹשֶׁה, רַב לָכֶם סֵב אֶת הַהָר הַזֶּה, וְאֶת הָעָם צוּ לֵאמֹר אַתֶּם עֹבְרִים בְּגִבּוֹל אַחֵיכֶם בְּנֵי עֵשָׂו. זֶה שֶׁאֵמַר הַכְּתוּב: "לְמַנְצֵחַ עַל שׂוֹשֵׁן עֲדוּת מִכְּתָם לְדָוִד לְלַמְּדוֹ" (תהלים ס, א). אֵימְתִי, "בְּהִצּוֹתוֹ אֶת אָרֶם נְהָרִים וְאֶת אָרֶם צוּבָה וַיֵּשֶׁב יוֹאֵב וַיָּה אֶת אֲדוֹם בְּגִיּא מְלַח שְׂנִים עֲשָׂר אֶלֶּה"

הסנהדרין, רק הסנהדרין.

אמר.

אז באמת אברהם מת, אברהם לא רצה לראות את זה, אברהם מת קודם.

אז כל החילוק בין דוד ועשו, [שכמו שדוד הרג רק חייבים ורשעים, כמו כן] עשו הרג רשעים, את נמרוד הוא לא הרג הוא רצה להרוג את יעקב, את יעקב הוא לא הצליח, אבל ככה [חוץ מזה] הוא הרג רשעים [שבאמת היו חייבים מיתה, ואם כן לא היה בכך לכאורה שום חטא], כמה צדיקים כבר היו באותו דור? ! הוא הרג רשעים, אז היה מותר להרוג אותם.

אבל כל החטא, אומר המדרש, עשו מדעת עצמו הוא הורג, וזה (- דוד) מיתת סנהדרין הוא הורג, ודוד המלך מה שהוא עשה - זה היה על פי הסנהדרין.

אז יוצא שהאחים [מכרו את יוסף כי חששו מפניו], בן נח הוא, פשוט מאוד, אתה רואה ערבי שותה טיפת

[אומנם] גם עשו טעות, כי היה צריך מקודם לכבוש את ירושלים, הוא לא כבש [קודם] את ירושלים, אז לכן פסקו שזה [- ארם נהרים] יהיה כיבוש יחיד, והרבה דינים לא נוהגים שם, אבל הוא לא עשה צעד אחד בלי הסנהדרין.

אמר לו הקב"ה [לשמואל]: עם יפה עיניים, הכל עם יפה עיניים צריך להיות, מה זה יפה עיניים? זה הסנהדרין, ודוד הוא ישפוך דם באמת, אבל כל דבר יהיה ברשות הסנהדרין.

ועשו על דעת עצמו הוא הורג, הורג את נמרוד בדעת עצמו, אמנם הוא שאל את יעקב, וככה, [אבל הוא לא התייעץ אם להרוג או לא, אלא ביקש] רק עצה, הוא שאל אותו איך להרוג אותו, להוריד את הבגד, הוא לא אומר לו (- ליעקב): בוא תגיד עדות, אם הוא היה בא להגיד עדות [על נמרוד], היה מותר [להורג], הוא לא

מראי מקומות והערות

וכוּשָׁן וְשַׁעֲתִים לֹא שֶׁעָבַד בְּנוֹ, שֶׁנֶּאֱמָר: "וַיַּעֲבְדוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת כּוּשָׁן וְשַׁעֲתִים" וְגו' (שופטים ג, ח). הַם הִרְשִׁיעוּ עֲלֵינוּ שְׁתֵּי רִשְׁעוֹת. **כִּיֵּן שְׁהוּרֵי לְהֵם סִנְהֶדְרִין כֹּהֵ, חֲזוֹר עֲלֵיהֶם וְהִרְגֵם, שֶׁנֶּאֱמָר:** "בְּהִצּוֹתוֹ אֶת אֲרָם נִהְיִים וְאֶת אֲרָם צוּבָה וַיִּשָּׁב יוֹאָב וַיֵּךְ אֶת אֲדוֹם בְּגֵיאַת מְלַח" (תהלים ס, ב).

יֵצְאוּ לְקִרְאָתוֹ, אָמְרוּ לוֹ: אֶתְּ מִבְּנֵי בְּנֵי שֵׁל יַעֲקֹב וְאֵנּוּ מִבְּנֵי בְּנֵי שֵׁל לָבוֹ, וְהִרִי הַתְּנַאי שֶׁלָּהֶם קִיָּם, דִּקְתִּיב: "עַד הַגֵּל הַזֶּה" וְגו' (פראשית לא, ב). כִּשְׁשִׁמְעוּ יוֹאָב כֹּהֵ, חֲזוֹר אֶצֶל דָּוִד, אָמְרוּ לוֹ: מַה אַתָּה אוֹמֵר, הִרִי תְּנַאי שְׁבוּעַת יַעֲקֹב. **מִיָּד, הוֹשִׁיבוּ סִנְהֶדְרִין** "שׁוֹשִׁין עֲדוּת לְלַמֵּד". לְמַדוּהוּ וְאָמְרוּ לוֹ: בְּאֶמֶת כֹּהֵ הִרִי הַתְּנַאי, אֶלָּא שְׁהֵם עֲבָרוּ תְּחִלָּה. בְּלָעַם הִרְשָׁע לֹא כֹה אָמְרו, "מִן אֲרָם יִנְחֵנִי בְּלֶקַח מְלַח מוֹאָב" וְגו' (במדבר כג, ז).

מוטעית איך מראים להם? מה אני אגיד להם שטעיתם בהלכה?! אמרו: יוסף, אתה אמרת אוכלים אבר מן החי, אז מה אתה רוצה שמכרנוך.

[אם לא יעשה להם הצגה אלא] עכשיו הוא יבוא, הוא יתגלה להם, 'אני יוסף', ככה סתם, מתי שבאו פעם ראשונה היה מרחם עליהם, [ואומר:] 'אחים! אני יוסף! תעשו תשובה!', איזה תשובה? ועוד נהיית מלך! תראה, שיש עניין - הרבי'ה אומר - שהכל מתהפך לטובה, שאנחנו מכרנו אותך, אתה הרי רצית להרוג אותנו, מכרנו אותך, מכרנו לעבד ונהיית מלך, אין שום מכשול יוצא מתחת ידינו! תראה איך ההשגחה הולכת איתנו! איך השכינה הולכת איתנו! השכינה השתתפה איתנו, ואתה נהיית מלך, והכל יצא בסדר. איזה תשובה צריכים לעשות פה? הכל יצא לטובה, ואתה נהיית מלך על כל העולם, מה, איזה תשובה לעשות פה? הכל הצליח, אתה רדפת אותנו, הגיע לך מיתה, עוד ריחמנו עליך, עשינו לפנינו משורת הדין, ועוד נהיית מלך בסוף! הכל נפלא! איזה תשובה!.

אם [יוסף] היה מתגלה אליהם ברגע הראשון, לעולם האחים לא היו עושים תשובה! ואז לא היה יכול

מים בלי רשות, אתה יכול לקחת, להגיד אני ראיתי, לקרוא לשני, ולהוריד לו את הראש, וזהו, ואת הראש להשאיר אני יודע, פיקדון, ערבון...

אז האחים פחדו מיוסף, בכל שנייה, פה הוא אומר [עליהם שהם] אוכלים אבר מן החי, כל מיני דברים הוא אומר עליהם, מי יודע עוד מה שהוא אמר עליהם, ויש עוד כל מיני מדרשים [מה יוסף אמר עליהם], אז פחדו שהדברים האלה, יום אחד הוא יכעס עליהם, הוא יחליט שצריכים להיפטר מהם, אז הוא יביא כמה בריונים, והוא יגיד אני אומר עדות, ויהרגו אותם. אז זה אומר ה'אור החיים'.

אז ממילא על פי השיטה הזאת, [מה שמכרו את יוסף] זה פשוט היה כשר גלאט, עם הכשר של הברד"ץ, הכל בלי שום שאלות, הם היו עשרה, הם היו בד"ץ, לא היה פה שום שאלה, פסקו מיתה ליוסף בלי שום שאלה. עכשיו יוסף רוצה שהאחים יעשו תשובה, איך יעשו תשובה? אם אנשים עשו הכל על פי הלכה, ואתה אמרת [שאנו] אוכלים אבר מן החי [ומכרנו אותך כדי להציל את עצמנו], והכל זה על פי הלכה, איך עושים פה? איך מראים לאחים שההלכה שלהם מוטעית? שההלכה שלהם

אומרים: לא יודעים, מה, אולי אחד המשמשים גנב. [מנשה] אומר: תשמעו, אני חייב לעשות לכם חיפוש.

[האחים אומרים לו:] אדוני, תישמע, אתה לא תימצא שום דבר, אנחנו מבטיחים לך, אין, זה לא שייך אצלנו דבר כזה, ואם חס ושלום תמצא משהו, זה שימצא הגביע בידו ימות, אנחנו פוסקים, אנחנו פה בית דין, עשרה אנשים, אנחנו פוסקים לך, עם בנימין הם היו אפילו 11, אנחנו פוסקים לך שזה שימצא הגביע בידו הוא חייב מיתה! זה אנחנו פוסקים, אנחנו הסנהדרין, הם היו הסנהדרין, [הגנב] חייב מיתה - הם אומרים לו - ואנחנו כולנו עבדים, אם זה נכון, ימצא הגביע, אז אנחנו כולנו חייבים להיות עבדים שלכם, כי אנחנו שותפים של גנב, חברים של גנב, אז אנחנו שותפים בגנבה, אז לא יכול שאחד מהחבורה יגנוב והשני לא ידע את זה, אז אנחנו פוסקים פה, אשר ימצא הגביע בידו ומת, ואנחנו כולנו עבדים לאדוני, פסק הלכה, סנהדרין, שלחן ערוך של הימים ההם, בלי שום הרהור! בלי שום שאלות!.

השליח אומר: רבותי, אני לא כזה אכזרי, אני אדם טוב, אני אדם

לצאת עם ישראל מהשבטים האלה, היה נגזר עליה על כל 70 נפש, על כל הצאצאים, ואי אפשר להוציא את עם ישראל מהם, בשביל להוציא מהם את עם ישראל הם חייבים לעשות תשובה!.

איך עושים תשובה? אז יוסף החליט לעשות להם הצגה, אותה הצגה שהם עשו לו הוא יעשה להם בחזרה, טוב, הוא עושה להם, אומרים אתם אכלתם אבר מן החי, אתם אמרתם שאני חייב מיתה, אני יעשה לכם אותה הצגה בדיוק, בדיוק אותה הצגה, והוא עושה להם הצגה, סיפור על גניבה.

גנבו לי גביע הוא אומר, ומיד שולח את מנשה לרדוף אחריהם, הם אומרים בעצמם, בפה שלהם, מהפה לשמים, אומרים למנשה, לשליח הזה, לפרש הזה: אין דבר כזה [שנגנוב את הגביע של יוסף], אנחנו לא גנבים, אנחנו לא חבורה של גנבים, אנחנו צדיקים, אנחנו מחזירים את הכסף שנפל בטעות, את משנה הכסף החזרנו לכם, אצלנו לא שייך לגעת בפחות משווה פרוטה של השני, אנחנו אנשים מחלקי צדקות, רק עוזרים לשני, מה שייך אצלנו דבר כזה.

[ומנשה] אומר: אבל נעלם גביע, אתם הייתם בסעודה, [והאחים]

לא רוצה שום דבר רק את הילד הזה, רק את הגנב, רק משפט אמת, ולפנים משורת הדין, עם מידת הרחמים.

טוב, הנה, קרה מה שקרה, [ומצאו את הגביע באמתחת בנימין, אמרו האחים לשליח:]: מה נאמר לאדוני, מה נצטדק, איך זה יתכן, התחילו לתת לבנימין מכות על הכתף, גנב בן גנבה, אימא שלך (- רחל אמנו) גנבה, גנבה את הטרפים, עכשיו אתה גנב, אחיך [יוסף] גנב, כולכם משפחה של גנבים, אחיך עשה לנו צרות, אתה עושה לנו צרות, משפחה שעושים צרות, רק אימא שלך עשתה צרות לאבא, גנבה לו את הטרפים לאבא [שלה לבן], לבן רדף אחריו, כמעט הרג אותו, אתם גנבים בני גנבים,

רחמן, אנחנו לא כמו היהודים, אכזרים כאלה, אנחנו המצריים - אנשים טובים, הכל עושים לפנים משורת הדין, עם מידת הרחמנות, אנחנו רק ניקח את הילד הזה לעבד, אני יעשה עכשיו חיפוש, אם אני עכשיו ימצא את הגביע, אני רק לוקח אותו לעבד, אני לא הורג אנשים, אני לא רוצה, לא כמו היהודים, רוצחים, הוא גרמני טוב, גרמני טוב... אנחנו רק לוקחים לעבד את הגנב, לא הולכים לפי משפטי התורה, וגונב איש ומכרו מות יומת, וזה מות יומת, וזה מות יומת, תורה כזאת... אצלנו הכל עדינות, חוקים עדינים, חוקים נסבלים, לפנים משורת הדין, רק הנער יהיה עבד, ואתם עלו לשלום אל אביכם, כולכם תלכו לשלום, אני

בערב ראש חודש אלול מישהו אומר הלכה שהוא פסק לפני 50 שנה, נתן הוראה למישהו, הוא פחד שההוראה לא הייתה נכונה, אז הוא קרא לאיזה ראש ישיבה אחד, עשה איתו ברור של כמה שעות, כמה שעות דברו!

איך אדם חושב כל רגע, אולי עשה איזה פגם פעם, נזכר בדבר שלפני 50, כמה בן אדם צריך לחפש בעברות שלו, סיפור לפני 22 שנה, רואים שעשינו פה איזה עברה חמורה, זה הכל בהשגחה.

[האחים אומרים:] " מה נאמר לאדני, [מה נדבר] ומה נצטדק, האלהים מצא את עון עבדיך" (בראשית מד, טז), עשינו איזה עון, לא יודעים איזה עון, הם יודעים שהם מכרו את יוסף! הם יודעים! אבל זה היה לפי ההלכה, זה היה לפי ההלכה, הם עשו את זה לפי ההלכה, יוסף רודף, והם אוכלים [לפי שיטתו] אבר מן החי, הוא יהיה עד, ויקח מישהו, יהיה דין, והורגים את כולם, הוא יתפוס אותם בשדה [ויהרגו אותם].

הם עושים הכל על פי ההלכה, הם לא חושבים שיש פגם במכירה של יוסף, רק הם הבינו שהם עשו איזה עון חמור, זה לא סתם, הם הסתפקו פה [מהו אותו עון], עכשיו יחזרו לאבא [בלי בנימין] והוא ימות להם,

בנימין הגנב הראשי, תראה מה אתה עושה לנו צרות.

אבל הם כולם בצרה, עכשיו יבואו לאבא בלי בנימין, אבא ימות! אבא ימות! אבא ימות! מה עושים עכשיו? מה, מי צריך את בנימין, [אבל הם נלחמים בשבילו כדי שיעקב לא ימות מצער אם לא יחזור].

כי אחיך [יוסף] תמיד היה עושה לנו... מדבר לשון הרע, ומאשים אותנו באשמות שווא, כי מה שאכלנו זה היה מותר, רק לפי שיטתו זה היה בעיות, אנחנו אכלנו הכשר כזה, הוא אכל הכשר כזה, כמעט שהוא הרג אותנו בשביל זה, ועכשיו אתה עושה לנו בעיות, ואימא שלך עשתה בעיות,

והם אומרים לשליח, מה נאמר לאדוני, מה נצטדק, אלוקים מצא את עון עבדיך, כנראה עשינו איזה עון גדול, לא יודעים איזה עון הם עשו, הם לא יודעים, הם מסתכלים, חוקרים.

הרב שך אמר שכל [הזמן] הוא רק חושב אם הוא עשה פעם איזה עברה בחיים שלו, הוא כבר 96, עכשיו נכנס 97, והוא כל הזמן עושה תשובה, ואולי הוא עשה איזה עברה, איזה פגם, סיפרו את זה בכל הישיבות בבני ברק בחודש אלול.

מה שאני אומר לכם, אתם מחפשים אח, איזה אח אתם מחפשים, אתם מרגלים, אתם מחפשים לכם תירוצים. את האח הקטן אני רוצה שתביאו לי, "תִּבְחַנְנוּ חַי פְּרָעָה אִם תִּצְאוּ מִזֶּה פִּי אִם בְּבֹא אֲחִיכֶם הַקָּטָן הַזֶּה" (בראשית מב, טו).

ואחר כך, שהם חוזרים [למצרים] פעם שניה, הם יורדים, אז הם באים פעם שניה [לפני יוסף], "וַיִּשְׂאֵל לָהֶם [לְשִׁלּוֹם, וַיֹּאמֶר הַשְּׁלוֹם אֲבִיכֶם הַזֶּקֶן אֲשֶׁר אָמַרְתֶּם, הַעוֹדְנֵנוּ חַי]" (בראשית מג, כז).

כתוב [לפני כן]: "וַיְבִא יוֹסֵף הַבֵּיתָה וַיְבִיאוּ לוֹ אֶת הַמִּנְחָה אֲשֶׁר בִּידֵם הַבֵּיתָה וַיִּשְׁתַּחֲוּ לוֹ אַרְצָה" (בראשית מג, כו), הם הביאו לו את המנחה, והביאו לו את זמרת הארץ, הביאו לו את הכסף משנה, "וַיִּשְׂאֵל לָהֶם לְשִׁלּוֹם, וַיֹּאמֶר הַשְּׁלוֹם אֲבִיכֶם הַזֶּקֶן אֲשֶׁר אָמַרְתֶּם, הַעוֹדְנֵנוּ חַי?" (בראשית מג, כז) מה שלום אבא שלכם?

[ענו לו האחים:] "וַיֹּאמְרוּ שְׁלוֹם לְעַבְדְּךָ לְאֲבִינֵנוּ, עוֹדְנֵנוּ חַי, וַיִּקְדּוּ וַיִּשְׁתַּחֲוּ" (בראשית מג, כח), אבא חי, הכל בסדר, עזבנו אותו חי, רק נפשו קשורה בנפשו.

"וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת בְּנֵימִין אָחִיו בֶּן אָמוּ וַיֹּאמֶר הֲזֶה אֲחִיכֶם הַקָּטָן אֲשֶׁר אָמַרְתֶּם אֵלַי וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִחַנְדָּה בְּנֵי" (בראשית מג, כט).

חס ושלום, אז מה עושים פה, איך הם מסתדרים פה עכשיו.

כשאחים הגיעו בפעם השניה [למצרים], יוסף שואל אותם, מה שלום אבא? עכשיו אנחנו בפרשת מקץ, כשהם יורדים פעם שניה ספרו לו שיש להם אבא,

"וַיִּזְכֹּר יוֹסֵף אֶת הַחֲלֹמוֹת אֲשֶׁר חָלַם לָהֶם, וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם: מְרַגְלִים אַתֶּם, [לְרֹאוֹת אֶת עֲרוֹת] הָאָרֶץ בְּאֶתְּם. וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו: לֹא אֲדֹנָי, וַעֲבָדֶיךָ בָּאוּ לְשִׁבְרֵ אֶכְל" (בראשית מב, ט-ז). אנחנו לא מרגלים, [יוסף] אומר להם: מה הסתובבתם בכל מצרים, נכנסתם דרך עשר שערים, היו עשרה.

אמרו לו: לא, אנחנו מחפשים איזה אח אחד שנאבד לנו, "כָּלֵנוּ בְּנֵי אִישׁ אֶחָד נַחְנוּ, [כְּנִיִּים אֲנַחְנוּ], לֹא הָיוּ עַבְדֶּיךָ מְרַגְלִים. וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם: לֹא, כִּי עֲרוֹת הָאָרֶץ בְּאֶתְּם לְרֹאוֹת. וַיֹּאמְרוּ: שְׁנַיִם עָשָׂר עַבְדֶּיךָ אַחִים אֲנַחְנוּ, בְּנֵי אִישׁ אֶחָד, בְּאָרֶץ כְּנַעַן, וְהִנֵּה הַקָּטָן אֶת אֲבִינֵנוּ הַיּוֹם, וְהָאֶחָד אֵינָנוּ" (בראשית מב, יא-יג). ואותו אנחנו מחפשים, לכן התפזרנו בכל מצרים, אנחנו לא מרגלים, אנחנו בני איש אחד.

"וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף: הוּא אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֲלֵכֶם לֵאמֹר, מְרַגְלִים אַתֶּם (בראשית מב, יד), זהו, אתם מרגלים, זה

מזה פרחה נשמתם, ולא מהמילה אני יוסף.

כולם חושבים [שפרחה נשמתם מהגילוי ש]אני יוסף, הוא יוסף, זה יוסף, מה עשינו לו, הנה הוא חי, אנחנו בידיים שלו, [ושעל זה ניחם אותם יוסף:] לא, בסדר, אני יוסף, בסדר, ברוך השם, מצאנו את יוסף שמחה גדולה.

[אבל באמת] כשהוא נתן צעקה: 'העוד אבי חי', פרחה הנשמה שלהם.

מה יש במלה 'העוד אבי חי'? ולמה הוא אומר 'העוד אבי חי'? הלוא הוא כבר שאל אותם, השלום אביכם הזקן אשר אמרתם עודנו חי? ויאמרו שלום לעבדך לאבינו, עודנו חי, אמרו לו פעמים: 'עודנו חי', 'עודנו חי', 'עודנו חי', עונים לו, ומשתחוים, ויקדו וישתחוו, תודה, שלום לאבא.

הוא נותן צעקה: 'אני יוסף, העוד אבי חי'? אז אומר ר' יושע בער מבריסק, אמר אבא של ר' חיים מבריסקער, יש לו ספר מבית הלוי, הוא מסביר את כל העניין שאנחנו מדברים עכשיו, זה הכל בשמו, [שמבאר למה] כשהוא נתן צעקה 'העוד אבי חי' פרחה נשמתם, מיד פרחה נשמתם, מה צריך [לשאל מה

אז כתוב שיוסף שאל מה שלום אבא, מה שלום אביכם הזקן שספרתם לי עליו, הוא עוד חי אבא שלכם? [והאחים עונים:] שלום לעבדך אבינו, עודנו חי, שלום לו, ועודנו חי, ויקדו וישתחוו, פעם שניה, שלום לאבא, עוד פעם משתחוים שהוא מתעניין באבא שלהם, משתחוים, השתחוויה של תודה, אתה מכיר באבא שלנו, שואל בשלומו, כזה איש טוב, איש חסד.

ועכשיו שיוסף מתגלה אליהם, אחרי שהוא כבר שאל אותם מה שלום אביכם הזקן, הועדנו חי? והם השתחוו לו, השתחוו לו, תודה רבה שאתה שואל בשלום אבא.

"ולא יכול יוסף להתאפק לכל הניצבים עליו, ויקרא: הוציאו כל איש מעלי. ולא עמד איש אתו בהתוודע יוסף אל אחיו" (בראשית מה, א), כל המצרים לצאת, [ואז:] "ויתן את קולו בבכי וישמעו מצרים, וישמע בית פרעה, ויאמר יוסף אל אחיו אני יוסף", אני יוסף! העוד אבי חי? אבא חי? "ולא יכלו אחיו לענות אותו כי נבהלו מפניו".

אז אומר ר' יהושע בר סולובייצ'יק מבריסק, הוא אומר שהתוכחה היא במלים: "העוד אבי חי", פה זה התוכחה, והמילים "העוד אבי חי"

אִמְתַּחַתִּינוּ הֵשִׁיבֵנו אֵלֶיךָ מֵאָרֶץ
כְּנָעַן, וְאֵיךְ נִגְנֵב מִבֵּית אֲדֹנֶיךָ כֶּסֶף אוֹ
זָהָב” (בראשית מד, ז-ח), מה? נגנב כסף
וזהב? איך יתכן? “אֲשֶׁר יִמְצָא אֹתוֹ
מִעֲבָדֶיךָ נִמְתָּ, וְגַם אֲנַחֲנוּ נִהְיָה
לְאֲדֹנֵי לְעֲבָדִים” (בראשית מד, ט).

וּלְכַאוּרָה מְדוּעַ בִּיקֵשׁ רַחֲמִים עַל בְּנֵימִין],
הרי יהודה מקודם פסק שזה
שימצאו את הגביע בידו צריך
למות, הוא פסק, הוא ראש
הסנהדרין, שזה שמוצאים את
הגביע בידו חייב למות, ואנחנו
כולנו נהיה עבדים, כולנו חבורה
אחת, אנחנו חברים, אנחנו יודעים
אחד מהשני, כל תנועה שהשני
עושה אנחנו יודעים, ומגיע לכולנו
להיות עבדים.

[והשליח של יוסף] הוא אומר להם:
“וַיֹּאמֶר גַּם עֲתָה כְּדַבְּרֵיכֶם כֵּן הוּא
אֲשֶׁר יִמְצָא אֹתוֹ יִהְיֶה לִי עֶבֶד וְאַתֶּם,
תִּהְיוּ נְקִיִּים” (בראשית מד, י), חס ושלום,
אתם אנשים נקיים, אני לא חושב
שכולם יודעים מהגנבה, להפך,
השליח היה אדם יותר עדין מהם,
הם היו אנשים כאלה, אכזרים
כאלה, מה זה, מה פתאום שכולכם
תהיו עבדים, חס ושלום, אנחנו
אנשים שלא עושים משפט לא נכון,
אנחנו נקיי כפיים, בר לבב, אנחנו
את כולם מזכים, רק ניקח אותו
לעבד.

שלום אביהם], בטח אבא חי, אבא חי,
אמרנו לך, תחבק אותי, תנשק אותי,
ברוך השם, מצאנו אותך, נהייתי
מלך, תראה איזה דברים נפלאים
יצאו מהידיים שלנו, הכל התהפך
לטובה, השכינה הלכה אתנו לאורך
כל הדרך, נהיית מלך, ברוך השם,
יוסף בוא לאבא, נשמח אתך, נרקוד
אתו, נעשה רקוד, למה צריכה
הנשמה לפרוח, 'העוד אבי חי'.

אלא הם הרי פסקו מקודם ככה,
יהודה אמר ליוסף: “וַיִּגַּשׁ אֵלָיו
יְהוּדָה, וַיֹּאמֶר: בִּי אֲדֹנָי, יִדְבַר נָא
עֲבָדְךָ דָּבָר בְּאֲזְנֵי אֲדֹנָי, וְאֵל יַחַר אַפְּךָ
בְּעַבְדְּךָ, כִּי כְמוֹךָ כִּפְרָעָה” (בראשית מד,
יח) אז אומר רש"י, שאני אכנס [להיות
עבד] תחתיו (ז- תחת בנימין), “וְעֲתָה יֵשֵׁב
נָא עֲבָדְךָ תַּחַת הַנְּעֹר” (בראשית מד, לג)
[אומר רש"י]: “לכל דבר אני מעולה
ממנו, [לגבורה למלחמה ולשמש].”

לגבורה, אני יותר גיבור מבנימין.
למלחמה, אתה רוצה שמישהו ינהל
לך את המלחמות שלך, אז אני יותר
חזק ממנו במלחמות גם כן. לשמש,
גם אני יותר זריז ממנו, אני יכול
יותר לשמש אותך.

אבל הרי יהודה בעצמו אמר מקודם,
פסק הלכה, מקודם הוא אמר,
[כשהשליח של יוסף אמר להם שהם גנבו
את הגביע: “חֲלִילָה לְעֲבָדֶיךָ מַעֲשׂוֹת
כְּדָבָר הַזֶּה: הֵן כֶּסֶף אֲשֶׁר מָצְאוּנוּ בְּפִי

לא חושד באף אחד שידוע מהגניבה, מה פתאום שאני יחשוד באנשים כשרים, החושד בכשרים לוקה בגופו, מה נחשוד? מה פתאום? אנחנו לא חשדנים כמוכם, כמו היהודים, אנשים עדינים מאוד.

ופתאום יהודה הולך להפוך את כל המשפט [שהוא עצמו פסק], אומר ישב עבדך תחת, "וְעַתָּה יֵשֵׁב נָא עֲבָדְךָ תַּחַת הַנֶּעֱרַר עִבְדְּךָ לְאֲדֹנָי, וְהַנֶּעֱרַר יֵעַל עִם אֲחָיו" (בראשית מה, לג), ויהודה מתחיל להפוך את כל המשפט, אומר לא, זה לא משפט נכון, [לקחת את בנימין לעבד על שגנב את הגביע], לא אדוני, אתה לא עושה משפט צדק, אני מוכן לשבת תחתיו לעבד, שחרר אותו.

למה לא משפט צדק? אתה אמרת מגיע לו מות, ואני הולך משנה את הדין [ומרסם] ואומר רק עבד, כולכם נקיים, אני לא חושד באף אחד שידוע מהגניבה. אתה אמרת שחייב [להיות] שכולם כולם ידעו מהגניבה, אני אומר להפך, מה פתאום לחשוד באנשים כשרים כמוכם, אנשים צדיקים כמוכם, כולם צדיקים וישרים, לא כמו שאתם אמרתם שאתם חבורה אחת, וכל אחד יודע מהפה של השני, אני אומר כולכם צדיקים וישרים, ואתם נקיים, אני לא אשלם לאביכם.

[להרוג את בנימין זה] היה הכל הפסק של יהודה, והפסק של השליח, של מנשה, שהוא כאן הנציג של מצרים [שמדבר עם האחים, היה להפך, לטובת בנימין, שבנימין יהיה עבד ולא ימות, ואת כולם ישחרר], ועכשיו פתאום יהודה בא ואומר לו, תשמע, שחרר את הילד הזה (- בנימין), ואני אהיה עבד במקומו, אתה בעצמך אמרת קודם שהוא חייב מיתה, אז נכון אנחנו הולכים לשנות את הדין, [ולא נהרוג אותו כפי שאתה עצמך גזרת, אלא אנו] לוקחים אותו לעבד, אז מה אתה הולך להרוג את כל מצרים.

[שיהודה] שואל את נפתלי כמה שווקים יש פה [במצרים]? שהוא אומר 12 שווקים, [אמר יהודה] כל אחד ייקח אחד, יישארו שלוש, אני אקח את השלוש.

אומר, מצרים זה בירת העולם, [מצרים] שלטה על כל העולם מה? כל העולם יבוא למלחמה עליך [יהודה אומר:] לא מפחד מכל העולם, 12 אחים מוכנים להילחם עם כל העולם, מצרים מחסלים בשניה, [ואת] כל העולם [ב]כמה שניות, אין שום בעיה.

הכל אחרי שפסקו הלכה שמגיע לו מוות, והמצרים אנשים עדינים וטובים, לא אכזרים כמו היהודים, רק רוצים עבד, כולכם נקיים, אני

הראשונה] בלי שמעון, באו בלי שמעון, יעקב לא מת.

זה גם כאב לו, וגם הוא בכה, וגם [אמר:] עלי היו כולנה, מה הולך כאן, איזה צרות צרורות באים עלי, מה עשיתי בסך הכל, פה הילד הזה, הילד הזה.

[אבל] אומר יהודה, פה [שלקחת את בנימין], פה זה סוף העולם, פה יהיה חורבן העולם, פה נחריב את מצרים, נחריב את כל העולם, פה הכל יחרב, על יעקב אנחנו לא מותרים, על הצער של אבא, לעשות צער לאבא שלנו, שיהיה מה שיהיה, שאתה צודק, משפט מות, משפט דין, רק עבד, פה לא ילך לך שום דבר, פה נחריב את כל מצרים, נחריב את כל העולם, נלחם עם כל העולם יבוא כל העולם למלחמה, נלחם עם כל העולם, על הצער של אבא אנחנו לא מותרים כחוט השערה, פה זה משפט אחר לגמרי.

תשחרר את הילד הזה, אני יהיה עבד, אתה רוצה עבד - אני יהיה עבד, גמרנו, אני יהיה עבד במקומו, תשחרר אותו, מדינה זרה, אדם גנב משחררים אותו, או הוא עושה שבועה, יותר הוא לא נכנס למדינה, שייגנב במדינות אחרות, מה, רק פה שלא ייגנב יותר, ככה זה החוק בכל העמים היום, כמעט.

ויהודה אומר מה פתאום? והוא הולך להרוג את מצרים. ויוסף רואה שהמצב חמור, והוא נותן בעיטה בכיסא, והכסא מתרסק לרסיסים, ויהודה מתחילה לצאת לו השערה כאן, ובוקעת את כל השריון שלו, ועוד מעט חורבן בכל העולם.

מה הולך כאן? בסך הכל אתה אמרת שמגיע לבנימין מיתה, ואני רק משנה את הדין שהוא יעשה עבד, מה, מה הרעש הזה, מה התחרטתם פתאום על המשפט שלכם.

לא, [יהודה] אומר: לא, נפשו [של יעקב] קשורה בנפשו [של בנימין], והיה כראותו כי אין הנער ומת, אבא ישר ימות, אבא ישר ימות, [יהודה] אומר: מה, זה כבר לא שאלה של איזה ילד שגנב וככה, פשוט אבא ימות, מצרים בסה"כ זה מדינה זרה, מגרשים את הבן אדם וזהו, לא תמיד שופטים אותו.

אז יהודה אומר שאבא פה ימות זה לא משחק, בדיוק את הבן הזה תפסת, תתפוס את ראובן או שמעון, מישוהו אחר, לא הייתי עושה כזה רעש.

הנה שמעון היה בבית הסהר אבל [יעקב] לא מת, הוא נשאר בבית סוהר, באנו [בחזרה לארץ ישראל בפעם

שמעו את זה האחים, 'העוד אבי חי', פרחו נשמתם, ראו את כל הטעות שלהם, שאם הם היו מרחמים על אבא, לא היו מוכרים את יוסף.

השנאה ליוסף, שנאת האחים, הקנאה ביוסף העבירה אותם על דעתם, הם מכרו את אבא, הם הרגו את אבא 22 שנה, אבא כמו מת 22 שנה, [מכרו את יוסף] כי שנאו את יוסף [ולא כי כך היה מותר על פי דין], שהשנאה של יוסף הייתה לפנייהם, הקנאה ביוסף, זה לא הותר בכלל, שכחו שיש אבא בעולם, עכשיו [אצל בנימין] אין קנאה אין שנאה [אתם אומרים צריך לרחם] על אבא, אבא. [אבל אצל יוסף] עשו סנהדרין, לקחו את השכינה, ופסקו מיתה ליוסף, ואין רחמנות על אבא, ואתם אומרים שיש אבא אז מתבטלים כל המשפטים.

[מכרתם את יוסף], בסך הכל זה רק היה חשד, שמא הוא יהרוג אתכם, אולי יום אחד הוא יתעצבן, זה חשש רחוק בשה"כ, [זה] הוא עוד לא עושה אותו בר מיתה, זה לא עושה אותי בר הריגה, הוא לא הוציא מהפה כאלה מילים, [שהוא יהרוג אותם], הוא רק אמר: "אבא, הם אוכלים אבר מן החי, זה לא השיטה שלי", זה שחיטה של

וזה מה שרצה יוסף, את כל ההצגה הזאת עושה יוסף, כשיהודה צועק מה אתה רוצה מאבא שלי, מה אתה הולך להרוג את אבא שלי? אבא שלי ימות! מה אתה עושה לאבא שלי? מה אכפת מילד הזה, מה שהילד הזה עשה, העיקר זה אבא, עכשיו מדברים על אבא, לא על הילד הזה, שחרר את הילד הזה, [אני] רוצה שאבא יחיה, [אם בנימין לא יחזור] אבא ימות על המקום! כראותו כי אין הנער ומת, ישר אבא ימות.

זה שצועק להם יוסף! ככה מסביר ר' יהושע בריסקער. וזה יוסף צועק עליהם, אבא חי??? מה עשיתם לאבא? מה אתם מרחמים על אבא, [וכי] אתם מרחמים על אבא? לכם אכפת מאבא? אתם קשורים באבא? מכרתם אותי, אבא מת 22 שנה! אבא בוכה 22 שנה! השכינה הסתלקה ממנו, רחמנות על אבא! הנגיעות שלכם פעלו כאן, האכזריות שלכם פעלו כאן, בשביל הנגיעה שלכם מכרתם [את יוסף] 22 שנה, אז עכשיו אתם באים לרחם על אבא?! הרי הכל שקר, המכירה שקר, הכל שקר, [שחטאו בעצם המכירה של יוסף, ואפילו היה מגיע לו על פי דין להימכר, היו צריכים להימנע מכך כדי לא לצער את יעקב אביהם].

איזה... זה אסור, לא דברו [להרוג אותם על זה].

תוכחה אחת ארוכה. שנוסעים לרבי'ה וכמה שניות [בציון], ויוצאים עם עיניים בוכיות, עם נהרות של דמעות, כל אחד זוכר מה שהוא עשה מיום היולדו, את כל העברות שלו, את כל החטאים שלו, [וכל מה שנראה לו צודק הוא רואה שזה עיוות הדין].

הרבי'ה היה מקבל מאות אנשים, אם רק היה מקבל 300 אנשים, וכל אחד זה דקה, אז זה כבר 5 שעות, ואם שתי דקות אז זה עשר שעות, הרבי'ה קיבל אפילו [-] פעם, [ואי אפשר אם כן לומר שכל אחד היה אפילו דקה אצל הרבי'ה], אז כל אחד רק ראה את הרבי'ה, רק ראה את הפנים של הרבי'ה, יצאו ממנו נהרות נהרות, עוד דמעות, נכנסו [לרבי'ה] ויצאו, ואת הוידוי כבר עשו בחצות, התחיל לזכור בכל העברות שלו.

אדם בא לצדיק, ליארציט של צדיק, אז הוא נזכר בכל העברות מיום היולדו, בכל החטאים שלו, בכל הריקודים הוא רק בוכה, והוא רק מתגעגע להשם, והוא שוטף את העברות שלו עם נחלים של דמעות, ואז התשובה באמת תקבל, באמת, יהיה שנה טובה, ונזכה לגאולה שלמה, במהרה בימינו, אמץ.

אתה מדבר על בר מיתה, אתם התחלתם לדבר על מיתה, ויוסף יבוא ויהרוג אותנו, ויקח בריונים, ויגיד עדות, והוא יהיה איזה שופט, ואיפה אבא? הרי אתם מרחמים על אבא, אתם אומרים אבא, אז סימן שהכל היה שקר.

אם אדם מדבר ונואם, ומדבר על אמת, והוא מרחם על זה, והוא רוצה את זה, והוא בעצמו אין לו קשר עם רחמנות, ואין לו קשר עם שום אמת, וזה מה שיוסף הראה להם, שאין להם שום קשר לאבא, ולא רחמנות על אבא, ולא אכפת להם מאבא, אלא השנאה היא שבערה בהם באותו רגע, ושום משפט לא היה פה משפט צדק, ואז האחים הבינו את הטעות שלהם, ואז פרחו נשמתם, ואז התקבלה התשובה שלהם, ובזכות זה קם עם ישראל.

וזה [קורה] כשבאים לצדיק אמת, אז הצדיק אמת פותח לכל אחד את העיניים, הוא מראה לכל אחד איפוא הטעויות שלו, איפוא החטאים שלו, עד שהנשמה ממש פורחת, באים לראש השנה, וזה הכל המשך של ראש השנה היום כפור, הסוכות, היארציט של רבינו הקדוש, הכל זה המשך אחד, של

מסע אל השורשים • תשע"ז • כב •
המאמר נאמר בביל ד' מקץ לפני הדלקת
נר רביעי של חנוכה

להוריד דמעות שק ואפר, איזה
פושעים אתם, אתם בכלל לא
מרגישים מה שאתם עושים, אתם
צועקים תרחם על אבא, למה אתם לא
מרחמים על האבא?

ג. אז הם קלטו מה שהם עשו,
את כל זה כותב בית הלוי. מה זה
כאן? זה הפקרות! את אבא זורקים,
זורקים אותו לפח אשפה, נותנים לו
לשבת עם שק ואפר ולא מספרים לו
שיוסף חי. אי אפשר לשלח מישוהו
לגלות את יוסף? ! נמצא אותו באיזה
בית סהר נמצא אותו. כתוב "ויפרץ"
האיש מאד מאד ויהי לו צאן רבות
ושפחות ועבדים וגמלים וחמרים"
(בראשית ל מג) בקר, חמורים, גמלים,
יעקב היה הכי עשיר בעולם, תרדו
למצרים תחפשו את יוסף, תעברו
מבית לבית, תחפשו עם בלשים
תחפשו עם חוקרים, בסוף הוא נמצא
אצל שר הטבחים, היו מוצאים אותו
בשניה, היה לו פנים של בן מלך, אז
קנה אותו המלך או אחד השרים של
המלך, זה פשוט, תלכו לאחד השרים
תשאלו אותו ראית איזה עבד יפה
תאר צורה של בן מלך.

ד. ככה אתם נותנים לאבא כך
לשבת על הארץ ולבכות כבר עשרים
ושתיים שנה ואתם אומרים שאתם

א. בפרשת ויגש ששרח בת אשר
הולכת לבשר ליעקב שיוסף חי. יוסף
שואל את אחיו "העוד אבי חי" "אני
יוסף", מה אתה שואל העוד אבי חי
בפגישה הראשונה שהגענו בפרשת
מקץ כבר שאלת "העוד אביכם הזקן
חי" וענינו לה בן "אבינו חי", "שלום
לאבינו", הרי מדברים מזה עשרים
וארבע שעות מדברים מזה יומים אבא
חי אבא חי ואם בנימין לא חוזר אז
אבא מת, מה אתה שואל אבא חי?

ב. אבל זה חי, זה נקרא חיים?
אבא חי יושב לבוש שק ואפר עשרים
ושתיים שנה. מילא אותי מכרתם,
בסדר, אני רשע, אני שודד, אני פושע,
קרימינל 'נאמבער וואן' (פושע מספר
אחד), בן לאדון, אבל מה אבא אשם
לכם? אתם צועקים תרחם על האבא,
אני קרימינל, בן לאדון, בסדר, נפלא,
בן לאדון, יופי, אבל תרחמו על האבא,
מה אתם צועקים כבר יומים תרחם על
האבא, למה אתם לא מרחמים על
האבא? איפה הרחמנות לכם? אין
לכם רחמנות על האבא, עשרים
ושתיים שנה לשבת על הארץ ולבכות

מספר לאבא. והאוכל אבר מן החי חייב מיתה ואמר האור החיים הקדוש אם בן אדם אוכל אבר מן החי הוא חייב מיתה בסוף, אם יש עד אחד, מספיק עד אחד, הורגים אותו. [-] יש בזה מליון שיטות, או אם גם אבר מן העוף, פי הרמב"ם אומר "העוף יראה לי שאין בן נח נהרג על אבר מן החי ממנו" (הלכות מלקים ט, יא) והפירתי והפלתי פותב שזה לכתחלה והכסף משנה והרדב"ז פותבים שזה רק בדיעבד,

ו. אכל לרצח את האבא, שאבא ישב עשרים ושנים שנה, הרי יכולתם תוך חודש לגמור את הספור. מכרתם והתחרטתם, תרדו למצרים, הרמב"ם אומר (ה' קדוש החדש ד י) שמצרים שמונה ימים מאשקלון, שמונה ימים ברגל בלי חמור, עם חמור זה שלושה ימים, עם אוטו זה שתים עשרה שעות, עם אווירון זה שעה, מצרים וישראל זה מדינה אחת, מה הבעיה למצוא אותו שם, למה לא הלכתם לחפש אותי, עשרים ושנים שנה אתם בכלל לא מחפשים אותי, בכלל לא מעניין אתכם ממני, שכחתם ממני בכלל. ואבא יושב ובוכה ואתם נותנים לו לבכות עשרים ושנים שנה.

ז. ואחרי כל זה אתם אומרים אנחנו בחיים לא עשינו עול, אנחנו

רחמנים בני רחמנים? איזה רחמנים אתם? אתם הפושעים הכי גדולים! אז האחים אמרו 'אבל אשמים אנחנו' התחילו לבכות עליו, פרחו נשמתם, פתאום הם הבינו מה שהם עשו, הבינו את החטא שלהם, עד אז הם בכלל לא הבינו מה הם עשו, פתאום שמים אותם בבתי סהר, פתאום אומרים אתם מרגלים, שמים להם גביע, הם לא מבינים מה קורה כאן בכלל, מה רוצים מהחיים שלהם, מה עשינו? בחיים לא חטאנו, לא עשינו פשע לאיש, אבל את אבא הרגתם, רצחתם את האבא שלכם, מה זה לא עשיתם פשע לאיש בחיים? לא גנבנו, פעם גנבנו? הם אומרים מצאנו כסף וזהב באמתחתינו והשיבנו לך (בראשית מג כא) אנחנו לא גנבים, אפילו את הזהב, אפילו את הכסף הבאנו, את הגביע גנב! אתם רצחתם את האבא, אתם לא קולטים את זה, כמה שצועקים עליכם אתם לא קולטים, אתם לא קולטים את הפשע שעשיתם.

ח. בסדר אתם צודקים צריכים למכור אותי, אני קרימינל מספר אחד, אני גנב, אחי בנימין גונב את הגביע, אמי רחל גונבת את הטרפים, אני גונב לכם את האבא, ואתם אוכלים אבר מן החי ואני מלשין עליכם, אני המלשין

נקיים? זה נקרא צדיקים טהורים
זכים? זה נקרא נצטדק? לרצח את
האבא, הרי אתם אמרתם תרחם על
האבא, לא אני אמרתי, לא אני אמרתי
תרחם על האבא, אולי המכירה שלי
דוחה כבוד אב יכול להיות אני לא
יודע, אתם פוסקים, אתם רבנים, אתם
בית דין, אתם החלטתם שהמכירה של
יוסף דוחה כבוד אב, אפילו שאבא
יתעלף, שאבא ימות.

י. כמו שאמר עשו שאבא כבר
ימות נמאס לי ממנו, אני רוצה להרוג
את יעקב, כמו שפתוב "יקרבו ימי אבל
אבי ואהרנה את יעקב אחי" (שם כ"ז מ"א) עשו
הכי גדול בכבוד אב ואם. שפשהיה נכנס
לאביו היה נכנס עם בגדי עשו החמודות,
שהיו בגדי אדם הראשון. (אסתר ב' י"ב)
ולפני שהיה נכנס לאביו היה "שש חדשים
בשמן המר" כולו בשמים, שש שעות
הוא טובל בשמים, ואז הוא נכנס
לאבא כשהכל מריח בשמים כל כך היה
מכבד אותו

יא. ואחרי זה יום אחד הוא
נפגע, בסך הכל קבלת את ברזיל, את
צ'ילי, ואת פרו, ואת ארגנטינה;
ספרדים זה בני עשו. הכל הוא קיבל,
והוא רוצה בדיוק את המדבר הקטן -
ארץ ישראל עשרים אלף קילומטר
מרוכע, רק מדבר ויערות, הערבים

מחזירים את הגנבות, "מצאנו פסך
באמתחתינו" אנחנו גנטלמנים
ישרים, איזה ישרים אתם? אתם
הפושעים הכי גדולים! איך הרשיתם
לרצח את האבא עשרים ושנים שנה
איך עשיתם את זה, לכל זה התפנו יוסף
כשאמר "העוד אבי חי"???

ח. צריך לקרוא את החדושים
של ר' אליהו לופיאן, לקרוא את
החדושים של ר' יושע בער
סולוביצ'יק הבית הלוי, ללמוד בית
הלוי, ללמוד את הקצות החשן,
תתחילו לפתוח ספר, אז תבינו מה
שכתוב כאן, מה יוסף אומר "העוד
אבי חי"? הרי מדברים אתך כבר
שלושה ימים שאבא חי, מה אתה
שואל העוד אבי חי? אלא זה נקרא
חיים? זה חיים שיושבים על הארץ
ובוכים יום ולילה, שאבא נסתלקה
ממנו רוח הקודש, השכינה הסתלקה
ממנו, זה חיים? אבא כמו פגר מת,
אתם כל שניה רוצחים.

ט. אתם מספרים אנחנו לא
גונבים אנחנו ישרים, לא נגענו בכסף
הנה הבאנו את זה בחזרה עד שנברר
למי זה שיד, איזה צדיקים, צדיקים
אנחנו, מה נצטדק, אנחנו צדיקים
טהורים קדושים נקיים, איזה נקיים?
רצחתם את האבא שלכם! זה נקרא

בחיים, אני חִבְרָמֵן גֹּנֵב שׁוֹדֵד רוֹצֵחַ, יש לי אוֹצְרוֹת, אוֹצְרוֹת שֶׁל יְהוּדִים שְׁגָנְכֵתִי מִנְמֹרֵד, שְׁגָנְכֵתִי מִכָּלֵם, מה אני צָרִיף "מִשְׁמַנֵי הָאָרֶץ", אני רוֹצֵחַ מִשְׁהוּ מֵעוֹלָם הָאֲצִילוֹת, מִשְׁהוּ רוֹחֲנִיּוֹת, בְּרִית מִלֵּה.

יד. עֲשׂוּ מִבְּקֵשׁ רוֹחֲנִיּוֹת, הוּא מִיֵּבֵב, הוּא בּוֹכֵה כְּמוֹ תִינוֹק, אֲבָא לְמָה אֶתְּה מְרָמָה אוֹתִי? לְמָה אֶתְּה עוֹבֵד עָלַי? אֲנִי רוֹצֵחַ "מִטַּל הַשָּׁמַיִם", זֶה הַטַּל שֶׁל תַּחֲתֵי הַמַּיִם, "אֲצִלְתָּ" אֲנִי רוֹצֵחַ בְּרָכָה מֵעוֹלָם הָאֲצִילוֹת. בְּרָכָה מֵעוֹלָם הָאֲצִילוֹת זֶה לֹא שְׁעִשׂוּעִים. עֲשׂוּ אוֹמֵר זֶה מִה שְׁאֶתְּה נוֹתֵן לִי? מִשְׁהוּ גִשְׁמִי, מִה אֲנִי צָרִיף אֶת הַגִּשְׁמִיּוֹת שֶׁלְךָ? אֲנִי רוֹצֵחַ מִשְׁהוּ רוֹחֲנִי, מִשְׁהוּ לְהַתְעִלוֹת, מִשְׁהוּ קִצְצַת לְנִשְׁמָה, אֲבָא תֵן לִי לְנִשְׁמָה מִשְׁהוּ, תִּרְחַם עַל הַנִּשְׁמָה שְׁלִי, אֶתְּה רַק מִרְחַם עַל הַגּוֹף שְׁלִי, עַל הַגּוֹף הַפּוֹשֵׁעַ הַסּוֹרֵר וְהַמּוֹרֵה הַזּוֹלֵל וְהַשׁוֹבֵעַ, זֶה הַגּוֹף שֶׁל שְׂדִים וְשָׂדוֹת, זֶה מִה שְׁאֶתְּה זוֹרֵק לִי? אֲבָא אֲנִי לֹא יְכוֹל לְסִלּוֹחַ, אֲנִי לֹא מְסַגֵּל, אֲבָא תִתֵּן לִי מִשְׁהוּ רוֹחֲנִי, "אֲצִלְתָּ לִי בְּרָכָה".

טו. עֲכָשְׁיוֹ חֲנוּכָה, אֲנַחְנוּ רוֹצִים מִשְׁהוּ רוֹחֲנִיּוֹת, מִשְׁהוּ שְׁמֵן זֵית זָךְ לְנִשְׁמָה, לְנִשְׁמָה הַטְּהוֹרָה, "הַנִּשְׁמָה הַטְּהוֹרָה שְׁנַתְּתָּ בִי". עֲשׂוּ בּוֹכֵה אֲנִי רוֹצֵחַ

שָׂרְפוּ לָנוּ אֶת הַיְעָרוֹת. כִּי אָמְרוּ שְׂאֵם טְרַאמֶפּ יִבְחַר, הֵם יִשְׁתַּלְּלוּ, עֲכָשְׁיוֹ הֵם יִשְׂרְפוּ אֶת הַכֵּל. עֲשׂוּ עֲצָרַת בָּאוּ"ם לְהַחֲרִים אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, לְהַגִּיד שְׁעַם יִשְׂרָאֵל זֶה נֹאצִים, יש לָהֶם עֲכָשְׁיוֹ עֲשָׂרִים יוֹם לְהַחֲרִים אֶת כָּל הַיְהוּדִים. עֲכָשְׁיוֹ עֲשָׂרִים יוֹם הֵם מִשְׁתַּלְּלִים,

יב. מִה יש לַיְהוּדִים מְסַכְּנִים שְׁקִבְלוּ אֶת בְּרַכַּת 'וַיִּתֵּן לִי', אִיזָה מְדַבֵּר כְּמָה יְעָרוֹת שְׁשָׂרְפוּ לָהֶם? מִה יש לַיְהוּדִים? מִה נִשְׂאָר לַיְהוּדִים הָאֲמַלְלִים הַמְסַכְּנִים הָאֵלֶּה? לֹא, 'וַיִּשְׁטַם' עֲשׂוּ אֶת יַעֲקֹב הוּא גֹנֵב לִי, מִה זֶה, הוּא גֹנֵב לִי? יש לָךְ אֶת כָּל אִירוּפָה, אֶת רוֹסְיָה, צְרַפַּת, אַרְגֵּנְטִינָה, הַכֵּל יש לָךְ, מִה אֶתְּה "וַיִּשְׁטַם", בְּשִׁבִיל מִה? בְּשִׁבִיל חֲתִיכַת אֲדָמָה פֶּסֶת אֲדָמָה לְיַד יַם הַמֶּלַח? הַכֵּל מְלוּחַ שָׁם, הַכֵּל מְדַבֵּר, מִה אֶתְּה מְקַנָּא עַל סְדוּם? מִה אֶתְּה מְקַנָּא? בְּמִי?

יג. לֹא, כִּי יַעֲקֹב קִיבַל "אֲצִלְתָּ", יַעֲקֹב קִיבַל עוֹלָם הָאֲצִילוֹת, עֲשׂוּ אוֹמֵר אֲנִי לֹא צָרִיף אֶת "מִשְׁמַנֵי הָאָרֶץ", מִה אֲבָא רְמָה אוֹתִי, מִה הָאֲבָא הַרְמָאִי הַזֶּה, בְּסוּף הוּא רְמָה אוֹתִי, אַחֲרֵי שְׁאֲנִי מְשַׂרְתָּ אוֹתוֹ כֵּךְ הַרְבֵּה זְמַן, בְּסוּף הוּא נוֹתֵן לִי אֶת מִשְׁמַנֵי הָאָרֶץ, זֶה מִה שְׁאֲנִי מַחְפֵּשׁ? מִשְׁמַנֵי הָאָרֶץ אֲנִי צָרִיף? אֲנִי יוֹדֵעַ לְהַסְתִּיר

אלי "כי איך אעלה אל אבי והנער איננו אתי פן אראה ברע אשר ימצא את אביו". (בראשית מ"ד ל"ד) מה אתה מספר אבא ימות, עכשיו אתה נזכר? אחרי עשרים ושתיים שנה שהוא מת? מה אתה מספר לי שאם אקח את בנימין תראה את אבא ברעה? יהודה, אתה הרוצח הכי גדול! תראה איזה רע אתה עשית! אבא כבר עשרים ושתיים שנה בוכה, ולובש שק ואפר. "ובנותיו" (שם ל"ז ל"ה) הבנות גם באו לנחם אותו, אבל אי אפשר לנחם את האבא, אי אפשר לנחם אותו בשום אופן בעולם, הוא לא מקבל תנחומים, כי יוסף חי ורק על המות נזכר שישתפח מן הלב ולא על חי כמו שפרש רש"י שם על הפסוק "ויבך אותו אביו" (שם), שיצחק גם כן בוכה אבל על יעקב, כי הוא פו ידע, אבל הוא אמר איך אני אגלה לו שיוסף חי, הרי עשו חרם על מי שיגלה,

יח. וכשרצתה שרח בת אשר לגלות ליעקב שיוסף חי אמרו לשרח: אוי ואבוי לך אם את מגלה, אוי ואבוי לך, אנחנו מזהירים אותך, כולנו נמות כאן, תדעי לך, את רוצה לרצח פה את כולנו? מה השתגעית? אם תגידי לו שיוסף חי, אבא יקלל את כולנו, אבא יקפיד הקפדה קלה אנחנו כולנו מתים, כי הוא יחשב מה רמיתם את האבא? עשרים

נשמה טהרה, כבר נמאס לי מהגוף שלי, ששים ושתיים שנה אני רק שודד, רוצח את נמרוד, אברהם מת פדי שלא יראה שעשו יוצא לתרבות רעה, הוא רצח את הסבא! מה אתה הורג את נמרוד? אתה נוקם את נקמת הסבא? אתה רוצה את הכסף ואת הזהב! את בגדי אדם החמודות אתה רוצה! מה לך ולקנאת את קנאת הסבא? אתה רק עושה הכל בגלל התאוות שלך! הרצח של נמרוד היה הכי משפיל, תראה מה עשית רצחת את אברהם, רצית לרצח את יצחק כמו שכתוב "יקרבו ימי אבל אבי" עשו אמר כבר נמאס לי מהאבא, כי אני רוצה להרוג את יעקב.

טז. האחים עשו בית דין, הם עשו מכירה ומכרו את יוסף. ומה יהיה עם האבא? זה אף אחד לא שאל, את זה אף אחד לא חשב שאבא ישב על זה עשרים ושתיים שנה, זה בכלל לא ענין אותם.

יז. פתאום כאן הם התעוררו אחרי עשרים ושתיים שנה לשאול את יוסף מה יהיה עם האבא? אבא מסכן, אבא אמלל, אבא בוכה, אבא יבכה, אבא ימות. עכשיו נזפרתם לספר לי שאבא הזהיר אתכם שאם בנימין לא יחזר "ויהודתם את שיבתי בניגון שאולה" ויהודה מתחנן

יִוֹסֵף? מַה הוּא הַתַּחֲתָן עִם יְלָדִים
גּוֹיִם? אוֹי לִי, הוּא הַתְּעַלְלָף עוֹד פַּעַם.

כ. וְאָז יוֹסֵף אָמַר לוֹ - לְאַחִים
לְהַגִּיד לְיַעֲקֹב שֵׁשׁ לוֹ קוֹד סוּדִי, יֵשׁ לִי
מִשְׁהוֹ סוּדִי סוּדִי, אֲנִי אֶלְחַשׁ לוֹ
בְּאָזְנִים, וּבֹא וְלַחֵשׁ לְיַעֲקֹב: הַתַּחֲתָנִתִּי עִם
אֶסְנֵת בַּת פּוֹטִיפָרַע וַיֵּשׁ לִי יְלָדִים
מִנְּשָׂה וְאֶפְרַיִם, יַעֲקֹב שׁוֹמֵעַ וְשׁוֹבֵב הוּא
הַתְּעַלְלָף, וַיִּוֹסֵף אוֹמֵר יֵשׁ לִי מִשְׁהוֹ עוֹד קוֹד
סוּדִי הוּא אוֹמֵר בְּלַחֵשׁ, מַה הוּא
לוֹחֵשׁ? הוּא לוֹחֵשׁ: "עֲגָלָה עֲרוּפָה".

וְאִךְ אֶחָד לֹא מִבִּין מַה זֶה עֲגָלָה עֲרוּפָה?
אֲתָה עוֹשֶׂה צְחֹק מֵיַעֲקֹב? מַה זֶה
עֲגָלָה עֲרוּפָה? וְאִמְרוּ לְיַעֲקֹב: יוֹסֵף אָמַר
לְלַחֵשׁ לָךְ בְּאָזְן 'עֲגָלָה עֲרוּפָה', וַיַּעֲקֹב
שׁוֹאֵל 'עֲגָלָה עֲרוּפָה', מַה זֶה? וְעוֹנִים לוֹ
כֵּן, אֲתָה אִמְרַתְּ לְיוֹסֵף שְׂאֵם מוֹצְאִים אֲדָם
הַרוּג מִחוּץ לְעִיר וְלֹא יוֹדְעִים מִי הוּא וּמִי הַרוּג,
שֶׁמּוֹדְדִים עִם חֲבָלִים שֶׁל חֲמִשִּׁים אֲמָה אֵיזָה עִיר
הַכִּי קְרוּבָה אֵלָיו שֶׁכַּנְרָאָה מִמֶּנּוּ יֵצֵא הַרוּצֵחַ; שֵׁשׁ
מִחְלוּקַת מְאִיפָה מוֹדְדִים בְּגוּף הַהַרוּג אִם
מוֹדְדִים בְּקֶצֶה הָאָף אוֹ מֵהַצַּד הַרְחֵב
שֶׁל הָאָף, אוֹ מִחְלוּקַת מְאִירֵי וְהַרְמַב"ם
וְהַרְשֵׁב"א. וַיֵּשׁ נִפְקָא מִיָּנָה אִם רַבְּנָן יִגִּידוּ
לְמַדְד מֵהַצַּד הַרְחֵב וְהִזְקָן מִמְרָא יִגִּיד
לְמַדְד מֵהַשְּׂפִיץ שֶׁל הָאָף, אִם יִמְדְּדוּ כְּמוֹ
שֶׁהִזְקָן אָמַר הַעֲגָלָה נִקְרָאת עֲגֵלַת מְמָרָא,
וְהִיא חֲלִין וְאֵינָה מְכַפְּרַת. וְאִם הַפּוֹדֵף הִזְקָן
מִמְרָא יִגִּיד שֶׁצְרִיף לְמַדְד מֵהַצַּד הַרְחֵב

וְשֵׁתִים שָׁנָה אֶת רוּצָה לְרֹצֵחַ אוֹתָנוּ?
וְשָׂרַח עוֹנָה לָהֶם: לֹא, אֲנִי יִכְנֹס עִם הַכְּנוּר,
אֲנִי יַעֲשֶׂה רְקוּד, אֲנִי אַעֲשֶׂה מְחוּל, אֲנִי
אֶכְנֹס בְּרְקוּד וּמְחוּל וְאֲנִי אֲנַגֵּן אֵיזָה
נַגּוּן, וְאֲנִי אֶקַּח אֶת הַכְּנוּר, אֲתֵם לֹא
יוֹדְעִים, יֵשׁ לִי פִטְנָטִים, אֲנִי יֵשׁ לִי
פִטְנָטִים רְשׁוּמִים עַל שְׁמֵי שֶׁל רְקוּד
וּמְחוּל, וְאֲנִי אֶרְקַד וְאֶשִׂיר "עוֹד יוֹסֵף
חַי הוּא מְלַךְ בְּמִצְרַיִם וְלוֹ שְׁתֵי בָנִים
מִנְּשָׂה וְאֶפְרַיִם".

ט. וְכֵן הִיא עֲשֵׂתָה, וְהִיא נִכְנָסָה וְשָׂרָה
לוֹ אֶת הַשִּׁיר הַנִּזְכָּר, וְאָז הוּא - יַעֲקֹב שׁוֹמֵעַ
שֵׁשׁ לְיוֹסֵף בָּנִים מִנְּשָׂה וְאֶפְרַיִם, בּוֹם!
הוּא הַתְּעַלְלָף עַל הַמְקוֹם. וְכָל הָאֲחִים
צוֹעֲקִים עֲלֵיהֶּ: מַה עֲשִׂיתָ לְסַבָּא? רְשָׁעִית!
פּוֹשַׁעַת! רְצַחְתָּ לָנוּ אֶת הָאָבָא שְׁלָנוּ!
אָבָא הַתְּעַלְלָף, וְהוּוּ גַמְרָנוּ הַתְּעַלְלָף, פָּרַחַה
נִשְׁמַתוּ. כִּי יַעֲקֹב חֲשַׁב: מַה, יֵשׁ לִי נִכְדִּים
גּוֹיִם? מַה יֵּצֵא מִמֶּנִּי? מַה יֵּצֵא מֵהֵילֵד
הַזֶּה, הַמְתוֹךְ הַזֶּה? שֶׁפְּתוּב עֲלָיו "אֵלֶּה
תְּלֻדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּן שֶׁבַע עֲשָׂרָה
שָׁנָה", יוֹסֵף בֶּן זְקוּנִים שְׁלִי בְּסוּף הוּא
הַתַּחֲתָן עִם אֵיזָה גּוֹיָה וַיֵּשׁ לוֹ יְלָדִים גּוֹיִם
ה' יְרַחֵם, חֲשַׁבְתִּי שֶׁהוּא מֵת וְהוּא נִשְׁאַר
יְהוּדִי יֵלֵד קְדוֹשׁ יֵלֵד טְהוֹר, מַה? עִם
גּוֹיָה הוּא הַתַּחֲתָן? וַיֵּשׁ לוֹ יְלָדִים גּוֹיִם
מִנְּשָׂה וְאֶפְרַיִם, הוּא מֵתְעַלְלָף, ה' יְרַחֵם.
וְכֻלָּם שׁוֹפְכִים עֲלָיו מִיָּם וְעוֹד מִיָּם וְעוֹד
מִיָּם, וְהוּא מֵתְעוֹרֵר וְשׁוֹבֵב נִזְכָּר מַה עִם

בְּהִתְחַלְתָּהּ הֵם רָצוּ לְהַרוֹג אוֹתוֹ, רַק שְׂרָאוּבֵן הִצִּיל אוֹתוֹ שְׁאָמַר לָהֶם לְהַשְׁלִיכוּ לְבוֹר, וְאַחַר כֵּן יְהוָה אָמַר "מִה בָּצַע כִּי נִהְרַג אֶת אֲחִינוּ", אֲלָא נִמְכַר אוֹתוֹ. וְהוּא רְאוּבֵן זֶה לֹא הָיָה מִסָּפִיק מִה שְׁאָמַר שְׂרָאוּבֵן אוֹתוֹ לְבוֹר אֲלָא הוּא הָיָה צָרִיף לְהִחְזִיר אוֹתוֹ לְאַבָּא וְלֹא לִפְחַד מִהָאֲחִים; וְאִם רְאוּבֵן הָיָה מִחְזִיר אוֹתוֹ לְאַבָּא כְּתוּב בְּזֵהָר חִי שֶׁהָיָה מִיַּד תְּחִיַּת הַמֵּתִים וְהָיָה יוֹרֵד בֵּית מִקְדָּשׁ שֶׁל אִשׁ וְהָיָה גְאוּלָּה שְׁלֵמָה.

כג. אָבֵל אִם הִגְאוּלָּה הִיָּתָה אִזּוֹ, מִה עוֹשִׂים עִם הַנְּשָׁמוֹת שֶׁל פְּשָׁתָן? אֲנַחְנוּ פְּשָׁתָן, אֲנַחְנוּ קָשֵׁי עֶרְף, אוֹתָנוּ שׁוֹם דְּבָר לֹא יָכוֹל לְהִזְיֹז, אֲנַחְנוּ כּוֹלְנוּ נְשָׁמוֹת שֶׁל קָשֵׁי עֶרְף, אֲנַחְנוּ נְשָׁמוֹת שֶׁל פְּשָׁתָן, פְּשָׁתָן זֶה הַחוּט הַכִּי חִזָּק, שְׂאִין בּוֹ שׁוֹם לְחִלּוּחִית, "פְּשָׁתֵי הָעֵץ" (יהושע ב' ו'), אֲנַחְנוּ פְּשָׁתֵי הָעֵץ. אִם עוֹשִׂים אֵהָל מִפְּשָׁתָן זֶה מְקַבֵּל טוֹמְאָה, כִּי זֶה עֵץ זֶה כְּמוֹ שְׁעוֹשִׂים אֵהָל מֵעֵץ. הַפְּשָׁתָן מִכְחִישׁ אֶת הָאֲדָמָה לְשִׁבְעַ שָׁנִים (בְּבִרָא קַמָּא קַט). לְקַחַת אֶת הַפְּשָׁתָן כְּמוֹ קִיץ שֶׁלֹּא הִצְלִיחַ לְתַקֵּן אוֹתָנוּ שֶׁלְקַח לָנוּ שְׁלוּשֶׁת אֲלָפִים שָׁנָה עַד שֶׁהִגְעֵנוּ לְרַבִּינוּ שֶׁהוּא סוּד הַלְוִיָּתָן שֶׁהוּא יָכוֹל לְבַלַּע אֶת כָּל הָרַע שֶׁלָּנוּ. אָבֵל עַד שֶׁלֹּא הִגְעֵנוּ לְרַבִּינוּ אֲנַחְנוּ הַתְּדַרְדְּרָנוּ מִדּוֹר לְדּוֹר עֲשִׂינוּ מְאוֹת חֲנוּכָה, שׁוֹם דְּבָר

וְרַבְּנָן יִגִּידוּ מִהַשְׁפִּיץ וְיִמְדָּדוּ כְּמוֹ שֶׁהוּא אָמַר הָעֵגְלָה עֲרוּפָה פְּסוּלָה, זֶה חֲלִין, זֶה לֹא עֵגְלָה עֲרוּפָה. וְכֵכָה הוּא מִתְחִיל לְלַחֵשׁ לוֹ - לְעֵקֵב אֶת כָּל הַהִלְכוֹת הָאֵלֶּה שֶׁלָּמַד עִם יוֹסֵף

כא. כִּי בְּשַׁעָה שֶׁשָּׁלַח יַעֲקֹב אֶת יוֹסֵף לְחַפֵּשׂ אֶת הָאֲחִים בְּשִׁכְּם הוּא לָנָה אוֹתוֹ, וְהֵם הִלְכוּ כְּמִה שְׁעוֹת בְּרָגֵל וְלָמַדוּ הִלְכוֹת עֵגְלָה עֲרוּפָה, וַיַּעֲקֹב יָדַע שֶׁמוֹכְרִים אוֹתוֹ, יַעֲקֹב יָדַע הַכֹּל, הוּא יָדַע שֶׁהוֹלְכִים עֲכָשָׁיו לְמַכּוֹר אֶת יוֹסֵף, הוּא יוֹדֵעַ שֶׁעֲכָשָׁיו עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה הוּא לֹא יִרְאֶה אוֹתוֹ. וְהוּא שָׁלַח לְיוֹסֵף מִלְּאָף בְּשַׁעָה שֶׁהָלַךְ יוֹסֵף לְשִׁכְּם וְלֹא מִצָּא אֶת הָאֲחִים שָׁם וְשָׁלַח לוֹ ה' מִלְּאָף לֹאמַר לוֹ שֶׁהֵם רוֹעִים בְּדַתָּן לֹא סֵתָם ה' שׁוֹלַח מִלְּאָף; יוֹסֵף מִגִּיעַ לְשִׁכְּם הוּא לֹא מוֹצֵא אוֹתָם, בָּא אֵלָיו מִלְּאָף וְאָמַר לוֹ אֲנִי אֵגִיד לָךְ אֵיפֹה הֵם רוֹעִים, אֲנִי אֵלֹהֵה אֹתְךָ. וַיֵּשׁ כָּאֵן קָשִׁיָּא גְדוּלָּה, מִלְּאָף, לֵאמֹן אֲתָה מוֹבִיל אוֹתוֹ? לְרַצַּח שְׁלוֹ? לְמַכִּירָה שְׁלוֹ? לְרַצַּח שֶׁל יַעֲקֹב? בְּשִׁבִיל זֶה צָרִיכִים לְשָׁלַח מִלְּאָף? שׁוֹלְחִים אֶת מִלְּאָף גְּבִרְיָאֵל בְּשִׁבִיל זֶה? תֵּן לוֹ לְחִזּוֹר הַבֵּיָתָה לְשָׁלוֹם, שְׂיִגְמַר אֶת הַחַיִּים בְּשִׁקְט, וְגַם יַעֲקֹב יִגְמַר אֶת הַחַיִּים בְּשִׁקְט, אֵיךְ אֲתָה לּוֹקַח אוֹתוֹ לְמִקּוֹם שְׂיִמְכְרוּ אוֹתוֹ?

כב. וְכִשְׁמִצָּא יוֹסֵף אֶת הָאֲחִים

מה עם האבא? אתה לא יכול לשפוט את בנימין והאבא ימות. אז איך שפטתם אותי ואבא מת? אבא כבר עשרים ושנים שנה מת. תמיד כששופטים בן אדם צריך לראות אם אבא לא ימות; היה ספור אמיתי ששמו מישוהו בבית סהר, אמרו שהאבא ימות אם הוא ידע שהבן שלו בפלא, הוכיחו שאבא ימות ושחררו אותו; אם אומרים שאבא ימות משחררים אותו למעצר בית או תחת פקוח, תחת מבחן, אבל קודם משחררים אותו הרי אבא ימות; אתה רוצה לשים מישוהו בבית סהר ושהאבא ימות?

כו. אפילו לפני שלושת אלפים שבע מאות שנה היו אומרים אם אבא מת אז משתחררים; והיזה אומר ליוסף אני אומר לך אבא ימות, בטוח הוא ימות, אז למה אותי לא שחררתם? אם אתם יש לכם כזה שכל, כזה הבנה, שאם אבא ימות צריכים לשחרר את הגנב הכי גדול כמו בנימין, אז למה אותי לא שחררתם? שאני יהיה פושע יותר גדול? מה זה משנה איזה פושע? אבל הרי אבא ימות? והרי אבא כמו מת!, זה נקרא שאבא חי, זה נקרא חיים? לבכות עשרים ושנים שנה זה נקרא חיים? זה נקרא לחיות? ככה חיים?.

לא עזר לנו, עד שהגענו לרבינו הקדוש והוא הלוינתן, "אנת הוא לווינתן", "הלווינתן נחש בריח, ולוינתן נחש עקלתון"; אנחנו רוצים לעקור את הנחשים, לדעת איך הופכים את הנחשים לאדם,

כד. אדם הוא מרכב מנחש ואדם. אדם הוא אדם שמרכב על נחש, שכלו לשון הרע, כולו רציחה, הוא כל רגע רוצח מישוהו אחר עם היצר הרע שלו; כמו האחים שרצחו את האבא, הם בכלל לא ידעו שהם רוצחים את האבא, הם בכלל לא עשו תשובה על זה. לכן אומר ר' יושע דב בער, רק בריסקר יכול להגיד כזה חדוש, כי כולם שואלים מה יוסף מתעלל באחים הוא שולח אותם ימינה שמאלה צפונה דרומה נגבה ימה, תסעו לצפון תסעו לדרום תעשו עוד סבובים, מה הסבובים האלה? אף אחד לא יודע לתרץ את זה, יש כל מיני תרוצים חלשים חלשים, עד שהגיע ר' יושע דב בער מבריסק, הוא גילה את הסוד,

כה. שיוסף רצה שהם בעצמם יגיעו להבנה של החטא שלהם אדם בעצמו צריך לראות איך הוא בעצמו פתאום הוא אומר את המלים; הם אמרו ליוסף בסדר, בנימין גנב, בנימין זה בן לאדון, אבל

והתקדשתם

האבא לא מבין מדוע הילד בורח מהחידוד?!

לאבות על מה שהם גרמו להם, כל הבעיה של הילד שהוא לא לומד ולא מתפלל ולא קם בבוקר, הכל מתחיל מהתאוה של האבא והאמא, "הן בְּעוֹן חוֹלְלֵי וּבְחֻטְא יַחְמַתְנֵי אִמִּי" אם לאבא יש תאוה אז הילד הוא כבר לא קם בבוקר, אין דבר, הוא לא יכול לקום בבוקר כי הוא כבר רתוק למיטה, כבר קשור למיטה, והוא לא יכול לקום להתפלל, ולא יכול ללמוד, וצריך להביא

"וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שְׁקִיָּהּ וְהָיָה אִישׁ צְרוּר כְּסָפוֹ בְּשֶׁקוֹ וַיִּרְאוּ אֶת צְרוּת כְּסָפֵיהֶם הֵמָּה וַאֲבֵיהֶם וַיִּירְאוּ" כל תורה י"ז הולכת על זה, מה זה המה ואביהם ויראו? הרב'ה אומר שהתאוה של האבא והאמא זה מזיק לכל הדורות²², "הן בְּעוֹן חוֹלְלֵי וּבְחֻטְא יַחְמַתְנֵי אִמִּי", כל מה שעובר על הילד זה מהתאוה הזאת, הפלא יועץ מביא שהילדים צריכים להרביץ מכות

מוראי מקומות והערות

²² ליקוטי מוהר"ן תורה י

נתקדש אביו בשַׁעַת זְוֹג, גַּם זֶה קָשׁוּר בְּגוֹפָם עֲדוֹן. וְכֹדָאֵי אֵלֹו הֵינּוּ רֹאִים אֶת כָּל זֶה, תְּרֵדָה גְדוֹלָה הָיָה נֹפֵל עֲלֵיהֶם, כִּי הֵינּוּ רֹאִים אִידֵי הֵם עוֹמְדִים בְּמִדְרָגָה פְּחוּתָה וּשְׁפִלָּה:

זֶה פְּרוּשׁ (בְּרֵאשִׁית מ"ב): וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שְׁקִיָּהּ וְהָיָה אִישׁ צְרוּר כְּסָפוֹ בְּשֶׁקוֹ אַחַר כָּל הַתְּעִנִּיתִים, שֶׁהוּא תְּרִמַת הַשֶּׁק, בְּחִינַת הַגּוֹף, עֲדוֹן וְהָיָה אִישׁ צְרוּר כְּסָפוֹ שֶׁקְשׁוּר וְצְרוּר כְּסָפוֹ וְתֵאֵדָוּ בְּשֶׁקוֹ וְגוֹפּוֹ; וַיִּירְאוּ אֶת צְרוּת כְּסָפֵיהֶם הֵמָּה וַאֲבֵיהֶם הֵינּוּ, לֹא דֵי צְרוּת כְּסָפֵיהֶם, שֶׁהוּא תְּאוּת עֲצָמוֹ, כִּי אִם גַּם הֵמָּה וַאֲבֵיהֶם, הֵינּוּ הַתְּאוּת שֶׁל אֲבֵיהֶם, גַּם הֵמָּה לֹא נִפְלוּ מֵהֶם. וְזוֹה: וַיִּירְאוּ כִּי תְּרֵדָה נִפְלָה עֲלֵיהֶם, וְאִזּוֹ לֹא הֵינּוּ רוֹצִים לְהִשְׁתַּרְרֵת וְלִמְלֹךְ:

אָבֵל אֵלֹו הַבְּעִלֵי גְאוּהָ מַעֲפָבִים תְּאֻתוֹ שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ וְאִינָם מְבַקְשִׁים מְצַדִּיקִים שְׁיִתְפַּלְלוּ עֲלֵיהֶם, כִּי חוֹשְׁבִים שֶׁהִתְעַנּוּ וְסָגְפוּ אֶת עַצְמָם, וְכֵּן הֵם צְדִיקִים; אָבֵל הָאָמֶת אֵינּוּ כֵּן, כִּי כָּל הַתְּעִנִּיתִים שֶׁהִתְעַנּוּ, אִינּוּ זֶה אֵלָּא כְּמוֹ שֶׁק שֵׁשׁ בּוֹ חוֹרִים הַרְבֵּה, וְכִשְׁמִירִיקִים אֶת הַשֶּׁק, אִף עַל פִּי כּוֹ נִשְׁאָרוּ בּוֹ חוֹרִים. וְהַגּוֹף נִקְרָא שֶׁק, כְּמֵאמַר הַתַּנָּא: שֵׁינָא, שְׁרֵי שֶׁקָּה (שִׁבְתָּ קַנְבּ). וְאִם הַתְּבוּנָה בְּעֵצְמוֹ הֵינּוּ רֹאִים, אַחַר כָּל הַתְּעִנִּיתִים עֲדוֹן נִשְׁאָרוּ אֲעֲלֵם כָּל תְּאוּתָם קְשׁוּרִים בְּשֶׁקָם, הֵינּוּ בְּגוֹפָם; וְלֹא תְּאוּתָם בְּלִבָּד נִשְׁאָר קְשׁוּר בְּגוֹפָם, כִּי אִם גַּם תְּאוּת אֲבֵיהֶם שֵׁשׁ אֲעֲלֵם מוֹשַׁעַת הַהוֹלְדָה, מִחֻמַּת שְׁלֵא

עם תאוות, אין דבר כזה להביא ילד עם תאוות, לא שייך דבר כזה, אם מביאים ילד עם תאוות אז הילד לא רוצה ללמוד ולא רוצה להתפלל ולא רוצה כלום, והוא בורח מהחיידר, הוא לא בא לחיידר, והאבא לא מבין מדוע, והוא צועק על הילד, והילד עוד יותר מתעצבן, אתה אשם בעצמך ולא הילד שלך. (שעור מתשפ"ג).

לו חונך, והכל זה מתחיל מהתאוות של האבא והאמא.

בל זה תורה י"ז "איש צָרוּר כְּסָפוֹ בְּשִׁקּוֹ וַיֵּרְאוּ אֶת צָרוּת כְּסָפֵיהֶם הֵמָּה וַאֲבֵיהֶם וַיֵּירְאוּ", פתאום רואים שהילד לא רוצה לבוא להתפלל, ולא רוצה לבוא לתפילה, האבא לא יודע מדוע, והוא נותן לילד סטירה, להפך, הכל האבא אשם, כי האבא עשה הכל עם תאוות, אסור להביא ילד

גבורתו של יהודה - מהתורה הקדושה

יהודה) הִיָּה כּוֹעֵס הִיָּה לוֹ שְׁתֵּי שְׁעוֹרוֹת, [וְהֵן הָיוּ] בּוֹקְעוֹת אֶת הַשְּׂרִיזִים²³, [אָמַר יהודה לְיוֹסֵף] עֲכָשׁוּ אֲנִי גּוֹמֵר אוֹתָךְ.

"וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה" (בראשית מ"ד, יח), מַה זֶה וַיִּגַּשׁ? [שְׁיִהְיֶה נֶגֶשׁ לְיוֹסֵף] לְמַלְחָמָה, כְּתוּב [שְׂבוּמִן] שְׁהוּא -)

מראי מקומות והערות

טז) חמת מלך זה יהודה ואיש חכם יכפרנה זה יוסף שנא' בו אין נבון וחכם כמוך כיון שראה יוסף שעלתה חמתו של יהודה אמר עכשיו תאבד מצרים אר"ש בן לקיש משל לשני אתליטין תפושים זה בזה כיון שהרגיש אחד מהן שהוא בא להנצח אמר עכשיו ינצחני ואני נתבייש בפני הכל מה עשה נשקו על ידיו ושככה חמתו של אתליטיה הגדול אף יוסף כיון שהרגיש שעלתה חמתו של יהודה נתיירא שלא יתבייש לפני המצרים מיד אמר לאחיו אני יוסף אחיכם ולא יכלו לענות אותו:

²³ מדרש תנחומא ויגש - פרק ג א"ר יהושע בר נחמיה מי הוא שרו של שור ארי כך יוסף שור שנאמר (דברים לג) בכור שורו הדר לו ויהודה ארי שנאמר (בראשית מט) גור אריה יהודה מי עמד כנגד השור הארי שנאמר ויגש אליו יהודה אמר רבי יודן כשהיתה חמתו של יהודה עולה היו שתי שערות יוצאות מתוך לבו וקורעות את בגדיו וכשהיה מבקש שתעלה חמתו היה ממלא אפונדתו אפונין של נחושת ונוטל מהן ומכסכס בשיניו וחמתו עולה ראה גבורתו של יהודה עליו נאמר חמת מלך מלאכי מות ואיש חכם יכפרנה (משלי

שְׁלוּחָה" (בראשית מט כא). לְמָה קוֹרְאִים לְנִפְתָּלִי אֵילָה שְׁלוּחָה, מִי קוֹרְאִים לוֹ נִפְתָּלִי, אֵתָה שְׁמוּאֵל אֲיִיק, נִפְתָּלִי זֶה הַבְּכוֹר,

לְמָה קוֹרְאִים לְנִפְתָּלִי אֵילָה שְׁלוּחָה, כִּי [בְּמִכְרִית יוֹסֵף] הוּא (- נִפְתָּלִי) שָׁמַע שִׁשְׁמַעוֹן וְלוֹי מִסְתוֹדְדִים [וְרָצוּ לְהִרְגוֹ אֶת יוֹסֵף], שָׁמַעוֹן וְלוֹי הִסְתוֹדְדוּ, [נִפְתָּלִי] שָׁלַח לְהִרְגֵנִי אוֹתָם - בְּרִית מִילָה - אָמְרוּ לוֹ מָה - לְמָה שְׁלָא, [שָׁמַעוֹן וְלוֹי] שָׁמְרוּ אֶת זֶה בְּסוֹד, בְּנִימִין [צ"ל: נִפְתָּלִי] הָיָה לוֹ שְׁמִיעָה חֲדָה. וְהוּא שָׁמַע, אֲזִי [הוּא] קָפֵץ מִיַּד לַיהוָה, הוּא נִתֵּן קַפְצִיָּה אַחַת לַיהוָה, יְהוּדָה בֶּא מְהָר, הוֹלְכִים לְחַסֵּל אֶת יוֹסֵף, הִנְרָאָה מָה לַעֲשׂוֹת, טוֹב, עוֹשִׂים פְּשָׁרָה, זוֹרְקִים אוֹתוֹ לְבוֹר, אִם רְאוּבֵן, אֲזִי רְאוּבֵן הָיָה צָרִיד לְהַצִּיל אוֹתוֹ, [אִם רְאוּבֵן] הָיָה שָׁם אֶת יוֹסֵף עַל הַכְּתָפִים²⁵, [נִפְתָּלִי] שְׁהָיָה בְּכוֹר אֶף אַחַד לֹא הָיָה יָכוֹל לְהִתְנַגֵּד, הָיָה בָּא מְשִׁיחַ

לוֹמְדִים מִדְּרָשׁ תְּנַחֲמוּמָא, לְלַמֵּד אֶת זֶה עִם הַיְלָדִים, אֲזִי הָיָה לַיהוָה שְׁתֵּי שְׁעֵרוֹת בְּקַעוֹ אֶת הַשְּׂרִיז, כִּי הוּא לֹא מוֹרִיד אֶת הַשְּׂרִיז, לֹא יוֹדַע [אִיךָ אֶפְשָׁר לְלַכֵּת כִּד מֵרַב הַכְּבֹד], אֵיזָה גְבוּרִים הֵם הָיוּ, אִיךָ אֶפְשָׁר לְלַכֵּת עִם שְׂרִיז כָּל הַמְּלַחְמוֹת, שְׂרִיז, שְׂרִיז קִשְׁקִשִׁים, בְּרִגְלָה, עַל הָרֹאשׁ, עַל כָּל הַגּוּף, וְכִבְהָה הֵם גְּלַחְמִים, אִי אֶפְשָׁר בְּכָלֵל לְהַכִּין אֶת זֶה, שׁוֹם מִזֶּה בְּעוֹלָם, יְהוּדָה הָיָה מְלַבֵּשׁ בְּשְׂרִיז מִכַּף רִגְלָה וְעַד רֹאשׁ.

פְּתוּאֹם הַשְּׁעֵרוֹת בּוֹקְעוֹת אֶת הַשְּׂרִיז, טוֹב, אֲזִי הוּא (- יוֹסֵף, בְּשִׂרְאָה שִׁשְׁעֵרוֹת יְהוּדָה בְּקַעוֹ אֶת הַשְּׂרִיז מֵרַב כְּעֶסוֹ, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה יוֹסֵף) יֵשֵׁב עַל הַכְּפֵא שֶׁל שֵׁשׁ, עַל עַמּוּד שֶׁל שֵׁשׁ הוּא יֵשֵׁב, הוּא נִתֵּן בְּעֵיטָה לְכַפֵּא, וְכָל הַכְּפֵא הַתְּרַפֵּס לְרַסְסִים, וְאֲזִי יְהוּדָה שְׂאֵתָה כְּבָר, מִיַּד יוֹדַע לַעֲשׂוֹת סֵדֶר, אֲזִי קֵדָם כָּל נַחֲסָל אֶת מִצְרַיִם, שָׁלַח אֶת נִפְתָּלִי²⁴, "נִפְתָּלִי אֵילָה

מִרְאֵי מַקּוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

לנפתלי לך וראה כמה שווקים במצרים קפץ וחזר אמרו לו שנים עשר אמרו יהודה לאחיו אני אחריב מהם שלשה וטלו כל אחד ואחד אחד אחד ולא נשאר בהם איש אמרו לו אחיו יהודה מצרים אינה כשכם אם אתה מחריב את מצרים תחריב את כל העולם באותה שעה ולא יכול יוסף להתאפק כיון שראה יוסף שהסכימה דעתם להחריב את מצרים אמרו יוסף בלבו מוטב שאתודע להם ואל יחריבו את מצרים.

²⁵ מדרש תנחומא וישב אות יג

אילו היה ראובן יודע שהקב"ה כותב עליו הפסוק הזה, היה נוטלו על שכמו והיה מוליכו

²⁴ מדרש רבה בראשית - פרשה צג פסקה ח אדוני שאל את עבדי וגו' אמר לו מתחלה באת עלינו בעלילה כמה מדינות ירדו למצרים לשבר אוכל ולא שאלת אחד מהם שמה בתך באנו ליקח או אתה סבור לישא את אחותנו אף על פי כן לא כסניו ממך אמר לו אני רואה בך שפטיט אתה יש באחיך פטיט כמותך אמר לו כל זאת שאתה רואה אני ערבתי אותו א"ל מפני מה לא עשית כן את אחיך כשמתרת אותו לישמעאלים בעשרים כסף וציערת את אביך הזקן ואמרת לו (בראשית לז) טרוף טורף יוסף כיון ששמע יהודה כך צעק ובכה בקול גדול אמר כי איך אעלה אל אבי אמר יהודה

את כל העולם הוא יכול להעִיף, במכה אחת את כל העולם. אז יעקב העיף את האבן, ומנשֵׂה משֵׁכִיב את כלם על הארץ, את כל השֵׁכֵעִים גְּבוּרִים, ויהודה נִוְתָן וְשִׁאנָה אחת, שִׁאנָה כְּזֹאת שִׁפְרָעָה נוֹפֵל מִהַפֶּסֶס, וְכָל הַמַּעֲבֹרוֹת הִפִּילוּ מִהַשִּׁאנָה שֶׁל יְהוּדָה, מִהַשִּׁאנָה שֶׁל יְהוּדָה. (מעלות הצדיקים ושעור מתשפ"ג).

באותו רגע²⁶. כל זה צריך לספר לילדים. כי ראובן היה בכור [לכן היה בכוחו לעשות כד].

אדם לומד גמרא, אז עוד דף, עוד דף. לכן צריך ללמד, ילדים צריכים לדעת את כל הספורים, את כל הספורים [שבתורה]. בשאדם לומד תורה הוא מקבל פאולה בוחות, שהוא יכול להעִיף,

הוספות ממורינו הרב שליט"א

אדום כי מלכי בית שני באו בכרית עם הרומיים (ספר החשמונאים א ח) ומהם שבאו ברומה (כך כותב רבינו בויקרא כו מז) והיא היתה סבת נפילתם בידם וזה מוזכר בדברי רבותינו ומפורסם בספרים (יוסיפון פרק סה)

מורינו הרב ציווה להביא כאן שני מאמרים מרמב"ן על התורה בהם מבואר שמלכות ראויה רק לזרע דוד ושזה היה חטא החשמונאים

רמב"ן פרשת וישלח לב, ד

אל עשו אחיו ארצה שעיר. בעבור היות נגב ארץ ישראל על ידי אדום ואביו יושב בארץ הנגב יש לו לעבור דרך אדום או קרוב משם על כן פחד אולי ישמע עשו והקדים לשלוח אליו מלאכים לארצו וכבר תפסוהו החכמים על זה אמרו בכראשית רבה (עג ג) מחזיק באזני כלב וגו' (משלי כו יז) אמר לו הקב"ה לדרכו היה מהלך והיית משלח אצלו ואומר לו כה אמר עבדך יעקב ועל דעתי גם זה ירמוז כי אנחנו התחלנו נפילתנו ביד

רמב"ן פרשת ויחי מט, י

"לא יסור שבט מיהודה" אין ענינו שלא יסור לעולם, כי כתוב (דברים כח לו): "וילך ה' אותך ואת מלכך אשר תקים עליך אל גוי אשר לא ידעת אתה ואבותיך", והנה הם ומלכם בגולה, אין להם עוד מלך ושרים, וימים רבים אין מלך בישראל, והנביא לא יבטיח את ישראל שלא ילכו בשבי בשום ענין בעבור שימלך עליהם

מראי מקומות והערות

בשלימות שנתקבל לפניו ית"ש אם היו מתחזקים ביותר הי' מיד גאולה שלימה. וראובן היו מספיקין בידו להשיבו אל אביו ולא היה שוב גלות. וכמו כן בבועז אם הי' מתחזק בחסד זה ביותר הי' משיח בא מיד. כי בכל מצוה נכלל כל התורה ותחה"מ כמ"ש לעיל:

אל אביו: ²⁶ שפת אמת במדבר לשבועות, שנת [תרנ"ו] ואיתא במד' אילו הי' יודע בועז שהקב"ה כותב עליו ויצטט לה קלי עגלות פטומים הי' נותן לה וכן בראובן על כתפו הי' מוליכו לומר כשאדם עושה מצוה יעשנה בלבב שלם כו' ע"ש. ונראה שאלה האנשים אשר עשו מצוה

יהודה.

(ה) : "כי ה' אלהי ישראל נתן ממלכה לדוד על ישראל לעולם לו ולבניו".

וענין שאול היה, כי בעבור שדבר שאלת המלכות בעת ההיא נתעב אצל הקדוש ברוך הוא, לא רצה להמליך עליהם מן השבט אשר לו המלכות שלא יסור ממנו לעולמים, ונתן להם מלכות שעה, ולזה רמז הכתוב שאמר (הושע יג יא) : "אתן לך מלך באפי ואקח בעברתי", שנתנו לו שלא ברצונו, ולכן לקחו בעברתו, שנהרג הוא ובניו ונפסקה ממנו המלכות. והיה כל זה מפני שהיה שמואל שופט ונביא ולוחם מלחמותיהם על פי ה' ומושיע אותם, ולא היה להם לשאול מלך בימיו, כמו שאמר להם (שמואל א יב יב) : "וה' אלהיכם מלככם". והקב"ה אמר לו (שמואל א ח ז) : "לא אותך מאסו כי אותי מאסו ממלוך עליהם", ולפיכך לא נתן להם מלכות של קיימא.

מה שאמר הכתוב (שמואל א יג יג) : "נסכלת לא שמרת את מצות ה' אלהיך אשר צוּך כי עתה הכין ה' את ממלכתך אל ישראל עד עולם", שאם לא חטא, היה לזרעו מלכות בישראל, לא על כלם, וזה טעם "אל ישראל"; אולי היה מולך על שבטי אמו, על בנימן ואפרים ומנשה, כי יהודה ואפרים כשני עממים נחשבים בישראל; או היה מלך תחת יד מלך יהודה. ולפי דעתי, היו המלכים המולכים על ישראל משאר השבטים אחרי דוד עוברים על דעת אביהם ומעבירים נחלה, והם היו סומכים על דבר אחיה השילוני הנביא שמשח לירבעם ואמר (מלכים א יא לט) :

אבל ענינו, שלא יסור שבט מיהודה אל אחד מאחיו, כי מלכות ישראל המושל עליהם ממנו יהיה, ולא ימשול אחד מאחיו עליו. וכן לא יסור "מחוקק מבין רגליו", שכל מחוקק בישראל אשר בידו טבעת המלך, ממנו יהיה, כי הוא ימשול ויצוה בכל ישראל, ולו חותם המלכות, "עד כי יבא שילה ולו יקהת כל העמים" לעשות ככולם כרצונו, וזהו המשיח, כי :

"השבט" ירמוז לדוד שהוא המלך הראשון אשר לו שבט מלכות,

ו"שילה" הוא בנו אשר לו יקהת העמים.

ולא יתכן מאמר רבי אברהם, שיהיה שילה דוד, כי לא היה ליהודה שבט קודם דוד, כי אף על פי ששבטו נכבד ונוסע בתחלה, אין שבט רק למלך ומושל, כדכתיב (תהלים מה ז) : "שבט מישור שבט מלכותך", (ישעיהו יד ה) : "שבט מושלים", (יחזקאל יט יד) : "שבט למשול".

והכתוב הזה רמז, כי יעקב המליך שבט יהודה על אחיו, והוריש ליהודה הכממשלה על ישראל, והוא מה שאמר דוד (דברי הימים א כח ד) : "ויבחר ה' אלהי ישראל בי מכל בית אבי להיות למלך על ישראל לעולם כי ביהודה בחר לנגיד ובבית יהודה בית אבי ובבני אבי בי רצה להמליך על כל ישראל".

ואמר "לא יסור" לרמוז, כי ימלוך שבט אחר על ישראל, אבל מעת שיחל להיות ליהודה שבט מלכות, לא יסור ממנו אל שבט אחר, וזהו שנאמר (דברי הימים ב יג

אמר רבי חייא בר' אבא למען יאריך ימים על ממלכתו הוא ובניו בקרב ישראל, מה כתיב בתריה לא יהיה לכהנים הלויים". הנה, שנו בכאן שאין מושחין מלכים מן הכהנים בני אהרן, ופירש תחלה שהוא לכבוד יהודה, שאין השררה סרה מן השבט ההוא. ולפיכך, אף על פי שישראל מקימים עליהם מלך משאר השבטים כפי צורך השעה, אין מושחים אותן שלא יהיה עליהם הוד מלכות אלא כמו שופטים ושוטרים יהיו. והזכירו הכהנים, שאף על פי שהן בעצמן ראויים למשיחה, אין מושחין אותן לשם מלכות, וכל שכן שאר השבטים, וכמו שאמרו בגמרא (הוריות יא) שאין מושחין אלא מלכי בית דוד. ורבי חייא בר אבא פירש, שהוא מנוע מן התורה שלא יהיה לכהנים הלויים כל שבט לוי חלק ונחלה במלכות, והוא דבר ראוי והגון.

צעטיל קטן

מרבנו הרב רבי אלימלך מליזענסק זצוק"ל זיע"א

אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֹתָם הָאָדָם וְחַי בָּהֶם:

א. כָּכֵל עֵת וְרָגַע שֶׁהוּא פְּנֵי מִן הַתּוֹרָה, וּבְפֶרֶט שֶׁהוּא יוֹשֵׁב בְּטֵל לְבָדוֹ בְּחֶדֶר אוֹ שׁוֹכֵב עַל מִטָּתוֹ וְאִינוּ יָכוֹל לִישֹׁן, יִהְיֶה מְהֵרָה בְּמִצְוֹת עֲשֵׂה זוֹ שֶׁל וְנִקְדְּשֵׁי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְיִדְמָה בְּנַפְשׁוֹ וְיִצְיִיר בְּמַחְשָׁבְתוֹ בְּאֵילוֹ אִישׁ גָּדוֹל וְנוֹרָא בּוֹעֵר לְפָנָיו עַד לֵב הַשָּׁמַיִם, וְהוּא בְּשָׂבִיל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךְ שׁוֹכֵר אֶת מִבְּעוֹ וּמְפִיל אֶת עֵצְמוֹ לְהֵאֵשׁ עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם יִתְבַּרְךְ, וּמַחְשָׁבָה טוֹבָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ מְצַרְפָּה לְמַעֲשֵׂה, וְנִמְצָא

"ואענה את זרע דוד למען זאת אך לא כל הימים", וכאשר האריכו ישראל להמליך עליהם משאר השבטים מלך אחר מלך, ולא היו חוזרים אל מלכות יהודה, עברו על צוואת הזקן ונענשו בהם, וכמו שאמר הושע (הושע ח ד): "הם המליכו ולא ממני".

וזה היה עונש החשמונאים, שמלכו בבית שני, כי היו חסידיו עליון, ואלמלא הם נשתכחו התורה והמצוות מישראל, ואף על פי כן נענשו עונש גדול, כי ארבעת בני חשמונאי הוקנו החסידים המולכים זה אחר זה, עם כל גבורתם והצלחתם, נפלו ביד אויביהם בחרב, והגיע העונש בסוף למה שאמרו רז"ל (בבא בתרא ג.): "כל מאן דאמר מבית חשמונאי קאתינא עברא הוא", שנכתרו כלם בעון הזה. ואף על פי שהיה בורע שמעון עונש מן הצדוקים, אבל כל זרע מתתיה חשמונאי הצדיק לא עברו אלא בעבור זה שמלכו ולא היו מזרע יהודה ומבית דוד, והסירו השבט והמחוקק לגמרי, והיה עונשם מדה כנגד מדה, שהמשיל הקדוש ברוך הוא עליהם את עבדיהם והם הכריתום.

ואפשר גם כן שהיה עליהם חטא במלכותם מפני שהיו כהנים, ונצטוו (במדבר יח ז): "תשמרו את כהונתכם לכל דבר המזבח ולמבית לפרכת ועבדתם עבודת מתנה אתן את כהונתכם", ולא היה להם למלך, רק לעבוד את עבודת ה'. וראיתי בירושלמי במסכת הוריות (ירושלמי הוריות פרק ג הלכה ב): "אין מושחין מלכים כהנים. אמר רבי יהודה ענתוריא על שם לא יסור שבט מיהודה.

קִשָּׁה עָלָיו עֲנֵנוּ זֶה. וְלֹא דֵי שְׂאִין לוֹ שׁוּם תַּאֲוָה בְּלָל, כִּי אִם אֶדְרָבָא יֵשׁ לוֹ יִסְוֵרִין מִזֶּה מִמֶּשׁ כְּמוֹ יִסְוֵרֵי תַּתִּינוּק בְּשַׁעַת מִיִּלָּה. כִּי מִמֶּשׁ יִסְוֵרִין אֵלּוּ יֵשׁ לְהַצְדִּיק בְּשַׁעַת זְוֹנָה וְיִוְתֵר מִזֶּה. כִּי תַּתִּינוּק אֵין לוֹ דַּעַת, עַל כֵּן אֵין הַיִּסְוֵרִים שְׂלֹו גְדוֹלִים כָּל כַּף, אֲבָל הַצְדִּיק שְׂיֵשׁ לוֹ דַּעַת יִסְוֵרֵי גְדוֹלִים מִתַּתִּינוּק. וְזֶה הָיָה אֲצִלּוֹ דְבַר פְּשׁוּטָא וְאָמַר שְׂבָל אָדָם יָכוֹל לְזַבּוֹת לְבֹא לְמַדְרַגָּה זוֹ. וְכַפִּי הַנִּרְאָה מִדְּבָרֵי הָיָה שְׂקַדְשָׁתוֹ שְׂל עֲצָמוֹ גְּבַה עוֹד יוֹתֵר וְיוֹתֵר.

שְׂאִינוּ שׁוֹכֵב וְיוֹשֵׁב כְּמֹל, רַק מְקַיִם מִצְוֹת עֲשֵׂה דְאוֹרֵיִיהָא.

ב. בְּפֶסֶק רֵאשׁוֹן שְׂל קְרִיאַת שְׁמַע וּבִרְכָּה רֵאשׁוֹנָה שְׂל שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה יְהִרְהֵר כְּנוֹכַח לְעִיל, וְעוֹד יְכוּיִן אִם יַעֲנוּ אוֹתוֹ כָּל אוֹמוֹת הָעוֹלָם בְּכָל עֵינָוִים קָשִׁים וְיִפְשְׁטוּ עוֹרוֹ מִבְּשָׂרוֹ לְהַכְחִישׁ חֵם וְשְׁלוֹם בִּיחֻדוֹ, יִסְבּוֹל כָּל הַיִּסְוֵרִים וְלֹא יוֹדֵה לָהֶם חֵם וְשְׁלוֹם, וְיִצְיִיר בְּדַעַתוֹ וּמַחְשַׁבְתּוֹ כְּאֵלוֹ עוֹשִׂין לוֹ כְּנוֹכַח לְעִיל, וְזֶה יִצָּא יְדֵי חַיִּיב קְרִיאַת שְׁמַע וּתְפִלָּה כְּדִין.

ג. גַּם בְּשַׁעַת אֲכִילָה וְהַיְחֻד הַקְּדוֹשׁ יְכוּיִן כְּנוֹכַח לְעִיל, וּכְשִׁיתְחִיל לְהַרְגִישׁ תַּעֲנוּג גְּשָׁמִי יִצְיִיר בְּמַחְשַׁבְתּוֹ כְּנוֹכַח לְעִיל, וְתִיכְף וּמִנֵּד יֵאמֵר בְּפִיו וּבְלִבּוֹ שְׂיוֹתֵר הָיָה לוֹ תַּעֲנוּג וְשִׂמְחָה בְּעֲשִׂיַת מִצְוֹת עֲשֵׂה שְׂל וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּאוֹפֵן הַנוֹכַח לְעִיל מִהַרְגֵּשׁתִּי תַּעֲנוּג גְּשָׁמִי הַזֶּה שֶׁהוּא מִהַצְרַעַת מִשְׂכָּא דְחַוִּיא, וְכַף יֵאמֵר. וְרֵאִיָּה לְדְבַר שְׂיוֹתֵר הָיָה לוֹ תַּעֲנוּג וְשִׂמְחָה בְּעֲשִׂיַת מִצְוֹת עֲשֵׂה שְׂל וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּאוֹפֵן הַנוֹכַח לְעִיל שְׂאִפִּילוֹ הָיָה חוֹמְפִין אוֹתוֹ רוֹצְחִים בְּאִמְצַע אֲכִילָה וְהַיְחֻד הַקְּדוֹשׁ לַעֲשׂוֹת לוֹ הַעֲיֻנוּם קָשִׁים הֵייתִי מִשְׂמַח אֶת עֲצָמוֹ עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם וְחִבְרָךְ יוֹתֵר מִתַּעֲנוּג גְּשָׁמִי הַזֶּה, אֲךָ יוֹהֵר שְׂיִתְהִי דוֹכֵר אֶמֶת בְּלִבּוֹ וְשִׂתְהִי אֵין בְּשַׁעַת מַעֲשֵׂה תְקוּעַ עַל לוֹחַ לְבוֹ בְּתוֹכוֹת וּבְפִנְיֻמִּיּוֹת הַלֵּב בְּאִמְתַּת גְּמוּרָה, וְלֹא יִשְׁטָה אֶת עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת כְּנוֹגֵב דַּעַת עֲלוֹנָה חֵם וְשְׁלוֹם.

שְׂבַחֵי הַדָּ"ץ יוֹ

גַּם אָמַר שְׂהַזְיוּג שְׂל הַצְדִּיק הָאִמֵּת,

תשובה הברשה

| התגלות הצדיק האמת |

התגבר, כי הם לא עשו תשובה מעמק הלב אז הם אמרו שמתר לאכול עגלה "בן פקועה. יוסף אמר לאחים "ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכרתם אתי הנה כי למחיה שלחני אלקים לפניכם" (בראשית מה, ה) והם לא עשו תשובה בכלל, כל אחד חשב שהוא צדיק האמת, המדרש אומר שהם אמרו שיששכר הוא הצדיק האמת, הוא לא הזיז את הראש מהספר, אבל באמת הצדיק האמת זה מי שיכול לעמוד בנסיונות, מי שיכול לעמוד בנסיונות של פגם הברית הוא נקרא צדיק האמת, אפילו שיששכר לא הוציא את הראש מהספר. (באר בשדה ק"ב, ק"ג).

הפרשה הזאת ויגש, שיוסף מתגלה ואומר "אני יוסף" (בראשית מה, ג) הפרשה הכי גדולה מכל הפרשיות, שמתגלה הצדיק האמת אחרי 22 שנה, והאחים לא עשו תשובה על שמכרו את יוסף הם חשבו שהם צדקו, כי הכל היה בגלל שחלקו על יוסף בדין "בן פקועה",

עכשיו, בשעה שיוסף התגלה ואמר אני יוסף זה הרגע הכי גבוה שהאחים יכלו לעשות תשובה, "נבהלו מפניו" (בראשית מה, ג), אז הם קלטו את הטעות, אבל מיד היצר הרע

תשובות הצדיקים

אף בן תמותה לא עבר מה שר' נתן עבר

ר' נתן מברסלב - ל' טבת

כי יהודי עושה תמיד תשובה: ר' עקיבא אומר, אם אִנְחָנו נהיה בסנהדרין, כל מי שייכנס לסנהדרין ורואה את הצדיק, מיד הוא עושה תשובה! מי שילמד לקוטי הלכות מיד יעשה תשובה! מי שמגיע לציון מיד יעשה תשובה! כי הוא הרב והתלמיד שעליהם מסתכלים מבריאת העולם, זה הרב והתלמיד שמחכים להם, 007,5 שנה מחכים לרב והתלמיד,

ר' נתן היה עבד של כל עם ישראל! מה שר' נתן עבר, הסגרות, השפלות, בתי סהר, שום בן תמותה לא עבר בעולם, כך אומר ר' שבתאי יודלביץ שהוא קורא כל פעם את הספורים על ר' נתן, דבר כזה לא היה, אפילו דוד המלך לא עבר מה שעבר ר' נתן, לא היה דבר כזה!

כמו שמשנה חניקים אומר האדם הזה (-) ר' נתן) לא יכנס לברסלב! אני לא אתן, בשום אופן לא! עד שאני בחיים הוא לא יכנס! כל

1 כוכבי אור - חכמה ובינה מא

כי הוא הרב והתלמיד שהביטו והסתכלו עליהם מיזם בריאת העולם עד הנה, ועל ידם יהיה נפעל ונגמר התקון של כל העולמות בתכלית תכלית השלמות, שגם אם לא היה אוכל האדם את-עץ הדעת לא היה תקון עולמות כזה ועל פן יתהפך על ידי זה חטאו לזכות, ויקים, "אתה תקום תרחם ציין כי עת לחננה כפי בא מועד" וזה אשר גם "תרחם" מכוון למספר הנ"ל כי נחם"ה ציין נח"ם כל חיובותיה זשים מ'דברה כעדין, זערבתה פגן ה' שישן ד'ש'מ'חה? מצא בה תורה וקבל זמרה:

זה תראו בשיח שרפי קדש חלק ו, הוא הלך למושל, הוא אומר למושל: תשמע, האדם הזה לא נכנס לכאן בשום אופן לא, באותו רגע הוא גוע, באותו רגע עלתה נשמתו לגנום לנן עדן, אני לא יודע בדיוק מה הרב'ה אומר שהוא יתקן אותה, הרב'ה הבטיח שהוא יתקן אותה, איך שלא יהיה. המושל, הגבריןער גבהל, [שראה איך לנגד עיניו מת משה חניקעס], אדם צונח לו במשרד, במשרד המפאר, עם הכרסאות המפארות, עם השטיח האדם המפאר, צונח לו על השטיח כלו שותת דם, דם נגר מגורו, עוד מעט יעלילו עליו עלילת דם, תוציאו אותו מעלי מיד! תוציאו אותו! אין עגלות בחוץ, אין כרכרות, אז לא היה מכוניות, גם לא אוידינים, איך נטים אותו? לאן? לא מעגן אותו! תוציאו אותו על העגלה הראשונה שתמצאו! מצאו עגלה כלה רפש זבל, ריחות ניחות, ריחות געיימים, כמו יוסף הצדיק להבדיל, ומיד שמו אותו על העגלה, הביאו אותו הביתה, הוא כבר היה מת. כמו שהוא אומר, משה חניקים היה נביא! נביא אמת! הוא אומר ר' נתן לא יכנס לעיר כשאני בחיים שלי - וככה זה התקיים! מי שהוא נביא, אז הוא נביא עד הסוף! זה היה משה חניקים.

וככה כמו משה חניקים היו עוד רבים כמוהו, שכל פנה שר' נתן הלך הלשינו עליו שהוא מכשף, שהוא אומר שהוא משיח, כי החק בכל אמות העולם עד לפני 05 שנה, שמי שאומר שהוא משיח מיד תולים אותו, וככה היה בארץ ישראל. (מעלות הצדיקים).

מילתא דבר יהותא

6: שאלה להרצי הלוי: 9 חודשים של סרבנות, ולא הדחת אף סרבן. 'שמע ישראל' אחד במסגד, שהוא בסיס טרור – ואתה מדיח לוחמים אמיצים??

7: דיווחים על אזעקה בעיר היוקרה קיסריה – התושבים נכנסו לכספות...

8: הדבר הכי מלחיץ באזעקה – זה לפגוש את הועד בית...

9: במלחמות, תל אביבים סופסוף מבינים – 'שמטח' זה לא רק 'מטבע חוץ'!!!

10: צה"ל שלח התראה, שהוא הולך לפוצץ את תחנת הטלוויזיה של החמאס. עובדי ערוץ 12 ו – 13 ברמת החייל ונווה אילן התחילו לפנות את הבניינים...

1: זה ממש לא נכון לומר, שכל התושבים בעזה הם תומכי חמאס – יש הרבה שהם בכלל תומכי 'הג'יהאד האיסלאמי'...

2: אשתו של בכיר בחמאס, לפני לידת תאומים: אני מרגישה 'ברברים' בבטן...

3: אני דוקא בעד העברת הדלק לעזה. להעביר דלק בשפע לחמאס – ולא לשכוח להשליך את הגפרור בוועד...

4: תכלס, אני לא מבין מה ההתלהבות מהנס של חנוכה?! בעזה, הדלק ליום אחד – כבר מספיק ל – 55 ימים...

5: לוח ר"ת מלחמה! גבעתי – גברים בלי עוצמה תקועים יחד. חצ"ב – חוסר צעצועים בילדות. טזל"מ – טייס זעיר ללא מטוס. קמב"ץ – קם בצ'הריים. קמט"ר – ק'צין ממטרות ר'אשי. צה"ל – צרות הבאתי לעצמי...

קדושת הצדיקים

| כל העניין להודות בצדיק – שהוא חי |

ר' אהרן [תלמיד רבנו כשנפטר ר' נתן] אחרי התפלה אמר: כלנו ידענו שהרבי אמר תורה ז' "כי סמך משה את ידיו עלי" (דברים לד, ט), הוא התכונן אליך, אמר לו [-] את זה צריכים להגיד בחיים (- בשעה שר' נתן היה חי), לא אחרי הפטירה, בחיים! אחרי פטירת האר"י כלם קבלו אותו, זה היה כבר גזרות ת"ח ות"ט, אחרי פטירת הבעל שם טוב כלם קבלו אותו, כבר היה גזרות גנטעי, שנת תקכ"ח אז היה גזרות אומן, והכל [הענין] להודות בצדיק בחיים.

מה זה וישטם? למה וישטם? ויצעק צעקה גדלה ומרה עד מאד" (בראשית כז, לד), למה רמו אותי? מה הוא רמה אותך? הכל שלך! כבר 3,000 שנה מהברכה והכל שלך! מה עשו לך? מה אתה תינוק בן שנה? מה אתה בוכה? וכל חברון מתאספת, ויצעק צעקה גדלה ומרה עד מאד, הוא צועק וכל חברון מתאספים, כל חברון [אמרו:] בטח יש איזה רצח בבית של יצחק, [הם מגיעים לראות מה קורה שם, והם] רואים את עשו, הרוצח הגדול, שרצח

את נמרד, יושב על הארץ ובוכה כמו תינוק, כתוב "ויברך", הלואי שגם לי יהיה אמונה ברבנו כמו שלעשו היה אמונה ביצחק.

אבל הנסיון זה להאמין ביצחק, ביצחק להאמין [זה לא נסיון], הוא כבר [בן] 321, כבר עור גמור, הוא לא רואה מה שאתה עושה, להאמין באדם שרואה מה שאתה עושה, שיגיד לך: עשו, למה אתה לא מתפלל? למה אתה לא מתפלל במנון? שיגיד לך, עשו, למה אתה פותח את העינים? למה אין לך שמירת עינים? יצחק לא מוכיח אותו, יצחק לא רואה כלום, להאמין בצדיק שכבר נפטר, בצדיק שכבר בן 321, אפלו שלא נפטר, עור חשוב כמת [זה לא נסיון], אומר רש"י, תאמין ביצחק, זה הנסיון! נכון שהוא התאום שלך, נכון שהיכל הברכה אומר שהראש שלך פי אלף מהראש של יצחק, אבל אתה גבורות, אתה אין לך שמירת עינים, אין לך קדושה, תאמין באדם קדוש, "איש תם יושב אהלים" (בראשית כה, כז), ואז אתה תהיה פי אלף מיצחק אומר היכל הברכה. (מעלות הצדיקים).

היציג ילדים

תפילת הילדים תלויה – שהחורים תפללו |

התפלה, שום ילד לא אוהב את התפלה, כל ילד בורח מהתפלה, הרב תופס אותו, מחזיק אותו ביד, תעמד לידי, רק הרב מסובב רגע את הראש... [כמו] ילד בגיל שלש, זה הפל תלוי איך האבא והאמא מתפללים, אם האבא והאמא מתפללים, באים לתפלה, גם הילד בא לתפלה, אם לא, אז מה יעזר. יולד לך בן זכר, בגיל שלש עשרה כבר ילך לך... מקומות אסורים, יקבל את השכל... והכל תלוי באבא, הילד היה צריך לצעוק על אבא שלו: אני רוצה להתפלל, לא יכול, זה האשמה שלך.

על זה מדברים עכשו, שכל אבא צריך להתחיל להתפלל, להתחיל... לא להגיד הרב יתפלל, הרב יתפלל זה סגולה, אתה צריך אתה להתפלל, עכשו זה רק שתיים עשרה בלילה, אז יש מה לעשות, צריכים ללמד, להתפלל, אם האבא רוצה שיהיה לו ילדים צדיקים, [שלא יאמר לרב רק: שתרב יעשה שאני...], אם האבא מתפלל, ולא מפסיד תפלה בחיים שלו [יהיה לו ילדים צדיקים]. (מעלות הצדיקים).

רואים אם האמא מתפללת אז הילדים הם יכולים להתפלל, אם האמא לא לומדת אז הילד לא יכול, הילד לא רוצה להתפלל. מה יצא לך ילד עם פאות, בסוף הוא יברח. הוא יוריד את הפאות, אתה תגדל לו פאות, בגיל שלש עשרה הוא יזרק את הפאות. מי צריך להביא ילדים כאלה בכלל, אם האמא עושה כל יום שעה התבודדות הילדים באים עוד לפני האבא, לא יכולים לזוז מהרב |1|.

רואים, אם האבא מתפלל, אם האמא מתפללת, אז הילדים יוצאים, יורדים נשמות שלא יכולים להפסיק להתפלל, אוהבים את

1 כל ראש השנה הוא עמד. שלש עשרה שעות להתפלל, הוא היה באומן. עשר שעות הוא התפלל, הוא היה באומן, לא עזב את הרב שניה, לא נח, לא ישב, לא כלום, כל הזמן רק קפץ, קפץ לכזה גובה, כל התפילה, כזה ראש השנה לא היה לי בחיים, רק קפצו עד התקרה, כמעט שברו את התקרה, זה היה כל ראש השנה, קפיצות.

קדושת הבית

| אין הבדל בין איש לאשה |

אפילו לעמוד שמונה עשרה שתי דקות. ואמרתי להם "דבורה אשה נביאה" איך אשה יכולה להיות נביאה איך אשה יכולה להגיע לנבואה איך.. מה פתאום, אז הרמב"ם אומר אם אדם פרוש מבני גילו ולא מתחבר עם חברים רעים יכול לזכות לנבואה הוא לא צריך להיות נביא ולא צריך להיות בן נביא. (מעלות הצדיקים).

בתנא דבי אליהו פרק ט' - כתוב שם שאין הבדל בין איש לאשה על דבורה הנביאה שאין הבדל, אם אשה עושה לשם שמים אז היא יכולה להיות נביאה, תנא דבי אליהו פרק ט' שאין שום הבדל בין איש לאשה אשה חייבת בכל המצוות היא חייבת בשלש תפלות צריכים להרגיל אותה להתפלל שלש תפלות

קדושת התורה

אם היינו זוכים זה לא היה קורה, לא היו נהרגים יותר מעשרים אנשים חפים מפשע, תינוקות ילדים, ואדם עם למוד תורה, הוא מגן על כל העולם, כמו אברהם עם למוד התורה הוא הגן על כל העולם, הוא לא החמיץ שום דבר, הוא הגן על הכל, אדם צריך להגן על כל העולם, ששום אגיה לא תטבע, שום מטוס לא יפל, הלמוד תורה מגן על העולם [אפלו גויים], כי אולי יהיה איזה מדען [גוי] שימציא איזה המצאה חדשה, איזה פטנט חדש, שנוכל ללמד תורה יותר בקלות, נוכל לעשות שעורי תורה יותר בקלות, אז אדם צריך ללמד יום ולילה, עשרים שעות ביממה. (מעלות הצדיקים).

| למוד התורה – הוא מגן על העולם |

“ונברכו בך כל משפחת האדמה ובזרעך” (בראשית יב ג), אדם יכול למנע את כל האסונות, אם אדם לומד עשרים שעות ביממה הוא יכול למנע את כל האסונות. ואדם צריך לראות בהסרון העולם, כתוב בתורה ה' חלק א' לבקש את חסרון העולם, ולהתפלל שלא יקרה שום אסון בעולם, אדם צריך עם התפלות שלו, עם הלמוד תורה שלו להגן על העולם, שלא יקרה שום אסון, גוי אחד לא ימות, שלא יקרה שום דבר בעולם, שלא יקרה שום אסון בעולם, בזמן אברהם שום אגיה לא טבעה, עכשו נפל אורון בסיני,

תדושת המידות

| לקבל את ההשפלות בשמחה |

מה זה כאן? תעורף עוד שורה, שורה שלישית, טוב, אולי עכשווה הוא יפתח את הפה, אולי הוא יקשה קושיא, ר' יוחנן אומר עוד שיעור חצי שעה, ר' כהנא לא עונה, שורה רביעית, תעורף לחמישית, תעורף לשישית, תעורף לשביעית, איזה בזיון, איזה בושות, אדם מקבל בושה. ר' כהנא אומר כל בושה שקבלתי זה כנגד שנה, שבע בושות, שבע שורות, שבע שנים.

אדם לא יודע מה זה בושה [שְׁהָרִי רב כהנא כל בזיון כפר על שנה גלותו] למדתי עכשו עם הרבנית, איזה שוטה המאבד מה שנותנים, מה זה המאבד כל מה? שהוא מאבד את ה"מה", אתה מקבל בזיונות, מעיפים אותך מכל השורות, מעיפים אותך מעיר לעיר, כמו את ר' נתן, כמו את דוד המלך, מסתתר ממערה למערה, ומלשינים עליו, בכל מערה, בכל מקום, בגבעת חכילה, במדבר זיף, בכל מקום מסגירים אותו, הולך לקעילה, אנשי קעילה מסגירים אותו, איך אתה שותק?

כלם משפילים אותך, מבזים אותך, מדברים עליך, תקבל את זה בשמחה! תרקד! על כל בזיון תרקד! תרקד על כל השפלה! ר' נתן רוקד על כל ההשפלות שמשפילים אותו, לא היה אדם בעולם שהשפילו אותו כמו ר' נתן, בתי סהר עם רוצחים שמו אותו, ה' ירחם, לא היה כזה אדם, רק השפלות! עד היום האחרון. (מעלות הצדיקים).

רב כהנא הוא רואה איזה בן אדם שם [שאמר שימסר את חברו למלכות, אמר לו רב שאסור לו, אמר אותו אחד שבכל אפן ילך למסר, ראה כך ר' כהנא] הוא נותן לו מכה בערף, מכה אחת של רב כהנא השכיב אותו על הארץ [והרג אותו], אומר לו רב: תשמע רב כהנא, לא ככה עושים תקון לבן אדם, הבאת אותו לנן עדן, צריך לבקש רשות, אפלו שהוא מוסר, לך תהיה בשבע שנים גלות [בארץ ישראל]. טוב, ר' כהנא מגיע, ריש לקיש חוזר על התורה של ר' יוחנן, מיד ר' כהנא מתרץ להם את כל הקשיות, מה שלא הבינו, ריש לקיש ראה את ר' יוחנן, הוא היה נשוי לאחותו, הוא אומר לו תשמע ארי עלה מבבל, הוא תרץ לנו את כל הקשיות אלפית שגיה, כשריש לקיש היה מקשה קושיא הוא תרץ עשרים וארבע תרוצים, לא 42 תרוצים על 42 קשיות, על כל קושיא 42 תרוצים.

טוב, נבהל ר' יוחנן, התחיל מיד לחזר על השעור, לא ישן כל הלילה, חזר עליו מאה פעמים, מאה ואחד, בבקר הוא מגיע, רב כהנא לא פותח את הפה, אלם, למה אתה לא פותח את הפה, דבר, מה אתה מתבייש, הוא הושיב אותו בשורה הראשונה, תעורף עוד שורה אחרונה, שורה שגיה, טוב, הוא מחכה שהוא ישאל איזה שאלה, שותק, לא עונה, לא מדבר,